
HIERONYMUS

[redacted]

Onze Hoogleeraren.

Portretten en Biografieën.

ROTTERDAM,
NIJGH & VAN DITMAR.
1898.

In de zeer aannemelijke veronderstelling, dat vele ten en oud-studenten verlangen in het bezit te zijn e portretten hunner leermeesters en van hun weten- pelijke loopbaan, gaven wij dit boekwerkje uit.

Behalve tot de hoogleeraren der vijf universiteiten ten wij een verzoek om biografische gegevens tot de essoren der Indische Instelling te Delft, welke als ieel hooger onderwijs door de regeering is erkend.

De indeeling maakten wij naar anciënniteit der versiteiten en plaatsten daarachter de professoren der lische Instelling.

Van enkele hoogleeraren kwamen wij te laat in t bezit van een en ander, om deze indeeling ook bij n door te voeren. Alphabetisch gerangschikt, hebben ij ze geplaatst nà de hoogleeraren der Ind. Instelling; an enkele, wier portret of biografie wij in weerwil van lle moeiten niet konden bemachtigen, vindt men de namen opgegeven op de laatste bladzijde.

De Uitgevers.

INHOUD.

	Bladz
Afkortingen	5
Hoogleeraren der Leidsche Universiteit	7
„ „ Groningsche „	97
„ „ Utrechtsche „	159
„ „ Amsterdamsche „	235
„ „ Vrije „	319
„ „ Indische Instelling te Delft	331
Nagekomen Zendingen:	
Prof. L. BOLK, Amsterdam	348
„ Dr. A. J. H. W. BRANDT, Amsterdam	350
„ „ P. J. COSIJN, Leiden	352
„ „ J. F. EYKMAN, Groningen	354
„ „ H. A. LORENTZ, Leiden	356
„ „ C. P. SLUITER, Amsterdam	358
„ „ H. P. WIJSMAN, Leiden	360
Appendix	363

AFKORTINGEN

voorkomende in de hierachter staande biografiën

Arr.-rechtb.	Arrondissements-rechtbank.
B. W..	Burgerlijk wetboek.
C. D. D....	Commandeur i. d. Orde v. d. Dubb. Draak van China.
C. I. C.	„ „ Orde v. Isabella la Catolica van Spanje.
C. N. L....	„ „ O de v. d. Ned. Leeuw.
C. O. C....	„ „ Kon. orde v. Cambodja.
C. O. G. L. N.	„ „ Orde v. d. Gouden Leeuw van Nassau.
C. O. J. C.	„ „ Orde v. Jezus Christus van Portugal.
C. O. O. N.	„ „ Orde v. Oranje-Nassau.
C. S. O. O.	„ m. d. Ster i. d. Orde van Osmaniëh van Turkije.
d.a.v.	daaraanvolgende.
D. Sc.	Doctor of Sciences.
F. A. R. A. S.	Foreign Associate of the Royal Astronomic Society, London.
F. M. A. E. E.	„ Member of the Association of Economic Entomologists, Washington.
F. M. C. S....	„ Member of the Chemical Society, Londen.
F. M. Z. S....	„ Member of the Zoölogical Society, London.
Hand. d. K. A. v. W. ...	Handelingen der Kon. Ak. v. Wetensch.
H. B. S. 5 j. c.	Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus.
L. A. N. S. P.	Lid der Academy of Natural Sciences, Philadelphia.
L. A. O. G.	„ der Akademie v. Oudheidkunde en Geschiedenis, Antwerpen.
L. B. G....	„ v. h. Bataafsch Genootschap der proefondervindelijke Wijsbegeerte, Rotterdam.
L. F. G....	„ v. h. Friesch Genootschap.
L. G. (t. b. v.) N. G. en H.	„ v. h. Genootschap t. bev. der Natuur-, Genees- en Heelkunde, Amsterdam.
L. H. G. U....	„ v. h. Historisch Genootschap, Utrecht.
L. H. M. W....	„ der Holl. Maatschappij der Wetenschappen, Haarlem.
L. K. A. W....	„ der Kon. Akademie v. Wetenschappen, Amsterdam.

L. K. O. G.	Lid v. h. Kon. Oudheidkundig Genootschap.
L. K. Vl. A....	„ der Kon. Vlaamsche Akademie, Antwerpen.
L. L. D....	Doctor of Laws.
L. M. N. L....	Lid der Maatschappij v. Ned. Letterkunde, Leiden.
L. O...	Lager onderwijs.
L. P. G....	Lid v. h. Prov. Utrechtsch Genootschap.
L. P. S....	„ der Prov. Staten.
M. A. R. B....	Membre associé de l'Academie royale des sciences, des lettres et des beaux arts de Belgique.
M. O...	Middelbaar onderwijs.
M. U. L. O....	Meer uitgebreid lager onderwijs.
M. v. T....	Memorie van Toelichting.
N. T...	Nieuwe Testament.
O. I. P....	Officier de l'Instruction Publique van Frankrijk.
O. L. O....	„ i. d. Leopoldsorde van België.
O. O. E....	„ „ Orde v. d. Eikenkroon.
O. O. M...	„ „ „ van Medjidié van Turkije.
O. O. V. G....	„ met het Gouden Kruis i. d. Orde v. d. Verlosser van Griekenland.
O. T...	Oude Testament.
Proff..	Professoren.
Rec. d. T. Ch. d. P.-B. ...	Recueil des Travaux Chimiques des Pays-Bas.
R. E. H....	Ridder i. d. Ernestinische Huisorde van Saksen-Coburg-Gotha.
R. H. B. S....	Rijks Hoogere Burgerschool.
R. J. C....	Ridder i. d. Orde v. Jezus Christus van Portugal.
R. L. O....	„ „ Leopoldsorde van België.
R. L. v. E....	„ „ Orde v. h. Legioen van Eer van Frankrijk.
R. N. L....	„ „ „ v. d. Nederl. Leeuw.
R. O. N...	„ „ „ van Oranje-Nassau.
R. O. P....	„ „ „ v. d. Poolster van Zweden.
R. S. L. I....	„ „ „ „ Sähringer Leeuw 1e klasse van Baden.
R. St. O...	„ „ St. Olafs-orde.
R. V. V....	„ „ Orde v. Onze Vrouwe van de Ontvangenis van Villa Viciosa van Portugal.
ZHG...	Zijn Hooggeleerde.

Universiteit Leiden.

Opgericht A°. 1575.

Onze Hoogleeraren.

Portretten en Biografieën.

Rotterdam,
NIJGH & VAN DITMAR.
1898.

Prof. Dr. J. M. van Bemmelen.

Prof. Dr. J. M. VAN BEMMELEN.

Geboren te Almelo, den 3n Nov. 1830, ontving Dr. JACOB MAARTEN VAN BEMMELEN zijn voorbereidend onderwijs te Leiden, om zich daar in Sept. 1847 als student te laten inschrijven. Proff. KAISER, RIJKE en VERDAM aldaar en in de chemie prof. VAN KERCKHOFF te Groningen waren zijn leermeesters en in Oct. 1854 promoveerde hij te Leiden tot doctor in de wis- en natuurkunde.

Van 1852–60 was VAN BEMMELEN assistent van prof. VAN KERCKHOFF aan het chemisch laboratorium te Groningen en van '56 tot '64 leeraar in chemie en physica aan de academie „Minerva", benevens leeraar in chemie aan de Landbouwschool aldaar. Daarna, van 1864 tot '69, als directeur der R. H. B. S. te Groningen optredende, en van '69 tot '74 als directeur der H. B. S. te Arnhem, en mede-directeur der middelbare school voor meisjes, werd Dr. VAN BEMMELEN in Febr. van laatstgenoemd jaar benoemd tot hoogleeraar in Anorganische Chemie te Leiden en aanvaardde hij dit ambt den 25n April d.a.v. met een oratie: *De Scheikunde als leer der stofwisseling.*

Sedert deed prof. VAN BEMMELEN tal van onderzoekingen, die voornamelijk de *samenstelling der alluviale gronden in Nederland*, het *absorptievermogen van den bouwgrond*, de *structuur der Kolloïden*, en het vraagstuk der *onbepaalde verbindingen (absorptieverbindingen)* betreffen. Ook zijn geschriften handelen over deze onderwerpen.

Prof. VAN BEMMELEN, die gedurende den cursus 1888--89 rector magnificus was, is de leermeester van prof. BAKHUIS ROOZEBOOM, van dr. W. STORTENBEKER, van dr. F. SCHREINEMAKERS, van dr. E. S. KLOBBIE en m. a. bekende philosophen. ZHG. is R. N. L.

Prof. Dr. P. J. Blok.

Prof. Dr. P. J. BLOK.

Dr. PETRUS JOHANNES BLOK, geboren te Den Helder, 10 Jan. 1855, bezocht daar eerst de school voor M. U. L. O. van zijn vader, later de Lat. school van J. J. DE GELDER te Alkmaar. In 1873 werd hij student te Leiden en kreeg daar de proff. COBET, PLUYGERS, DE VRIES, DOZY, LAND en vooral FRUIN tot zijn leermeesters. In 1879 promoveerde hij tot doctor in de klassieke letteren, over *Sextus Pompejus Coraci filius* en was vervolgens tot 1884 leeraar aan het gymnasium te Leiden. In dit jaar werd dr. BLOK benoemd tot hoogleeraar te Groningen, welken leerstoel hij in 1894 verwisselde met die te Leiden; zijn ambt aanvaardde hij met een rede: *De Geschiedenis als sociale wetenschap.*

Prof. BLOK, die ook aan H. M. de Koningin de vaderl. geschiedenis heeft gedoceerd, is R. N. L., L. K. A. W. en lid van tal van geleerde genootschappen. Hij deed vele reizen naar buitenlandsche archieven en bibliotheken (sedert 1886) om op te wekken tot onderzoek der daar voorhanden bijna geheel onbekende bronnen voor onze geschiedenis o. a. in Engeland, Duitschland, Frankrijk, Oostenrijk en België en organiseerde verder het nader onderzoek daarvan door andere jonge geschiedkundigen o. a. in Rusland.

Zijn geschriften bestaan in: *Eene Holl. Stad in de Middeleeuwen* (1882); *Eene Holl. Stad onder de Bourgondische Heerschappij* (1884); *Lodewijk van Nassau* (1886); *Geschiedenis van het Nederl. Volk*, deel 1—3 (1891 vlg.); tal van artikelen in binnen- en buitenlandsche tijdschriften, vooral in FRUIN's bijdragen.

Prof. G. J. P. J. Bolland.

Prof. G. J. P. J. BOLLAND.

GERARDUS JOHANNES PETRUS BOLLAND, de Leidsche philosophie-professor, geb. te Groningen, 9 Juni 1854, heeft geen ander dan lager onderwijs genoten en bezit geenerlei academischen graad.

Geheel autodidact, werd hij in Juni 1881 benoemd tot taalleeraar aan de afd. H. B. S. m. 5 j. c. van het z. g. gymnasium Willem III te Batavia. Van daar werd hij in Maart 1896 benoemd tot hoogleeraar in de Geschiedenis der Wijsbegeerte, de Logica en Metaphysica en de Zielkunde en met een rede over *Verandering en Tijd* aanvaardde hij zijn ambt den 19n Sept. van dat jaar.

Zijn wijsgeerige eerstelingen heeten: *Voorzienigheid en Natuurwet* en *Schijn en Wezen*, en staan in het Tijdschrift der Kon. Indische Natuurk. Vereeniging. In den handel zijn verder: *Het Wereldraadsel* (zijn hoofdwerk) en *Aanschouwing en Verstand.*

Op het gebied van het Engelsch leverde prof. BOLLAND alphabetisch geordende *Notes and Gleanings* over Eng. staatsinstellingen, terwijl voor de vergelijkende geschiedk. taalwetenschap eene verhandeling over *Die althellenische Wortbetonung* het licht zag. Verder bestaat er van zijn hand een boek over den Pentateuch, een kleiner werkje over het Johannes-evangelie, een verhandeling: *Het Christendom in zijne wording* en een boekje: *Rome en de Geschiedenis.*

Prof. Dr. JAN TEN BRINK.

Prof. Dr. JAN TEN BRINK.

Dr. JAN TEN BRINK werd 15 Juni 1834 te Appingedam geboren. Na de lagere school te Tjamsweer, de Fransche school en het gymnasium te Appingedam te hebben bezocht, werd hij in 1853 student te Utrecht en kreeg daar uitsluitend prof. OPZOOMER tot leermeester.

Na in 1860 gepromoveerd te zijn tot doctor in de theologie op een proefschrift, getiteld: *Over de Zedeleer van D. V. Coornhert*, werd hij benoemd tot leeraar aan de H. B. S. m. 5 j. c. te 's Gravenhage, uit welke betrekking hij in Mei 1885 zijn benoeming ontving tot hoogleeraar in Geschiedenis der Nederl. Letterkunde en Aesthetische Critiek aan de universiteit te Leiden. Zijn ambt aanvaardde hij in Juni, met een rede: *De Geschiedenis der Nederl. Letterkunde en hare leerwijze.*

Prof. TEN BRINK, die R. N. L., L. K. V. A. en L. A. O. G. is, was meermalen vertegenwoordiger der Nederl. regeering bij verschillende congressen. Van zijn hand verscheen een *Geschiedenis der Noord-Nederl. Letterkunde in de XIXe eeuw* (Amsterdam 1889); *Oost-Indische Dames en Heeren* (roman); *Kleine Geschiedenis der Nederl. Letteren* (1877; 3e druk 1891); *Onze Hedendaagsche Letterkundigen; Literarische Schetsen en Kritieken; De Oude Garde en de Jongste School;* tal van novellen, historische-, aesthetische- en letterkundige studiën, critieken, enz.

Prof. Dr. W. Einthoven.

Prof. Dr. W. EINTHOVEN.

Dr. WILLEM EINTHOVEN werd 21 Mei 1860 te Samarang (N.-Indië) geboren. Te Utrecht opgeleid voor de universiteit, werd hij daar in 1879 student en na er, bovenal als leerling van DONDERS, KOSTER en SNELLEN, in Juli 1885 gepromoveerd te zijn tot doctor in de geneeskunde, op een proefschrift: *Stereoscopie door kleurenverschil*, werd hij reeds den 19n Nov. van dit jaar benoemd tot hoogleeraar in Physiologie en Histologie aan de Leidsche hoogeschool. Vooraf had hij de functie waargenomen van assistent aan het Ned. Gasthuis v. Ooglijders te Utrecht.

Den 24n Febr. 1886 aanvaardde ZHG. zijn professoraat met een rede: *De Leer der specifieke energieën.*

Prof. v. EINTHOVEN schreef verschillende opstellen in *Archives Néerlandaises*, in *Pflüger's Archiv* en in *Onderzoekingen gedaan in het physiol. laboratorium te Leiden.* Ook een *hoofdstuk* in HEYMANN'S *Handbuch der Laryngologie und Rhinologie* is van zijn hand.

Prof. Mr. S. J. Fockema Andreae.

Prof. Mr. S. J. FOCKEMA ANDREAE.

Mr. SYBRANDUS JOHANNES FOCKEMA ANDREAE, geb. 4 Juni 1844 te Beesterzwaag, bezocht voor voorbereidend onderwijs eerst de dorpsschool, later het gymnasium te Leeuwarden. In 1863 werd hij student te Leiden, waar hij leerling werd van proff. GOUDSMIT, FAURE, DE WALL, BUYS en VISSERING en promoveerde den 16n Dec. 1868 tot doctor in de rechten op een proefschrift: *Beschouwingen over Burenrecht.* Achtereenvolgens nu werd Mr. FOCKEMA ANDREAE kantonrechter eerst te Lemmer, daarna te Hillegersberg; vervolgens rechter in de arr.-rechtb. te Leiden, eindelijk te Amsterdam.

Den 23n Nov. 1877 aanvaardde Mr. FOCKEMA het hoogleeraarsambt, waartoe hij den 1n Oct. was benoemd, met een rede: *Gronden voor de beoefening der Germaansche Rechtsgeschiedenis.* ZHG. doceert sinds dien de Nederlandsche Rechtsgeschiedenis.

Van zijn hand verschenen: een *Overzicht van Oud-Nederl. Rechtsbronnen; De Stad Vollenhoven en haar Recht; Bijdragen t. d. Nederl. Rechtsgeschiedenis* (3 bundels); *Hugo de Groot,* Inleiding t. d. Ned rechtsgeleerdheid, met aanteekeningen; een aantal verspreide opstellen.

Prof. FOCKEMA ANDREAE is R. N. L., L. K. A. W. en was gedurende den cursus 1893—94 rector magnificus der Leidsch Universiteit.

Prof. Dr. A. P. N. FRANCHIMONT.

Prof. Dr. A. P. N. FRANCHIMONT.

Dr. ANTOINE PAUL NICOLAS FRANCHIMONT werd 10 Mei 1844 te Leiden geboren. Tot zijn 10e jaar ontving hij onderricht van zijn vader, daarna een paar jaren op particuliere scholen en van 1856—59 aan het Leidsche gymnasium. Na in 1864 het apothekersexamen te hebben afgelegd, vestigde hij zich in 1866 als apotheker te Leiden (tot 1869) en werd hij in Sept. 1868 student a. d. universiteit aldaar.

Proff. RIJKE, SURINGAR en VAN GEER werden zijn leermeesters en den 24n Maart 1871 promoveerde hij er tot doctor in wis- en natuurkunde op een dissertatie: *Bijdrage t. d. kennis v. h. ontstaan en de chem. constitutie der z.g. Terpeenharsen.* Kort daarop werd hij privaat-assistent van Prof. Dr. AUG. KEKULÉ te Bonn (tot Aug. '72) en daarna assistent van Prof. AD. WÜRTZ te Parijs (tot Aug. '73), om den 2n Mei 1874 het hoogleeraarsambt in Organische Chemie te aanvaarden, met een rede: *De ve schill. richtingen der chemie; blikken i. h. verleden, het heden en de toekomst dier wetenschap.* Ook was Dr. FRANCHIMONT leeraar a. d. school v. h. Genootschap M. S. G. te Leiden (1869—71) en a. d. H. B. S. m. voortgezet landbouwonderwijs te Wageningen (1873—74). Cursus 1889—90 was prof. FRANCHIMONT rector magnificus.

Prof. FRANCHIMONT schreef, behalve eenige leerboeken, verschillende handelingen en mededeelingen over onderzoekingen in Hollandsche, Fransche en Duitsche tijdschriften, nà 1882 uitsluitend in het *Recueil d. T. Ch. d. P.-B.* en in de *Hand. d K. A. v. W.*

ZHG. is L. K. A. W., L. H. M. W., L. B. G., L. G. t. b. v. N. G. & H., F. M. C. S. en R. L. v. E.

Prof. Dr. P. van Geer.

Prof. Dr. P. VAN GEER.

Dr. PIETER VAN GEER werd 27 Juni 1841 te Leiden geboren. Daar kreeg hij zijn elementair onderricht en daar werd hij in 1858 student in de wiskunde.

Na er in 1862 te zijn gepromoveerd, werd hij achtereenvolgens leeraar aan verschillende instellingen, totdat hij, na zijn benoeming tot hoogleeraar in meetkunde en mechanica, den 25n Maart 1867 zijn professoraat aanvaardde. Sedort was ZHG. tweemaal rector magnificus: in 1877—78 en 1383—84.

Zijne onderzoekingen en geschriften zijn vele in aantal.

Prof. Dr. M. J. de Goeje.

Prof. Dr. M. J. DE GOEJE.

Dr. MICHAËL JAN DE GOEJE werd 13 Aug, 1836 te Dronrijp geboren. Zijn voorbereiding voor de universiteit ontving hij grootendeels van zijn vader, die predikant te Heerenveen was, later aan het gymnasium te Enkhuizen.

Sept. 1854 als student te Leiden ingeschreven, werden proff. DOZY, COBET, JUYNBOLL en DE VRIES zijn leermeesters en promoveerde hij daar den 12n Oct. 1869 tot doctor in de letteren op een dissertatie: *Specimen literarium inaugurale, exhibens Descriptionem Al-Magribi, sumtam e libro regionum Al-Jaqubii, versione et annotatione illustratam.*

Na de betrekking van *Adjutor interpretis legati Warneriani* aan de Bibliotheek te Leiden te hebben waargenomen, werd Dr. DE GOEJE in Juni 1866 benoemd tot hoogleeraar in de Semietische talen, welk ambt hij 6 Oct. d.a.v. aanvaardde met een rede: *De belangrijkheid v. d. beoefening der Arabische Taal- en Letterkunde.* Na de aanneming der nieuwe wet op het hooger onderwijs doceert prof. DE GOEJE uitsluitend Arabische Taal- en Letterkunde. Gedurende 8 Febr. 1881—82 was ZHG. rector magnificus.

Prof. DE GOEJE, wien het lidmaatschap van verschillende binnen- en buitenlandsche Academiën en Genootschappen werd aangeboden en die met onderscheidene ridderorden is versierd, bewoog zich hoofdzakelijk op het gebied van het Arabisch. In deze taal zagen dan ook tal van geschriften van zijn hand het licht.

Prof. Dr. M. A. Gooszen.

Prof. Dr. M. A. GOOSZEN.

Dr. MAURITS ALBRECHT GOOSZEN, hoogleeraar in Dogmatiek, Kerkrecht en Zendingsgeschiedenis, werd 30 April 1837 te Eibergen geboren. Na de dorpsschool te Eibergen en daarna het gymnasium te Ootmarsum (rector: Dr. P. A. MOQUETTE) te hebben bezocht, werd hij in 1356 student te Groningen, waar proff. HECKER, JONCKBLOET en FRANCKEN voor de propaedeutische-, MUURLING, HOFSTEDE DE GROOT en TAREAU voor de theologische studiën zijn leermeesters werden.

In Mei 1861 deed GOOSZEN zijn proponents-examen te Leeuwarden en werd in Nov. d. a. v. beroepen tot pred'kant te Wilnis. Achtereenvolgens nam hij dit ambt waar te Wilnis, Dwingelo, Emmen, Veendam en Schiedam.

In Jan. 1878, b. h. in werking treden der nieuwe regeling v. d. theol. studiën, door de Synode der Ned. Herv. Kerk vanwege deze tot hoogleeraar benoemd, aanvaardde Dr. GOOSZEN dit ambt den 27n Mei 1878 met een rede over *De Dogmatiek, hare taak in de wetenschap, hare roeping in de Prot. Kerken.*

Voorheen medewerker aan de *Kerkelijke Courant* en van de oprichting (in 1867) tot 1889 redacteur van *Geloof en Hoop*, is prof. GOOSZEN sinds Aug. '85 redacteur v. h. niet-officieel gedeelte van eerstgenoemde publicatie. Van zijn hand zag verder het licht: *De Heidelbergsche Catechismus, Textus receptus met toelichtende teksten, Bijdrage t. d. kennis van zijne wordingsgeschiedenis en v. h. Gereform. Protestantisme* (1890). En in 1893: *De Heidelb. Catechismus en het Boekje v. d. Breking des Broods i. h. jaar 1563—64 bestreden en verdedigd, Oorkonden en dogmenhistorisch onderzoek.*

Prof. GOOSZEN is L. M. N. L. en doctor in de theologie *honoris causa* (Leiden, 13 Mei 1890).

Prof. Mr. H. B. Greven.

Prof. Mr. H. B. GREVEN.

Mr. HENDRIK BAREND GREVEN, geb. te Rotterdam 21 Dec. 1850, werd, na daar het gymnasium te hebben afgeloopen, in 1868 student te Leiden. Als leerling van proff. SCHOLTEN, KUENEN, VISSERING en BUYS, promoveerde hij 16 Oct. 1875 tot doctor in de beide rechten op een dissertatie: *De ontwikkeling der bevolkingsleer.*

Na de betrekkingen te hebben waargenomen, achtereenvolgens van leeraar in de staathuishoudkunde aan de H. B. S. te Leiden en lid-secretaris van het Muntcollege te Utrecht, werd hij in Nov. 1879 benoemd tot hoogleeraar in Staathuishoudkunde en Statistiek en aanvaardde hij zijn professoraat den 4n Febr. 1880 met een rede: *Oude en nieuwe economie ; een poging tot verzoening.*

Sinds dien gaf prof. GREVEN de volgende geschriften in het licht: *Praeadvies voor de Juristenvereeniging betr. verplichte verzekering tegen ongelukken* (1887); *Over staatszorg betreffende de verzekering van werklieden* (1893); *Het vraagstuk der volkshuisvesting*, in opdracht van de Mij. t. nut v. h. Algemeen, met Mrs. H. L. DRUCKER en J. KRUSEMAN (1896); *Praeadvies v. d. Vereen. v. d. Staathuishoudkunde en de Statistiek over de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van werkloosheid* (1897); *De werking der Duitsche wet van 22 Juni 1889 op de invaliditeits- en ouderdomsverzekering* (1897); diverse artikelen in *De Gids, De Economist, Economic Journal* e. a.

Prof. Dr. J. H. Gunning.

Prof. Dr. J. H. GUNNING.

JOHANNES HERMANUS GUNNING, *doctor philosophiae honoris causae* (Utrecht, 1868), werd 20 Mei 1829 te Vlaardingen geboren.

Na te Leeuwarden voorbereidend onderwijs te hebben genoten, werd hij in 1847 student te Utrecht en leerling van proff. ROYAARDS, KARSTEN, OPZOOMER en ACKERSDIJK.

Te Antwerpen werd hij, na voleindiging zijner studiën, tot hulpprediker benoemd, evenals te Heusden en vervolgens was hij predikant te Blauwkapel, Hilversum en Den Haag.

In 1882 werd GUNNING aangesteld tot Kerkelijk hoogleeraar te Amsterdam, waar hij een inaugurale rede hield over *Het Kruis van Christus de Waarheid voor Wetenschap en Kerk*, om in 1889 zijn ambt als (staats-)hoogleeraar te Leiden te aanvaarden met een rede: *De Wijsbegeerte v. d. Godsdienst u. h. beginsel v. h. geloof der Gemeente.* Te Amsterdam doceerde prof. GUNNING de Geschiedenis der Ned. Herv. Kerk en van haar leerstellingen, de Dogmatiek en de Geschiedenis der Zending. Te Leiden geeft ZHG. onderwijs in Encyclopaedie der Godgeleerdheid, Wijsbegeerte v. d. Godsdienst, Geschiedenis v. d. leer aangaande God, Ethiek en Symboliek.

Zijn geschriften bestaan in: *Blikken in de Openbaring; Tafereelen u. h. leven des Heeren; Overlevering en Wetenschap;* literarische geschriften over Dante's *Divina Comoedia*, over Goethe's *Faust*, enz.

Prof. Dr. J. J. Hartman.

Prof. Dr. J. J. HARTMAN.

Dr. JACOBUS JOHANNES HARTMAN, geb. 14 Febr. 1851 te Blankenham (O.), bezocht daar eerst de dorpsschool, vervolgens de Fr. school v. d. Hr. J. C. KESLER te Amsterdam en eindelijk het gymnasium aldaar. In Juli 1869 werd hij student te Amsterdam, het volgende jaar te Leiden.

Als leerling van proff. BOOT (Amsterdam), COBET, PLUYGERS, DE VRIES en GOUDSMIT (Leiden), promoveerde hij den 16n Juni 1877 in de letteren op een dissertatie: *Studia critica in Luciani opera.*

Na praeceptor en vervolgens conrector aan het gymnasium te Leiden te zijn geweest, werd hij 13 Juli 1891 benoemd tot hoogleeraar in Latijn en Romeinsche Antiquiteiten, welk ambt hij 23 Sept, d.a.v. aanvaardde met een rede: *De literarum veterum amicis et inimicis.*

Van zijn hand verschenen de volgende Lat. geschriften: *Studia Antiphontea; Analecta Xenophontea; Analecta Xenophontea nova; De Phaedri fabulis commentatio; De Horatio poëta commentatio; De Terentio et Donato commentatio; Epistola critica continens annotationes ad Odysseam; De Emblematis in Platonis textu obviis*, — benevens artikelen in *Mnemosyne*, *Spectator* en *Los en Vast.* Voor Latijnsche poëzie verwierf prof. HARTMAN de gouden medaille en eervolle vermeldingen in den Hoeufftiaanschen wedstrijd

'of. Mr. H. van der Hoeven.

Prof. Mr. H. VAN DER HOEVEN.

Mr. HENRI VAN DER HOEVEN, geb. 13 Maart 1843 te Breda, werd in 1860 student te Leiden, nadat hij zijn voorbereidende studiën had gemaakt aan het athenaeum te Maastricht.

Als leerling van proff. VAN BONEVAL FAURE, GOUDSMIT en DE WAL promoveerde hij 12 Dec. 1864 tot doctor in Hedend. en Rom. recht op *Opmerkingen over de Nederlandsche strafwetgeving voor het Krijgsvolk te lande*, waarvan in 1866 een 2e verbeterde en vermeerderde druk verscheen.

In 1868 werd Dr. V. D. HOEVEN benoemd tot leeraar in staathuishoudkunde, statistiek en Italiaansch boekhouden aan de H. B. S. te Breda; in 1869 tot subst.-officier en in 1873 tot officier v. justitie te Brielle; in 1877 tot advocaat generaal b. h. gerechtshof te 's Gravenhage en bij K. B. v. 2 Oct. 1879 tot hoogleeraar in Strafrecht en Strafvordering te Leiden. Dit ambt aanvaardde hij 26 Nov. d.a.v. met een rede over *De Vaststelling en Invoering v. h. Wetboek v. Strafrecht.*

Prof. V. D. HOEVEN schreef in 1884: *Onze Militaire Strafwetgeving* en *Mag het Wetboek v. Strafrecht ongewijzigd ingevoerd worden?* Verder: ontwerpen v. e. wetboek v. mil. strafrecht en daarbij behoorende wetten met M. v. T.; — tijdschriftartikelen in *Gids*, *N. Milit. Spectator*, *Vaandel*, *Rechtsgel. Bijdragen*, *Themis*, *Tijdschr. v. Strafrecht*, enz.

Behalve R. N. L. en L. K. A. W , is prof V. D. HOEVEN Voorzitter der Staatscommissie v. d. statistiek van den in-, u en doorvoer en Secretaris v. h. College voor de Zeevisscherije

Prof. Dr. C. K. Hoffman.

Prof. Dr. C. K. HOFFMAN.

Dr. CHRISTIAAN KAREL HOFFMAN ontving, alvorens hij in 1859 student werd te Amsterdam, zijn voorbereidend onderwijs te Haarlem; hij werd 16 Juli 1841 te Heemstede geboren. Later studeerde hij ook nog te Göttingen, terwijl hij den 2n Maart 1871 te Utrecht promoveerde tot Dr. in de geneeskunde en in Juli tot Dr. in de philosophie te Göttingen, resp. op dissertaties getiteld: *Over den anatomischen bouw van het reukslijmvlies* en *Zur Anatomie der Echinen und der Spatangen.*

Als med. cand. was HOFFMAN assistent b. h. onderwijs in anatomie a. h. Athenaeum te Amsterdam. Als arts practiseerde hij eerst als psychiater aan het gesticht Meerenberg en werd later prosector bij de anatomie en vervolgens conservator a. h. museum v. Natuurl. Historie te Leiden, totdat hij den 14n Jan. 1875 het hoogleeraarschap aanvaardde, om onderwijs te geven in Vergelijkende Anatomie, Embryologie en Zoölogie. De inaugurale oratie die ZHG. daarbij uitsprak, handelde over *Arbeidsverdeeling der Natuur.*

Prof. HOFFMAN houdt zich voornamelijk bezig met onderzoekingen op het gebied der anatomie en embryologie. Gedurende den cursus 1890—91 was hij rector magnificus.

Prof. Dr. A. E. J. HOLWERDA.

Prof. Dr. A. E. J. HOLWERDA.

Dr. ANTONIE EWOUD JAN HOLWERDA werd 21 Juli 1845 te Gorinchem geboren. Na hier het voorbereidend onderwijs te hebben genoten, werd hij in 1863 student te Utrecht, waar hij in Mei 1878 promoveerde op een dissertatie over *Plutarchus*.

Vooraf was hij van Mei 1869—Mei 1878 leeraar a. d. H. B. S. te Schiedam en van Mei 1878—April 1896 in dezelfde betrekking te Leiden. Den 4n April van dat jaar tot hoogleeraar benoemd, aanvaardde hij zijn ambt den 26n April d.a.v. met een inaugurale rede: *De Historische Wetenschappen inzonderheid die der klassieke Oudheid; hare zelfstandigheid en beteekenis.*

Prof. HOLWERDA doceert de Oude Geschiedenis en Archaeologie. Zijne onderzoekingen bepalen zich tot de Grieksche agonistiek, de religieuse denkwijzen en gebruiken der oude Grieken, enz. Van zijn hand verschenen onderscheidene artikelen hierover in *Gids*, *Mnemosyne*, *Archaeologische Zeitung*, *Jahrbuch des Archaeologischen Instituts*, e. a., benevens het werk *Die alten Kyprier in Kunst und Cultus*. Prof. HOLWERDA is dan ook *Ordentliches Mitglied des Kaiserlich Deutschen Archaeologischen Instituts*.

Prof. Dr. J. E. van Iterson J.A.Zn.

Prof. Dr. J. E. VAN ITERSON J.A.zn.

Dr. J. EGENS VAN ITERSON J.A.Zn., studeerde te Leiden en promoveerde daar in 1867 op een proefschrift: *Verslag der heelk. kliniek aan de Leidsche Hoogeschool gedurende* 1866—67 tot doctor in de medicijnen.

In 1879 werd VAN ITERSON er benoemd tot hoogleeraar aan de universiteit, welk ambt hij den 26n Febr. aanvaardde met een redevoering: *De noodzakelijkheid en de hulpmiddelen der critiek in de geneeskunde.*

Prof. VAN ITERSON geeft onderwijs in Chirurgie en Operatieleer.

Prof. Dr. H. Kamerlingh Onnes.

Prof. Dr. H. KAMERLINGH ONNES.

HEIKE KAMERLINGH ONNES, geb. te Groningen 21 Sept. 1853, heeft zijn eerste opleiding genoten in zijn geboorteplaats. Van de H. B. S. ging hij in 1870 over naar de Universiteit aldaar, waar hij den 10en Juli 1879 tot phil. nat. doctor promoveerde na verdediging van een proefschrift: *Nieuwe bewijzen voor de aswenteling der aarde.* Van 1871 tot 73 had hij te Heidelberg gestudeerd en in 1878 was hij assistent bij de Natuurkunde aan de Polyt. school te Delft geworden.

In 1882 werd dr. KAMERLINGH ONNES benoemd tot hoogleeraar in Proefondervindelijke Natuurkunde aan de Leidsche Universiteit, waar hij den 11en November zijn ambt aanvaardde met een rede: *Over de beteekenis van het quantitatief onderzoek in de natuurkunde.*

Prof. KAMERLINGH ONNES' onderzoekingen heeft hij neergelegd in *Mededeelingen aan de Koninkl. Akad. v. Wetenschap. en te Amsterdam, afdeeling Natuurkunde.*

Prof. Dr. H. Kern.

Prof. Dr. H. KERN.

Dr. JOHAN HENDRIK CASPAR KERN, den 6n April 1833 te Poerworedjo (Java) geboren, ontving zijn opvoeding in het moederland en voltooide zijn letterkundige studiën te Leiden en te Berlijn. In 1855 promoveerde hij te Leiden op *Scriptores Graeci de rebus Persicis Achaemenidarum monumentis collati* en was van 1858–62 leeraar aan het athenaeum te Maastricht.

In 1863 werd hij benoemd tot hoogleeraar in het Sanskriet a. h. Queen's College te Benares en in 1865 te Leiden, tevens om onderwijs te geven in Vergelijkende Taalstudie. Dit ambt aanvaardde hij met een rede: *Het aandeel van Indië in de gesch. der beschaving en de invloed der studie v. h. Sanskrit op de taalwetenschappen.* Sedert gaf prof. KERN tal van wetenschappelijke werken in het licht: een Handleiding bij het onderwijs der Nederl. Taal (1859—60, 2 dln.; 7e druk 1834); Çakuntalâ, Indisch tooneelspel van Kâlidâsa (1862); Die Glossen in der Lex Salica und die Sprache der Salischen Franken (1869); Arjuna-wiwâha (1871); Aryabhatûja, a manual of astronomy (1874); Writta-Sancaya (1375); Over de jaartelling der Zuidelijke Boeddhisten (1875); Geschiedenis v. h. Buddhisme in Indië (1881—83, 2 dln.); Kawistudiën (1871); Eene Indische sage in Javaansch gewaad (1877); een Eng. vertaling van Saddharma Pundarıka (1884); De Fidjitaal vergeleken met hare verwanten in Indonesië en Polynesië (1886); Manuel of Indian Buddhism (1896) en vele belangrijke bijdragen en andere werken in het Sanskriet in onderscheidene tijdschriften.

Aan prof. KERN, die Voorzitter is der Letterk. afd. v. d. Kon. Ak. v. Wetenschappen te Amsterdam, vielen tallooze onderscheidingen ten deel van geleerde genootschappen; ZHG. is versierd met onderscheidene binnen- en buitenlandsche ridderorde o. a. met het kruis van commandeur in de orde van den Ned Leeuw.

Prof. Dr. J. C. Kluyver.

Prof. Dr. J. C. KLUYVER.

Dr. JAN CORNELIS KLUYVER, geb. 2 Mei 1860 te Koog a. d. Zaan, bezocht de H. B. S. m. 5 j. c. te Zaandam en legde er in 1876 het eindexamen af, vóórdat hij het volgende jaar te Delft werd ingeschreven als student aan de Pol. School. In 1881 verkreeg hij hier het diploma van civiel-ingenieur.

Van Nov. 1881—Febr. 1891 leeraar in wiskunde a. d. H. B. S. te Breda, werd hij daarna, tot Sept. 1892, leeraar a. d. 1e H. B. S. m. 3 j. c. te Amsterdam.

In laatstgenoemd jaar tot hoogleeraar benoemd, aanvaardde hij den 28n Sept. zijn ambt met een rede: *Beschouwingen over de nieuwere Algebra*. Sindsdien doceert prof. KLUYVER de Algebra, Infinitesimaalrekening en Functietheorie.

In Juli 1896 gepromoveerd tot doctor in de wis- en natuurkunde *honoris causa* (Groningen) werd prof. KLUYVER het volgend jaar benoemd tot L. K. A. W. (afd. Natuurkunde). Hij schreef over verschill. onderwerpen, betrekking hebbende op de meetkunde en de functietheorie, die gepubliceerd werden in het *Nieuw Archief voor Wiskunde*, de *Verslagen der Kon. Akad. v. Wetenschappen* en in eenige buitenlandsche tijdschriften.

Prof. Dr. W. KOSTER Gzn.

Prof. Dr. W. KOSTER Gzn.

Geboren te Boskoop, 16 Oct. 1865, en na daar en aan de H. B. S. te Gouda voorbereidend onderwijs te hebben genoten, werd WILLEM KOSTER in Sept. 1883 student te Utrecht en leerling van de proff. DONDERS, TALMA, SNELLEN, PEKELHARING en HUBRECHT.

Den 4n Nov. 1892 promoveerde KOSTER te Freiburg tot doctor in de geneeskunde op *Untersuchungen über die Ursache der chronischen Lungentuberculose beim Menschen* en werd 18 Jan. 1896 benoemd tot hoogleeraar in Oog- en Oorheelkunde om dat ambt den 25n Maart te aanvaarden met een rede *Over de empiristische en de nativistische verklaringen in de physiologie der zintuigen.* In de tusschenliggende jaren was Dr. KOSTER achtereenvolgens assistent bij prof. TALMA te Utrecht, hulpgeneesheer aan het sted. Ziekenhuis te 's Gravenhage, geneesheer aan boord v. h. S.S. Samarang (naar Java; 2 reizen) en a. b. v. h. S.S. Oranje-Nassau (n. West-Indië en New-York) en later nog assistent bij prof. SNELLEN. Studiereizen maakte prof. KOSTER naar Leipzig, Buda-Pesth, Stuttgart, en Freiburg en later, voor het Dondersfonds (2 jaren), naar Wiesbaden, Heidelberg, Parijs, London, Kopenhagen, Berlijn, Leipzig en Weenen. De proff. LEBER, SATTLER en FUCHS waren zijn voornaamste buitenlandsche leermeesters.

Prof. KOSTER, die L. P. U. G. en L. G. t. b. v. N. G. & H. is, schreef een groot aantal werken en verhandelingen op het gebied der physiologie en der pathologie van oor en oog.

Prof. Dr. J. van Leeuwen Jr.

Prof. Dr. J. VAN LEEUWEN Jr.

Dr. JAN VAN LEEUWEN Jr., geb. te Zegwaard den 8n Febr. 1850, ontving zijn eerste onderricht van zijn vader, Dr. J. VAN LEEUWEN, en later op de dorpsschool aldaar. In 1866 werd hij student a. h. Amsterdamsch Athenaeum onder prof. BOOT en na zijn candidaats-examen liet hij zich inschrijven a. d. hoogeschool te Leiden, waar COBET en PLUYGERS zijn leermeesters werden. Den 1n April 1876 promoveerde hij in de Klassieke Letteren met een dissertatie: *De Aristophane Euripides censore* (het jaar te voren als prijsvraag te Groningen bekroond).

Na leeraar a. h. Amsterd. gymnasium te zijn geweest, werd Dr. VAN LEEUWEN in 1884 benoemd tot hoogleeraar in de Grieksche Taal- en Letterkunde en den 1n Oct. van dat jaar aanvaardde hij zijn ambt met een rede: *De arte discendi.*

Behalve verschillende opstellen in *Mnemosyne* e. a. tijdschriften gaf prof. VAN LEEUWEN afzonderlijk uit: *De Aiacis Sophocles authentia et integritate* (bekroonde prijsvraag v. h. Utr. Genootschap; 1831); metrische vertalingen van Sophocles' *Aias* (1881), *Philoktetes* (1882) en *Antigone* (1897). Uitgaven van Aristophanes: *De Acharniërs* (Nederlandsch; 1885), *Vespae* (1893), *Ranae* (1896), en *Nubes* (1898; ter perse). Verder: *Enchiridium dictionis epicae* (2 dln.; 1892—94).

Met prof. VAN HERWERDEN samen: *Aristoteles qui fertus liber de Republica Atheniensium* (1891) en met Dr. M. B. MENDES DA COSTA samen: *Attische Vormleer* (1880; vijfde druk 1894); *Taaleigen der Homerische gedichten* (1883; ook in 't Fransch en Duitsch vertaald; vierde druk 1898); uitgave van *Homerus* m. crit. commentaar, *Ilias* (2 dln. 1887—88; tweede druk 1895—96); *Odyssee* (2 dln. 1890—91; tweede druk 1897—98).

Prof. VAN LEEUWEN is L. K. A. W. en Lid van de Grieksche Akademie.

Prof. Mr. P. A. VAN DER LITH.

Prof. Mr. P. A. VAN DER LITH.

Mr. PIETER ANTHONIE VAN DER LITH, geb. te Utrecht 31 Mei 1844, ontving daar onderricht aan de Lat. school en werd er in 1862 student. Na de proff. OPZOOMER, ROVERS, FRUIN, LINTELO DE GEER, VREEDE en VAN REES tot leermeesters te hebben gehad, promoveerde hij er 3 Juni 1867 tot doctor in de rechten op *Stellingen*. Het jaar daarop deed hij in Juni examen v. d. Ind. dienst en werd reeds 1 Oct. 1868 benoemd tot hoogleeraar aan de Indische Instelling te Leiden. Den 1n Oct. 1877 kreeg hij zijn benoeming tot hoogleeraar aan de universiteit, om onderwijs te geven in Staatsrecht en Inrichting v. 's Rijks Koloniën en Overzeesche Bezittingen, Mahomedaansch Recht en de overige volksinstellingen en gebruiken in Ned. Indië. Zijn ambt aanvaardde hij met een rede: *Het doel en de methode der wetenschap van het Koloniaal Recht.* — Gedurende cursus 1894—95 was ZHG. rector magnificus.

Behalve talrijke tijdschrift-artikelen en redevoeringen, meest over Koloniaal recht, schreef prof. V. D. LITH: *De Staatsinstellingen van Ned.-Indië* (samen met prof. J. SPANJAARD, 1871); *Ned.-O.-Indië beschreven voor het Nederl. Volk* (1875; 2e dr. 1893); *De Grondslagen v. h. Britsch-Indisch beheer* (samen met mr. A. W. P. VERKERK PISTORIUS; 1876); *Les Merveilles de l'Inde, texte arabe* (1883); *Encyclopaedie v. Ned.-Indië* (1895).

Prof. VAN DER LITH, die ook belast is geweest m. h. onderwijs i. h. Staatsrecht v. Ned.-Indië aan Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden, Prins v. Oranje, is R. N. L., O. O. E., C. O. C., R. St. O. 1e kl., R. V. V., L. K. A. W., L. P. S. v. Zuid-Holland, Lid v. d. Staatscommissie v. d. herziening v. d. wetgeving op privaat-rechterlijk gebied in N.-Indië, corresp. lid v. h. Batav. Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen en lid van verschillende geleerde genootschappen.

Prof. Dr. W. C. van Manen.

Prof. Dr. W. C. VAN MANEN.

Dr. WILLEM CHRISTIAAN VAN MANEN werd 8 Aug. 1842 te Noordeloos geboren. Na voorbereidend onderwijs genoten te hebben te Benschop en te IJselstein, werd hij in 1859 student te Utrecht en, als leerling van OPZOOMER en DOEDES, promoveerde hij er 2 Febr. 1865 tot doctor in de godgeleerdheid op een proefschrift: *Onderzoek naar de echtheid van Paulus' eersten brief aan de Thessalonicensen.*

Den 3n Dec. van laatstgenoemd jaar beroepen tot predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Abbenbroek, verwisselde Dr. VAN MANEN zijn standplaats met Winkel (1870—75) en daarna met Zierikzee, totdat hij den 16n Oct. 1884 benoemd werd tot hoogleeraar vanwege de N. H. Kerk te Groningen, welk professoraat hij 11 Dec. d.a.v. aanvaardde met een rede: *Het persoonlijk karakter der leerstellige godgeleerdheid.*

Den 25n April 1885 werd prof. VAN MANEN benoemd tot hoogleeraar te Leiden, welk ambt hij den 22n Sept. aanvaardde met een oratie: *De leerstoel der Oud-Christelijke Letterkunde.* — Prof VAN MANEN geeft daar onderwijs in Oud-Christelijke Letterkunde en Uitlegging van het N. T.

Behalve het vervolg zijner dissertatie schreef ZHG. eenige kleinere geschriften en een aantal artikelen in binnen- en buitenlandsche tijdschriften. Met Dr. A. C. DUKER samen schreef hij *Oud-Christelijke Letterkunde; de geschriften der apostolische Vaders* (2 dln. 1871). Verder: Het Nieuwe Testament sedert 1859 (Gron. 1886); Paulus I, De handelingen der apostelen (1890); Paulus II, De brief aan de Romeinen (1891); Paulus III, De brieven aan de Korinthiërs (1896).

Prof. Dr. Th. H. Mac Gillavry.

Prof. Dr. TH. H. MAC GILLAVRY.

Dr. THEODORUS HENDRICUS MAC GILLAVRY, oud-directeur van 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, werd 3 Juni 1835 te Batavia geboren.

Na voorbereidend onderwijs te Zwolle te hebben genoten, werd hij in 1853 leerling aan de Rijkskweekschool voor militaire geneeskundigen en student aan de universiteit te Utrecht. Daar promoveerde hij in 1858, eerst (25 Juni) tot doctor in de geneeskunde, op proefschrift: *De oculi accomodationis quantitate*, en later (4 Nov.) tot doctor in de heelkunde op: *Stellingen.*

Voorloopig werd Dr. MAC GILLAVRY officier van gezondheid bij het leger in N. O. Indië, daarna leeraar bij het middelbaar onderwijs in Nederland. Vanuit deze betrekking werd hij benoemd tot directeur van 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht (1872—1 Oct. 1877), welk ambt hij verwisselde met dat van hoogleeraar aan de Leidsche Universiteit. Den 21n Nov. 1877 trad ZHG. in functie met een rede over *De wetenschappelijke beoefening der ziektekunde.* Sedert geeft MAC GILLAVRY les in Ziektekunde, Gezondheidsleer en Geneeskundige Politie en was gedurende den cursus 1897—98 rector magnificus.

Prof. Dr. J. K. L. MARTIN.

Prof. Dr. J. K. L. MARTIN.

Dr. JOHANN KARL LUDWIG MARTIN, geb. te Oldenburg i. Gr. (Duitschland), werd, na de gymnasia te Oldenburg en te Jever te hebben afgeloopen, in April 1871 als student ingeschreven te München. Later studeerde hij nog te Leipzig en te Göttingen en promoveerde 18 Febr. 1874 te Göttingen tot doctor in de palaeontologie en zoölogie, op een dissertatie: *Ein Beitrag zur Kenntnisz fossiler Euganoïden.* K. v. SEEBACH, H. CREDNER, LEUCKART en GRISEBACH waren zijn voornaamste leermeesters geweest.

Eerst assistent, later leeraar a. h. Geologisch-Palaeontologisch Museum te Göttingen, werd Dr. MARTIN in Oct. 1877 benoemd tot hoogleeraar in Geologie, Palaeontologie en Mineralogie te Leiden, en aanvaarde hij zijn ambt den 8n Dec. d.a.v. met een rede: *Geologische Theoriën der Jetztzeit.* — Gedurende cursus 1895—96 was ZHG. rector magnificus.

Prof. MARTIN, die ook den Fransch-Duitschen oorlog meemaakte, deed in 1884 een onderzoekingstocht naar Ned. West-Indië en in 1891 naar de Molukken. Zijn studiën zijn neergelegd o.a. in de volgende werken: *Die Tertiärschichten auf Java; Die Fossiliën von Java; Reisen in den Molukken; Bericht über eine Reise nach Niederl. West-Indiën; Niederländische und Nordwestdeutsche Sedimentärgeschiebe.* Bovendien verschill. kleinere verhandelingen, vooral over geologie en palaeontologie der Nederl. koloniën, hoofdzakelijk in *Sammlungen des Geolog. Reichs-Museums in Leiden*; studiën over het diluvium, enz.

Prof. MARTIN is L. K. A. W., correspondeerend L. A. N. S. P., R. N. L. en van vele andere orden.

Prof. Dr. P. L. Muller.

Prof. Dr. P. L. MULLER.

Dr. PIETER LODEWIJK MULLER, geb. 9 Nov. 1842 te Koog a. d. Zaan, ontving zijn voorbereidend onderwijs eerst op de Fransche school te Zaandijk, later op de Latijnsche van Dr. J. Roos te Zaandam. In 1861 werd hij student te Leiden en na de lessen gevolgd te hebben van de proff. FRUIN, COBET, PLUYGERS, DOZY, DE VRIES, BUYS, VISSERING en GOUDSMIT, promoveerde hij 18 Dec. 1867 in de letteren op eene dissertatie: *Geschiedenis der regeering in de nader geüniëerde provinciën tot aan de komst van Leicester.* Twee jaren daarna werd Dr MULLER leeraar in geschiedenis en aardrijkskunde aan het gymnasium en de H. B. S. te Leiden. Vervolgens (in 1874) tijdelijk ambtenaar aan 's Rijks archief te 's Gravenhage en in 1878 werd ZZG. benoemd tot hoogleeraar te Groningen, welk ambt hij den 8n Oct. aanvaardde met een rede: *Het rechtmatig gebied des geschiedschrijvers.* In 1883 werd prof. MULLER hoogleeraar te Leiden, welk professoraat hij hij den 19n Dec. aanvaardde met een oratie: *Wereldverkeer en Wereldgeschiedenis.* Hier geeft ZHG. les in Alg. Geschiedenis van de Middeleeuwen en van den Nieuweren tijd en in de Politieke Aardrijkskunde; te Groningen doceerde hij bovendien de Vaderl. Geschiedenis.

Prof. MULLER is L. K. A. W. Gedurende 1868—69 en in 1871 deed hij historische onderzoekingen over de geschiedenis der 17e eeuw in de archieven te Brussel, Berlijn, Dresden, Weenen, Weimar en Arolsen. Zijn geschriften bestaan in: *De Staat d r Ver. Ned. in de jaren zijner wording* (1872); *De Unie van Utrecht* (1878); *Wilhelm III v. Oranien und Georg Fried. v. Waldeck* (1873—80): *Documents concernant les relations entre le duc d'Anjou et les Pays Bas* (samen met A. DIEGERICK); *Onze Gouden Eeuw* (1896—98), enz.; vele artikelen in *Gids*, *Tijdspiegel*, *Bijdragen v. Vaderl. Gesch, en Oudheidkunde*, e. a.

Prof. Dr. W. Nolen.

Prof. Dr. W. NOLEN.

Dr. WILLEM NOLEN, zoon van den Rotterdamschen med. doctor van dien naam, werd den 31n Juli 1854 te Rotterdam geboren. Na het Erasmiaansch gymnasium aldaar te hebben afgeloopen, werd hij student in de geneeskunde te Leiden, en promoveerde hij den 27n Oct. 1880 tot *medicinae doctor*, op een proefschrift: *Rheumatismus gonorrhoïcus*, na een jaar assistent geweest te zijn van prof. ROSENSTEIN.

Na zijn promotie vestigde hij zich te Rotterdam, totdat hij als opvolger van prof. HUET werd benoemd tot hoogleeraar aan de Leidsche universiteit, welk ambt hij den 4n Febr. 1891 aanvaardde met een rede: *Bacteriologie en geneeskunde.*

Prof. NOLEN, wiens onderzoekingen (op bacteriologisch gebied vooral) in verschillende binnen- en buitenlandsche tijdschriften werden gepubliceerd, geeft onderwijs in Geneeskunde, Kennis der geneesmiddelen en Geneesmiddelleer.

Prof. Dr. J. Offerhaus.

Prof. Dr. J. OFFERHAUS.

Dr. JOHANNES OFFERHAUS, kerkelijk hoogleeraar in Bijbelsche Theologie, Geschiedenis v. d. Ned. Herv. Kerk en hare leerstellingen en Pract. Theologie, werd 8 Nov. 1831 te Feerwerd (prov. Groningen) geboren.

Te Hoogezand onderwijs genoten hebbende van den heer L. DIKEMA, docts. litt. hum., later rector v. h. gymnasinm te Winschoten, werd hij in 1848 student te Groningen en promoveerde daar 30 Maart 1855 in de theologie op een dissertatie: *De Abaelardi Theologi Methodo.* Zijn voornaamste leermeesters waren geweest de proff. M. DE VRIES, VALETON Sr, P. HOFSTEDE DE GROOT, PAREAU en MUURLING.

Acht reenvolgens nu was Dr. OFFERHAUS predikant bij de N. H. Gem. te Burum en Munnekezijl (Fr., 1855—59, Metslawier en Nyawier (Fr., tot Mei '61), Eelde (Dr., tot April 1882), totdat hij 26 April 1382 het hoogleeraarschap aanvaardde, waartoe hij 5 Jan. door de Alg. Synode der N. H. Kerk was benoemd, met een rede: *De vorming van den Evangeliedienaar, de taak van het kerkelijk hooger onderwijs.*

Prof. OFFERHAUS, die L. M. N. L. en L. P. U. G. is, schreef De Lijdende Christus (1864) en verschillende verhandelingen in de tijdschriften Waarheid en Liefde (1864—73) en Geloof en Vrijheid (1864—98).

Prof. Dr. H. Oort.

Prof. Dr. H. OORT.

Dr. HENRICUS OORT, geb. 27 Dec. 1936 te Eemnes, werd, nadat hij het onderwijs genoten had eerst aan de school van het depart. v. h. Nut te Delft, later aan het gymnasium in Den Haag, in Sept. 1854 student te Leiden.

Na het onderwijs genoten te hebben van de proff. RUTGERS, COBET, DE VRIES, SCHOLTEN, KUENEN, PRINS en KIST, promoveerde hij 1 Oct. 1860 in de theologie op een proefschrift: *De Pericope Num. 22 : 2—24, Historiae Bil'ami continente.* Daarna werd hij predikant bij de N. Herv. Gem. te Harlingen.

Te Amsterdam benoemd tot hoogleeraar, aanvaardde Dr. OORT zijn ambt den 31n Maart 1873 met een rede: *De tegenwoordige toestand der Israëlitische Oudheidkunde*, terwijl hij kort daarop zijn Amsterd. leerstoel verwisselde met die te Leiden, waar 10 Dec. 1875: *Israël, het volk van den godsdienst*, het onderwerp was van zijn inaugurale rede aldaar. Prof. OORT geeft daar onderwijs in Hebreeuwsch en Israëlitische Oudheden. Gedurende den cursus 1891—92 was ZHG. rector magnificus.

De voornaamste werken van zijn hand zijn: *De Bijbel voor Jongelieden*, bewerkt met Dr. A. KUENEN en Dr. I. HOOYKAAS (8 dln.) en de *Nieuwe Vertaling van het O. T.*, met KUENEN, HOOYKAAS en W. H. KOSTERS. Daarnevens: *Het menschenoffer in Israël, Twaalf wonderspreuken van Jezus, Jeremia in de lijst van zijn tijd, Atlas voor bijbelsche en kerkelijke geschiedenis, Handleiding om bijb. verhalen met kinderen te bespreken, Der Ursprung der Blutbeschuldigung gegen den Juden, Evangelie en Talmoed u. h. oogpunt van zedelijkheid vergeleken*, enz.

Prof. Mr. J. Oppenheim.

Prof. Mr. J. OPPENHEIM.

Mr. JACQUES OPPENHEIM werd 3 Maart 1849 te Groningen geboren. In zijn geboortestad bezocht hij het gymnasium en werd er in 1867 student; als leerling van de hoogleeraren TELLEGEN en DIEPHUIS, die vooral invloed hebben gehad op zijn vorming en richting, promoveerde hij daar 26 Febr, 1872 tot doctor in de beide rechten, na verdediging van *Stellingen*, Mr. OPPENHEIM werd daarop leeraar in de staatswetenschappen aan het gymnasium en de landbouwschool te Groningen. vervolgens (1873—85) gemeente-secretaris aldaar.

Bij K. B. van 26 Mei 1885 benoemd tot hoogleeraar te Groningen, als opvolger van prof. TELLEGEN, aanvaardde Mr. OPPENHEIM zijn ambt 16 Sept d. a v. met een rede: *De Volksregeering in het constitutioneel stelsel*, en 29 Juni 1893 tot hoogleeraar te Leiden, ter vervanging van Prof. BUIJS, aanvaardde hij zijn ambt aldaar met een oratio inauguralis: *De theorie van den organischen staat en haar waarde voor onzen tijd* (18 Oct. 1893). Prof. OPPENHEIM geeft te Leiden onderwijs in Staatsrecht, Administratief recht en Volksrecht. Van zijn hand verschenen tal van monografieën over onderwerpen van staats- en administratief recht en een werk getiteld: *Het Nederlandsch Gemeenterecht*.

ZHG. is R. N. L., lid der (ontbonden) staatscommissie tot voorbereiding der administratieve rechtspraak en lid der staatscommissie tot uitwerking der waterstaatswetgeving.

Prof. Dr. F. Pijper.

Prof. Dr. F. PIJPER.

Dr. FREDERIK PIJPER, geb. 9 Jan. 1859 te Hoogwoud (N.-Holland), werd, na het volgen van een openbare school en sinds 1871 van privaat-onderwijs, in 1876 student te Leiden. Eerst als leerling van COBET, PLUYGERS, DE VRIES en OORT, daarna van SCHOLTEN, ACQUOY, KUENEN en TIELE, werd hij 1 Maart 1883 bevorderd tot doctor in de theologie, na verdediging van een proefschrift: *Jan Utenhove, zijn leven en zijn werken.*

Als herv. predikant stond Dr. PIJPER daarna achtereenvolgens te Eenigenburg, Kimswerd, Veendam en Berkhout, totdat hij 20 Febr. 1897 benoemd werd tot hoogleeraar te Leiden in de Geschiedenis van het Christendom en van de Leerstellingen v. d. Christel. Godsdienst. Zijn ambt aanvaardde hij den 5n Mei met een rede over *De Geschiedenis van het godsdienstig-zedelijk leven.*

Prof. PIJPER schreef een *Geschiedenis der Boete en Biecht in de Chr. kerk* ('s Grav. 1891, dl. I; 1896, dl. II st. I); *Een Overblijfsel van de Godsoordeelen in Nederland; Een Nonnenklooster onder den invloed van Windesheim (Archief v. Nederl. kerkgeschiedenis); Sterrenkunde en Kerkleer (Tijdspiegel);* artikelen in het *Theol. Tijdschrift*, het Bijblad der Hervorming, den *Nederl. Spectator*, enz.

Prof. Dr. S. S. Rosenstein.

Prof. Dr. S. S. ROSENSTEIN.

Dr. SAMUEL SIEGMUND ROSENSTEIN werd 20 Febr. 1832 te Berlijn geboren.

Op het Friederich—Weiderich—gymnasium aldaar ontving hij voorbereidend onderwijs en werd in 1850 student aan de Berlijnsche universiteit, eerst in de letteren (onder proff. BOESCH, TRENDLENBURG en HEISE), later in de geneeskunde. Als zoodanig werd hij leerling van JOHANNES MUCKER (anatomie en physiologie), RUD. VIRCHOW, SCHÖNLEIN, TRAUBE en LANGENBECK. Hij promoveerde er tot doctor medicinae, chirurgiae et artis obstetritiae in Aug. 1854. Nadien vestigde hij zich te Berlijn als arts en privaat-docent aan de universiteit aldaar.

Den 2 Nov. 1865 werd Dr. ROSENSTEIN benoemd tot hoogleeraar te Groningen, welk ambt hij 8 Febr. 1866 aanvaardde, en in 1873 tot hoogleeraar te Leiden, als hoedanig hij den 2n Mei van dit jaar in functie trad. Sedert was Prof. ROSENSTEIN, die Interne Kliniek en Diagnostiek doceert, rector magnificus gedurende den cursus 1887—88.

Zijn geschriften bestaan hoofdzakelijk in de werken: *Die Pathologie und Therapie der Nierenkrankheiten* (4te Auflage 1894) en *Die Krankheiten des Endocardium* in Zwiemssen's *Handbuch der spec. Pathologie, Bd. VI* (2te Aufl. 1879). Verder verschillende verhandelingen in *Virchow's Archiv*, *D. Arch. f. Klin. Medezin*, *Berlin. Klin. Wochenschrift*, *Arch. f. Verdauungskrankheiten*, *Centralbl. f. med. Wissenschaften*, enz.

Prof. ROSENSTEIN is R. N. L., C. o. G. L. N., *Membre honoraire de l'Académie royale de médecine de Belgique*, Corresp. lid v. d. *Verein f. innere Medizin* te Berlijn, *Doctor of Law of the University* te Edinburgh, Eerelid v. h. Doctorengezelschap te Groningen, Lid v. h. Natuur- en Geneeskundig genootschap te Amsterdam, e. a.

Prof. Dr. H. G. van de Sande Bakhuyzen.

Prof. Dr. H. G. VAN DE SANDE BAKHUYZEN.

Dr. HENDRICUS GERARDUS VAN DE SANDE BAKHUYZEN werd, na de lessen aan het gymnasium te 's-Gravenhage te hebben gevolgd, in 1855 student aan de Academie voor burgerl. ingenieurs en O. I. ambtenaren te Delft. Hij genoot hier het onderwijs voornamelijk van LABATTO en COHEN STUART en liet zich in 1859 inschrijven als student te Leiden, om leerling te worden van de proff. VERDAM, KAISER en RIJKE. Hier promoveerde hij tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift: *Over den invloed van de buiging op de hoogten van hemellichten met den meridiaanmeter bepaald.*

Van 1862—66 was Dr. v. D. S. BAKHUYZEN leeraar aan het gymnasium te 's Hage, van 1886—67 aan de H. B. S. te Utrecht en van 1867—72 hoogleeraar voor de toegepaste natuurkunde aan de Polytechnische school te Delft. Sedert 1372 is ZHG. Hoogleeraar in Sterrekunde en Waarschijnlijkheidsberekening aan de universiteit te Leiden. Gedurende den cursus 1886--87 was ZHG. er rector magnificus.

Prof. v. D. SANDE BAKHUYZEN is Voorzitter der wis- en natuurk. afd. der Kon. Ak. v. Wetenschappen en lid van verschillende binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen. Behalve C. N. L., is ZHG. versierd met onderscheidene Nederl. en vreemde ridderorden. De resultaten van zijn onderzoekingen publiceerde hij voornamelijk in de Annalen van de Universiteit te Leiden, in Verhandelingen en Werken van de Kon. Akademie v. Wetenschappen en in meerdere wetenschappelijke tijdschriften.

Prof. Dr. G. Schlegel.

Prof. Dr. G. SCHLEGEL.

Dr. GUSTAAF SCHLEGEL, geb. 30 Sept. 1840 te Marendijkje-Oestgeest bij Leiden, werd in 1857 student te Leiden, na het voorbereidend onderwijs genoten te hebben aan de partic. school van den heer EBERTS te Sluis, later aan het sted. gymnasium te 's Gravenhage. Prof. dr. I. I. HOFFMAN, hoogleeraar in de Chineesche en Japansche talen werd zijn leermeester.

Den 20n Aug. 1862 werd SCHLEGEL aangesteld tot tolk voor de Chineesche taal te Batavia, welke betrekking hij waarnam tot Juni 1872. Ondertusschen werd hij in 1867 lid eener staatscommissie ter herziening v. h. Burgerl. Wetb. v. Ned.-Indië, na het jaar te voren benoemd te zijn tot buitengew. lid der Weeskamer te Batavia. Den 12n Juni 1869 promoveerde SCHLEGEL *honoris causa* tot *doctor philosophiae* a. d. universiteit te Jena *(promotio in absentia)* op een proefschrift over *Chineesche spelen en gebruiken.*

Den 1n Sept. 1875 werd Dr. SCHLEGEL benoemd tot hoogleeraar-titulair, den 3n Oct. 1877 tot gewoon hoogleeraar in de Chineesche Taal- en Letterkunde, welk ambt hij aanvaardde met een rede: *Over het belang der Chineesche taalstudie.* Sedert is ZHG. ook lid der examencommissie v. h. Groot-ambtenaarsexamen in Ned. Indië.

Prof. SCHLEGEL heeft zeer veel geschreven; het aantal zijner verhandelingen loopt tot over de 200. Zij betreffen Chin. taalkunde, oude Chin. aardrijkskunde, ethnographie, epigraphie, enz. ZHG. is L. K. A. W., eere- en corresp. lid van verschill. wetenschappelijke genootschappen in binnen- en buitenland, R. N. L., R. E. H, C. o. C., C. D. D. en *Officier d'académie* (Frankrijk).

Prof. Dr. D. E. Siegenbeek van Heukelom.

Prof. Dr. D. E. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM.

Dr. DANIËL EL. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM, geb. te Pouderoyen 4 Juni 1850, bezocht de H. B. S. te Enschede van 1864—68 en wijdde zich eerst op zijn dertigste jaar aan de studie, na gedurende een jaar privaat-lessen te hebben genomen voor het admissie-examen der universiteit te Leiden. Daar werd hij den 18n Dec. 1885 bevorderd tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *Pathologisch bindweefsel*, waarop ZZG. assistent werd bij de Pathologische Anatomie, het vak waarin hij 28 Febr. 1888 benoemd werd tot hoogleeraar, tevens om onderwijs te geven in Gerechtelijke geneeskunde. Dit ambt aanvaardde Dr. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM 21 Maart d.a.v. met een rede over *De oorzaak der aangeboren sterfelijkheid*.

Sedert verschenen een 25-tal publicaties van zijn hand, over ontleedkundige en gerechtelijk-geneeskundige onderwerpen, die met de verhandelingen van zijn directe leerlingen ongeveer een veertigtal zullen bedragen.

Prof. Mr. P. A. Tichelaar.

Prof. Mr. P. A. TICHELAAR.

Mr. PAUL AUGUST TICHELAAR werd 2 Juni 1861 te Ootmarsum geboren.

Na het gymnasium te Utrecht te hebben afgeloopen, werd hij er in 1880 student aan de universiteit en kreeg hij de proff. DE GEER v. JUTFAAS, HAMAKER, D'AULNIS, FRUIN, POLS en DE LOUTER tot leermeesters.

Den 18n Oct. 1835 promoveerde hij tot doctor in de rechtswetenschap op een dissertatie: *Begrip en toepassing der culpa lata in het Romeinsch recht.* Daarop werd hij benoemd tot substituut-griffier bij de arr.-rechtb. te Amsterdam; den 4n Juli 1894 tot tijdelijk lector aan de universiteit, ter vervanging van Mr. H. L. DRUCKER.

Den 15n Juni 1897 werd Mr. TICHELAAR benoemd tot hoogleeraar in het Romeinsch recht en zijn geschiedenis, welk ambt hij 6 Oct. d.a.v. aanvaardde met een oratie: *Het Rom. recht en de historische school.*

Prof. TICHELAAR publiceerde verschillende bijdragen in onderscheidene tijdschriften. Zijn antwoord op de prijsvraag, uitgeschreven door de gemeente-universiteit aldaar, werd met goud bekroond en diende later tot zijn dissertatie.

Prof. Dr. C. P. Tiele.

Prof. Dr. C. P. TIELE.

Prof. Dr. CORNELIS PETRUS TIELE werd 16 Dec. 1830 te Leiden geboren en kreeg daar op de biz. school van den heer NIEUWVEEN en het gymnasium zijn opleiding tot de universiteit. In Oct. 1848 werd hij student te Amsterdam (Athenaeum ill. en Remonstr. seminarium) en leerling van de proff. VETH, M. DES AMORIE V. D. HOEVEN, VAN GILSE en ABR. DES AMORIE V. D. HOEVEN. Daar schreef hij een Specimen continens annotationem in Evang. Joannis, maar eerst later werd hij *doctor honoris causa* in de theologie te Leiden en in de letteren te Bologna.

Na van 1853—56 predikant te zijn geweest te Moordrecht en daarna tot Jan. 1873 te Rotterdam, werd Dr. TIELE benoemd tot hoogleeraar aan 't Remonstr. seminarium te Leiden, welk ambt hij 13 Febr. 1873 aanvaardde met een oratie: *De plaats v. d. godsdiensten der natuurvolken in de godsdienstgeschiedenis*, en den 1n Oct. 1877 tot hoogleeraar a. d. universiteit, in Godsdienstgeschiedenis, later ook in Wijsbegeerte v. d. godsdienst, waar hij den 10n Oct. zijn inaugurale rede: *De vrucht der Assyriologie voor de vergelijk. gesch. d. godsdiensten* hield. Hier was hij gedurende den cursus 1892—93 rector magnificus.

Prof. TIELE's studiën bevatten in hoofdzaak de geschiedenis en wijsbegeerte van den godsdienst; zijn speciale onderzoekingen omvatten het gebied der godsdiensten van Irân en West-Azië in de Oudheid en Assyriologie. Ook zijn geschriften, te veel om hier op te sommen, behandelen voornamelijk deze afdeelingen der theol. wetenschap. Vele ervan zijn in verschill. talen vertaald, zijn *Geschiedenis van den godsdienst tot aan de heerschappij der wereldgodsdiensten zelfs in 7 talen.*

Prof. TIELE is C. o. O. N., O. O. E., R. N. L en O. L. O. Hij is eerelid van de *Bibl. Archaeology* (London), *Bibl. Literature* (Amerika), *Royal Asiatic Society* (London) en *American Oriental Society;* corresp. lid van verschill. andere gel. genootsch., L. K. A. W., lid v. d. door Franklin gestichte *American Philosophical Society* (London) en *Gifford-Lecturer* a. d. universiteit te Edinburgh (sinds 1896).

Prof. Dr. J. Veit.

Prof. Dr. J. VEIT.

Dr. JOHANN VEIT werd 17 Juli 1852 te Berlijn geboren en genoot daar ook zijn opleiding voor de universiteit.

In Oct. 1869 werd hij student en legde zich voornamelijk toe op operatief gebied, waartoe te Berlijn prof. LUDWIG, en te Leipzig de beroemde VON LANGENBECK zijn leermeesters waren.

Den 18n Maart 1874 promoveerde VEIT tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *Exstirpation vom Schulterblatt*, en vestigde zich daarna als arts en privaat-docent te Berlijn. Van hieruit werd prof. VEIT den 16n Juni 1896 benoemd tot hoogleeraar in verloskunde en gynaecologie aan de universiteit te Leiden, als opvolger van prof. dr. HERMAN TREUB, welk ambt hij 3 Juli d.a.v. aanvaardde met een rede in het Duitsch over het doel van het onderwijs in verloskunde en gynaecologie.

Verschillende monografieën en tijdschrift artikelen, een *Lehrbuch und Diagnostik der Geburtshilfe* en een *Handbuch der Gynaekologie* verschenen van zijn hand.

Prof. Dr. J. VERDAM.

Prof. Dr. J. VERDAM.

Dr. JAKOB VERDAM, hoogleeraar in de Ned. Taal der Middeleeuwen, der 17e Eeuw en van den Tegenw. tijd, werd 22 Jan. 1845 te Amsterdam geboren. In 1865 werd hij student te Leiden en leerling van de proff. DE VRIES, PLUYGERS, COBET, FRUIN en KERN, na te voren onderwijs te hebben genoten aan de biz. school van Dr. P. EPKEMA te Amsterdam.

Onderwijl hij leeraar was aan het gymnasium te Leiden (1869—78), promoveerde hij tot doctor in de letteren op een dissertatie: *Tekstcritiek van middelnederlandsche schrijvers* (14 Mei 1872). Den 13n April 1878 aanvaardde Dr. VERDAM het hoogleeraarschap aan de universiteit te Amsterdam met een toespraak: *De wetenschappelijke beoefening der Nederl. taal in verband met het nieuwe doctoraat.* Te Leiden aanvaardde de hoogleeraar zijn ambt, 21 Oct. 1891 met een rede: *Over wetenschap en wetenschappelijke methode.*

Prof. VERDAM is sedert 1883 L. K. A. W. Van zijn hand verschenen een groot aantal wetenschappelijke verhandelingen.

Prof. Mr W. van der Vlugt.

Prof. Mr. W. VAN DER VLUGT.

Mr. WILLEM VAN DER VLUGT, geb. 12 Maart 1853 te Haarlem, ontving voorbereidend onderwijs van den heer GEERLIGS en op het gymnasium aldaar.

In Sept. 1870 als student te Leiden ingeschreven, volgde hij de lessen van de verschillende hoogleeraren der jur. faculteit, doch vooral prof. BUYS is degene, die den grootsten invloed had op zijn vorming. De geest en de stof van zijn onderwijs trokken V. D. VLUGT vòòr alles aan.

Den 25n Sept. 1879 promoveerde hij tot doctor in de beide rechten op een proefschrift over: *De rechtstaat volgens de leer van Rudolf Gneiss, dl. I* en reeds de volgende maand werd hij benoemd tot hoogleeraar in de Wijsbegeerte des rechts en Encyclopaedie des rechts. Den 14n Jan. 1880 aanvaardde hij zijn ambt met een oratie, handelende over *De Wetenschap der gerechtigheid.*

Prof. V. D. VLUGT schreef een aantal artikelen in *De Gids*, waarvan twee over *Toynbee-werk* alzonderlijk verschenen; een *levensbericht van A. Kuenen* in den bundel der Maatschappij v. Ned. Letterkunde; een artikel in het *Rechtsgeleerd magazijn* en een paar aankondigingen in het *Weekbl. v. h. Recht.*

Prof. Dr. A. C. Vreede.

Prof. Dr. A. C. VREEDE.

Dr. ALBERT CORNELIS VREEDE, geb. te Gorinchem den 29n Jan. 1840, bezocht het gymnasium en de universiteit te Utrecht en werd hier in 1857 student. Zijn voornaamste leermeesters in de klassieke letteren waren proff. KARSTEN en ROVERS en in de scheikunde prof. G. J. MULDER.

In 1859 werd VREEDE litt. hum. cand., waarna hij zich ging toeleggen op de scheikunde en op de suikercultuur, waarvoor hij in 1861 naar Indië vertrok.

Wegens ziekte in 1868 naar Holland teruggekeerd, legde hij na twee jaren het Ind. ambtenaarsexamen af en werd hij in 1892 bevorderd tot *doctor honoris causa* in de Taal-, Land- en Volkenkunde van den Ind. archipel.

Intusschen was dr. VREEDE eerst privaat-docent geweest aan de Ind. Instelling en was hij daarna benoemd tot hoogleeraar voor de Javaansche en Madoereesche talen, welk ambt hij 11 Oct. 1877 aanvaardde met een rede over *De beoefening der Javaansche taal aan de rijksinstellingvn van Indisch onderwijs als grondslag voor de studie dier taal aan de rijksuniversiteit.* Sedert was Z.H.G. rector magnificus gedurende den cursus 1896—97.

Prof. VREEDE, die R. O. P. is, bezorgde eene nieuwe bewerking van het *Jav.-Ned. Handwoordenboek* van GERICKE-ROORDA, een *Handleiding tot de beoefening der Madoereesche taal*, een *Catalogus der Jav. en Mad. Handschriften van de Leidsche Bibliotheek*, een *Onderzoek naar de beteekenis der wortelwoorden in de Jav. taal* en verschillende studiën op het gebied der Jav. en Mad. letterkunde, enz.

Prof. Dr. T. Zaayer.

Prof. Dr. T. ZAAYER.

Dr. TEUNIS ZAAYER, geb. te Dirksland 15 Nov. 1837, ontving voorbereidend onderwijs op verschill. biz. Lat. scholen en deed in Sept. 1856 admissie-examen als student in de geneeskunde te Leiden. Na de lessen gevolgd te hebben van proff. RIJKE, J. v. D. HOEVEN, H. J. HALBERTSMA, A. E. SIMON THOMAS en F. W. KRIEGER, promoveerde hij in Mei 1862 tot doctor in de geneeskunde op proefschrift: *Beschrijving van twee vrouwenbekkens uit den O. Ind. Archipel* en in Sept. en Oct. d.a.v. resp. in verloskunde en heelkunde, telkens op: *Stellingen.*

Van 1 Febr. 1863 tot Jan. 1866 was Dr. ZAAYER 2e prosector b. h. anatom. kabinet te Leiden; den 10n Maart van dit jaar aanvaardde hij het hoogleeraarsambt met een rede: *Het gewicht eener doelmatige ontleedkundige techniek.* Prof. ZAAYER geeft onderwijs in Ontleedkunde en Ontwikkelingsgeschiedenis van den mensch en was gedurende cursus 1880—'81 rector magnificus. Van zijn hand verschenen velerlei geschriften, waarvan de voornaamste: *Untersuchungen über die Form des Beckens javanischer Frauen* (1866); *Ontleedkundige waarnemingen* (1869); *De architectuur der beenderen* (1871); *Over scaphocephale schedels* (1874); *De toestand der lijken na arsenicum-vergiftiging* (n. aanl. v. h. aan prof. ZAAYER opgedragen medisch-forensisch onderzoek der beruchte Leidsche giftmengster vrouw v. D. LINDEN, in 1885); *Der sulcus praeauricularis ossis ilei* (1893), e. v. a.

Prof. ZAAYER is R. N. L., L. K. A. W., L. H. M. W., L. B. G. en van eenige andere binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen.

Universiteit Groningen.

Opgericht 1614.

Prof. Dr. H. J. van Ankum.

Prof. Dr. H. J. VAN ANKUM.

Dr. HENDRIK JAN VAN ANKUM, geb. te Groningen, 7 Dec. 1845, werd, na het gymnasium te Ootmarsum en te Meppel te hebben bezocht, in 1863 als student te Groningen ingeschreven. De hoogleeraren VAN HALL, CLAAS MULDER, VAN KERCKHOFF en SALVERDA waren zijn leermeesters en 12 Sept. 1870 promoveerde hij er tot Dr. in de zoölogie op een proefschrift: *Inlandsche sociale wespen.*

Achtereenvolgens nu was hij leeraar in natuurl. historie aan de R. H. B. S. te Groningen en aan de H. B. S. 5 j. c. te Rotterdam, totdat hij 16 Nov. 1872 het hoogleeraarsambt aanvaardde, om onderwijs te geven in Zoölogie, Vergelijkende anatomie en Vergelijkende physiologie, waartoe hij 20 Aug. van dat jaar was benoemd. Zijn inaug. oratie behandelde: *Het tegenwoordig standpunt der dierkunde.* Gedurende cursus 1883—84 was prof. VAN ANKUM rector magnificus.

Van zijn hand verschenen eenige geschriften over onderzoekingen betreffende zoölogie. Behalve een der oprichters der Nederl. Dierkundige Vereeniging, is prof. VAN ANKUM lid van verschillende geleerde genootschappen.

Prof. Dr. F. de Boer.

Prof. Dr. F. DE BOER.

Prof. De Boer werd 3 Maart 1846 te Assendelft geboren. Tot zijn 10e jaar bezocht hij een der dorpsscholen aldaar en ging toen tot zijn 15e jaar bij zijn vader in de leer, die het beroep van veehouder uitoefende.

Daarna werd hij kweekeling bij het lager onderwijs, om in 1864 het examen voor hulponderwijzer af te leggen en dat in wiskunde L. O, waarna hij te Zaandam een betrekking kreeg. Hier leerde hij Latijn aan van Dr. J. Roos, later van Ds. Schröder te Krommenie en deed in 1866 het admissie-examen te Leiden als student in wis- en natuurkunde.

In dit vak promoveerde hij 7 Oct. 1871 tot doctor, op een dissertatie: *De analytische kenmerken der bijzondere punten van kromme lijnen en oppervlakten I*, terwijl hij in 1869 te Groningen reeds een gouden medaille had verworven voor de beantwoording van een prijsvraag.

Van 15 Mei 1870—30 April 1879 was Dr. De Boer leeraar in de wiskunde en cosmographie aan de H. B. S. m. 6 j. c. te Deventer en daarna, tot 15 Mei 1884, aan de H. B. S. te Leiden. Op 19 Mei aanvaardde hij het hoogleeraarsambt, waartoe hij 12 Maart was benoemd, met een rede over *De Wiskunde der Indiërs*; gedurende cursus 1895–96 was hij rector magnificus.

Eenige wiskunstige verhandelingen van prof. De Boer verschenen o. a. in de Verhandelingen der Kon. Acad. v. Wetenschappen te Amsterdam.

Prof. Dr. U. P. Boissevain.

Prof. Dr. U. P. BOISSEVAIN.

Dr. URSUL PHILIP BOISSEVAIN, geb. 4 Nov. 1855 te Amsterdam, kreeg voorbereidend onderwijs in zijn geboortestad op de school van den heer LAAN en na Juli 1866 op het gymnasium. Hij bezocht verschillende universiteiten en had de volgende leermeesters: te Amsterdam (1871—74) proff. NABER en JORISSEN, te Leiden (1874—78) proff. COBET, PLUYGERS en KERN, te Berlijn (1878—79) proff. MOMMSEN, CURTIUS, DROGSEN, SAECK en KIRCHHOFF, te Aachen (1880) proff. HIRSCHFELD en BENEDORF en te Straatsburg proff. STADEMUND en NISSEN. Den 20n Dec. 1879 promoveerde hij te Leiden tot doctor in de klassieke letteren op proefschrift: *De re militari provinciaram Hispaniarum actate imperatoria.* Vervolgens was hij van 1882—87 leeraar aan het gymnasium te Rotterdam, na gedurende 1880—82 een studiereis gemaakt te hebben in Italië en Griekenland.

Den 13n Aug. 1887 werd Dr. BOISSEVAIN benoemd tot hoogleeraar in Oude Geschiedenis en Romeinsche antiquiteiten. Zijn ambt aanvaardde hij 1° Dec. d. a. v. met een rede over *De waarde der Epigraphiek voor de oude geschiedenis.*

Van zijn hand verschenen onderscheidene monografieën en tijdschriftartikelen. Te Berlijn zag een werk over Romeinsche geschiedenis het licht in twee deelen (I 1895: II 1898).

Prof. BOISSEVAIN is L. K. A. W. en van andere binnenl. gel. genootschappen en corresp. lid van het Kaiserl. Deutsch Archaeolog. Institut te Berlijn.

Prof. Dr. K. D. Büllbring.

Prof. Dr. K. D. BÜLLBRING.

Dr. KARL DANIËL BÜLLBRING, geb. te Voerde (Westfalen) den 24n Juli 1863, werd na het gymnasium te Cassel te hebben bezocht in 1883 student te Bonn, waar TRAUTMANN, WILMANNS en FÖRSTER zijn leermeesters werden. Later ging hij naar Berlijn en studeerde er bij ZUPITZA, TOBLER en SCHERER. Na vier jaren studie promoveerde hij tot doctor in de Engelsche Philologie op een dissertatie: *Geschichte des Ablauts der starken Zeitwörter innerhalb des Südenglischen* en werd daarop privaat-docent aan de universiteit te Heidelberg.

Den 13n Mei 1893 aanvaardde Dr. BÜLLBRING het hoogleeraarsambt in de Engelsche taal- en letterkunde te Leiden met een rede: *Wege und Ziele der englischen Philologie.* Zijn voornaamste werken, alle te London uitgegeven, zijn: *The complete english gentleman* (1890), *The earliest complete english prose* (1891) en *On royal educacion* (1895).

Prof. BÜLLBRING is L. M. N. L. en L. P. U. G.

Prof. Dr. K. H. Th. Bussemaker.

Prof. Dr. K. H. TH. BUSSEMAKER.

Dr. KAREL HENDRIK THEODOOR BUSSEMAKER werd 5 Jan. 1864 te Deventer geboren. Na hier zijn elementair onderwijs te hebben genoten, werd hij in 1883 student te Leiden, bij de proff. FRUIN, P. L. MULLER, M. DE VRIES, COSIJN en KERN en promoveerde 15 Dec. 1833 in de letteren na verdediging van een proefschrift: *Geschiedenis van Overijsel gedurende het eerste stadhouderlooze tijdperk I.*

Achtereenvolgens werd dr. BUSSEMAKER nu leeraar in het Nederlandsch en de aardrijkskunde aan de R. H. B. S. te Zaltbommel (April 1887—Nov. 1888) en leeraar in het Nederlandsch en de Vaderlandsche geschiedenis aan het gymnasium te Haarlem (tot Maart 1895), terwijl hij 1 Dec. 1894 werd benoemd tot hoogleeraar in Vaderl. Geschiedenis, Alg. Geschiedenis en Politische Geografie. Zijn inaugurale rede had tot titel: *De behandeling der Algemeene Geschiedenis.*

Behalve een paar tijdschriftartikelen schreef prof. BUSSEMAKER een vervolg op zijn dissertatie (2e deel) en *De afscheiding der Waalsche gewesten van de Generale Unie*, 2 dln. Voor dit laatste werk, dat een antwoord op een prijsvraag was van Teyler's Tweede Genootschap, verwierf ZHG. de gouden medaille.

Prof. Dr. F. J. P. van Calker.

Prof. Dr. F. J. P. VAN CALKER.

Dr. FRIEDRICH JULIUS PETER VAN CALKER, geb. te Bonn a. Rh. op 29 Aug. 1841, ontving gymnasiaal onderwijs en werd daarna student in zijn geboorteplaats (najaar 1859) De proff. BEER, BISCHOF, LANDOLT, NOEGGERATH en PLÜCKER worden zijn voornaamste leermeesters en toen hij later naar Berlijn ging, droegen BAEYER, DOVE en RAMMELSBERG vooral bij tot zijn vorming.

Den 20n Juni 1863 promoveerde hij te Bonn op een proefschrift: *De phaenomenis opticus quae praehent crystalli spathi calcarii geminorum crystallorum ratione compositi vel polysynthetici*, na vanaf 1860 assistent te zijn geweest eerst in physica (tot '62), daarna in mineralogie. Na zijn promotie werd hij assistent in de natuurkunde te Berlijn, vervolgens (van 1864—66) te Leiden. Van hieruit benoemd tot leeraar aan de H. B. S. te Tilburg, ging hij in 1874 in dezelfde betrekking over naar Arnhem, vanwaar hij den 5n Nov. 1877 te Groningen zijn oratie hield als hoogleeraar. Hier was hij gedurende cursus 1886—87 rector magnificus.

Prof. VAN CALKER publiceerde verschill. wetensch. verhandelingen in onderscheidene vaktijdschriften, handelende voornamelijk over de vakken, waarin ZHG. onderwijs geeft: Kristallografie, Mineralogie, Geologie, Palaeontologie en Physische aardrijkskunde. Vooral deed prof. VAN CALKER onderzoekingen over het diluvium van Groningen. Op de internat. geologen-congressen te Berlijn (1885) en te Zürich (1894) was hij dan ook vice-voorzitter (vertegenwoordiger van Nederland).

Prof. VAN CALKER is degene, die de verschill. verzamelingen en de laboratorium-inrichting van het Mineralog.-Geolog. Instituut te Groningen vormde en ze in een waardig gebouw deed herberg

Prof. Mr. J. Domela Nieuwenhuis.

Prof. Mr. J. DOMELA NIEUWENHUIS.

Mr. JACOB DOMELA NIEUWENHUIS werd 19 Febr. 1836 te Monnikendam geboren. Hij bezocht het sted. gymnasium te Amsterdam en was daar van 1854—57 student aan het Athenaeum Illustre, onder de proff. BEYERMAN, BOOT, A. DES AMORIE V. D. HOEVEN en DE BOSCH KEMPER. Daarna ging hij naar Utrecht, werd leerling van proff. ACKERSDIJK, LINTELO DE GEER, VREEDE en VAN HALL, en promoveerde 18 Juni 1859 in de rechten op: *De straf der afzonderlijke opsluiting historisch en kritisch beschouwd, vooral in hare betrekking tot ons vaderland.* Hij vestigde zich daarop als advocaat te Amsterdam, werd er leeraar in staatswetenschappen en handelsrecht aan de Handelsschool en de H. B. S. 5 j. c., vervolgens (van 1877—84) arrondissements-schoolopziener en L. P. S. v. Noord-Holland en werd 21 Juli benoemd tot hoogleeraar, om onderwijs te geven in Strafrecht, Strafvordering en Wijsbegeerte van het recht. Zijn ambt aanvaardde hij den 15n Nov. d.a.v. met een rede: *De gevangenisstraf overeenkomstig de eischen van het recht en het maatschappelijk belang ingericht, de beste der straffen.*

Prof. DOMELA NIEUWENHUIS, gedurende den cursus 1898—99 rector magnificus, gaf verschill. opstellen over het gevangeniswezen en het wezen van het recht in het *Weekbl. v. h. Recht*, *de Bijdragen voor rechtsgeleerdheid en wetgeving*, *Der Gerichtssaal*, *Tijdspiegel*, *Handelingen der Ned. Juristenvereeniging*, *Tijdschr. v. Strafrecht*, enz. Van dit laatste is prof. D. N. de oprichter in vereeniging met de proff. Mr. v. HAMEL, Mr. v. D. HOEVEN en wijlen Mr. POLS (1886). Met dezen gaf hij ook uit: *Het Wetboek van strafrecht, rechtsspraak en Nederl. literatuur (tot* 15 *Mei* 1892) *systematisch geordend.*

Prof. Dr. I. van Dijk.

Phot. Weinberg, Groningen.

Prof. Dr. I. VAN DIJK.

Dr. ISAÄC VAN DIJK, geb. 20 Maart 1847 te Dussen (N.-B.), bezocht de Lat. school te Gorinchem en werd in 1866 student te Utrecht. De proff. VAN OOSTERZEE, DOEDES, TER HAAR, OPZOOMER, VAN HERWERDEN, BRILL en MILLIES werden zijn leermeesters en 30 April 1877 promoveerde hij in de theologie op een dissertatie: *Begrip en methode der dogmatiek.* Daarna was hij achtereenvolgens predikant te Veen, Baambrugge, Kollum en Arnhem en werd 22 Mei 1883 benoemd tot hoogleeraar om onderwijs te geven in Geschiedenis der godsdiensten in het algemeen, Geschiedenis der leer aangaande God en Wijsbegeerte van den godsdienst. Zijn ambt aanvaardde hij den 19n Sept. met een rede: *De eischen der historie en de eischen der wijsbegeerte op het gebied der godsdienstwetenschap.* Gedurende cursus 1894—95 was ZHG. rector magnificus.

Prof. VAN DIJK, die R. N. L., L. M. N. L. en L. P. U. G. is, gaf de volgende geschriften in het licht: *Het conflict tusschen Socrates en zijn volk* (1890), *Historische schetsen: Blaise Pascal, Girolamo, Jeanne d'Arc enz.* (1891) en een *Studie over Maurice Maeterlinck* (1897).

Prof. Dr. H. Haga.

Prof. Dr. H. HAGA.

Dr. HERMANUS HAGA, geboren te Oldeboom (Fr.) den 24n Juni 1852, ontving voorbereidend onderwijs te Arnhem en werd in 1871 student te Leiden. Na de lessen te hebben gevolgd van Proff. VAN DE SANDE BAKHUIJZEN, v. GEER, RIJKE en BIERENS DE HAAN, promoveerde hij in 1876 tot doctor in de natuurkunde op een dissertatie: *Absorptie van stralende warmte door waterdamp.*

Achtereenvolgens nu was Dr. HAGA observator bij de sterrenwacht te Leiden, assistent bij het natuurkundig laboratorium te Straatsburg, leeraar aan de H. B. S. te Apeldoorn, daarna te Delft, totdat hij in 1886 werd benoemd tot hoogleeraar in de Natuurkunde, welk ambt hij den 24n Sept. aanvaardde met een rede: *De continuïteit in den ontwikkelingsgang der Natuurkunde.*

Sedert geeft Prof. HAGA onderwijs in Experimenteele Natuurkunde. Zijn onderzoekingen strekken zich uit tot het gebied der warmte en der electriciteit.

Prof. Dr. F. J. van den Ham.

Prof. Dr. F. J. VAN DEN HAM.

Dr. FREDERIK JACOB VAN DEN HAM werd 12 Febr. 1843 te Veenendaal geboren. Te Utrecht, waar hij ook het voorbereidend onderwijs had genoten, werd hij in 1863 student en leerling van de proff. H. C. MILLIES en P. DE JONG.

Den 30n Juni 1871 promoveerde hij tot doctor in de godgeleerdheid, op: *De Psalmen met historische opschriften*, waarna hij zich uitsluitend bleef bezighouden met het geven van lessen in het Hebreeuwsch.

In Sept. 1877 tot hoogleeraar benoemd, aanvaardde hij zijn ambt 27 Oct. d.a.v., met een oratie: *Het belang van de studie der Arabische taal voor de behandeling van het Oude Testament.* Zijn onderwijs omvat de Hebreeuwsche Antiquiteiten, de Hebr. grammatiek en Arabisch. Gedurende den cursus 1887—88 was ZHG. rector magnificus.

Van zijn reis naar Palestina, in het voorjaar van 1895, gaf prof. VAN DEN HAM *Reisindrukken* uit, die echter niet in den handel zijn. Wel zijn in het openbaar verschenen een Arabische editie van een bestrijding des Christendoms en zijn rectorale oratie: *De Israëlietische oudheid en de Pentateuch-kritiek.*

Prof. Dr. A. G. VAN HAMEL.

Prof. Dr. A. G. VAN HAMEL.

Dr. ANTON GERARD VAN HAMEL werd 17 Jan. 1842 te Haarlem geboren en ging te Groningen op het gymnasium. Zijn leven in de wetenschap is in twee helften verdeeld: een theologisch dat tot Jan. 1880 duurde en een philologisch-letterkundig, dat in 1880 begint. Dit laatste alleen is van belang voor prof. VAN HAMEL's hoogleeraarsambt. Toch vermelden wij, dat hij in Sept. 1879 theol. doctor werd op een proefschrift: *Proeve eener critiek op de leer der Goddelijke Voorzienigheid* en dat hij van Febr. 1868—Dec. 1879 predikant was bij de Waalsche gem. te Leeuwarden en te Rotterdam. Daarna ging hij naar de *Ecole des Hautes études* te Parijs (leermeesters o. a. PAUL MEYER en GASTON PARIS), vervolgens naar Berlijn, waar prof. ADOLF TOBLER hem tot leerling kreeg. In 1885 werd hij *Elève diplomé de l'Ecole des H. E.* te Parijs, terwijl hij reeds den 29n Sept. 1884 te Groningen het hoogleeraarsambt voor de Fransche taal en letterkunde en de beginselen der Romaansche philologie had aanvaard, waartoe hij in Mei was benoemd, met een rede: *La chaire de français dans une université néerlandaise.* In den cursus 1896—'97 was ZHG. rector magnificus, terwijl hij thans ook een cursus geeft in Algemeene Phonetiek.

Prof. VAN HAMEL gaf onderscheidene Fransche geschriften uit. De *Académie française* vereerde hem een *prix de philologie*, de Utr. universiteit het doctoraat *honoris causa* in de letteren (1886) Verder is prof. VAN HAMEL R. N. L., R. L. v. E., *Officier d' instruction publique*, redactie-lid van *De Gids*, voorzitter der examen-commissie voor de onderwijsacten voor de Fransche taal, *délegué* der *Alliance française* te Parijs en stichter van eenige afdeelingen daarvan hier te lande.

Verschillende artikelen van zijn hand verschenen in *Gids*, *Museum*, *Romania*, *Mannen van beteekenis*, enz.

Prof. Dr. W. L. van Helten.

Prof. Dr. W. L. VAN HELTEN.

Dr. WILLEM LODEWIJK VAN HELTEN, geb. 30 Aug. 1849 te Hedel, studeerde aan het gymnasium te Leiden, daarna te Rotterdam en werd in 1865 student in de letteren aan de universiteit te Leiden. Proff. DE VRIES, DOZY en COBET werden zijn leermeesters.

Na gepromoveerd te zijn op een dissertatie: *Proeven van woordverklaring*, werd hij leeraar achtervolgens aan de H. B. S. te Tiel, daarna te Rotterdam en aan het gymnasium aldaar, van uit welke betrekking hij den 30n Nov. 1882 het hoogleeraarsambt aanvaardde, waartoe hij 5 Sept. was benoemd, met een rede: *Bijdrage tot een pragmatische geschiedenis der vaderlandsche taalstudie in Nederland.* Z.H.G. geeft onderwijs in Nederlandsche taal- en letterkunde, Middelnederlandsch en Oudfriesch.

Prof. VAN HELTEN, die gedurende cursus 1893—94 rector magnificus was, is L. K. A. W. (1894). De voornaamste van zijn geschriften zijn: *Kleine Nederl. spraakkunst*; *Vondel's taal; Middelnederl. spraakkunst; Middelnederl. versbouw; Over de factoren van de begripsontwikkeling der woorden;* Uitgave van *Drie Kluchtspelen uit de 17e eeuw*, van de *Refereynen van A. Bijns*, van *Van den Vos Reynaerde; Altostfriesische Grammatik;* en verschill. grootere en kleinere artikelen van taal- en letterkundigen aard in *De Taalbode*, *Tijdschrift der M. v. Ned. Letterk.*, *Tijdspiegel*, *Zeitschr. f. Deutsches Altertum*, *Beiträge von Paul und Braune*, *Indogermanische Forschungen*, *enz.*

Prof. Dr. A. F. Holleman.

Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN.

Dr. ARNOLD FREDERIK HOLLEMAN werd 23 Aug. 1859 te Oisterwijk (N. B.) geboren. Hij bezocht de H. B. S. te 's Hertogenbosch, later het gymnasium en werd in 1879 student te Leiden. Hier waren vooral VAN BEMMELEN en FRANCHIMONT zijn leermeesters; later ging hij naar Heidelberg om bij BUNSEN en KOPP te werken, vervolgens naar München naar VON BAEGEN.

Den 26n Maart 1887 disserteerde hij te Leiden tot doctor in de scheikunde met een proefschrift: *Onderzoekingen over het zoogenaamde β-nitrocymol* en werd daarna assistent bij prof. VAN 'T HOFF te Amsterdam. Vervolgens werd hij leeraar aan de H. B. S. te Breda, leeraar aan de Leerhoeve voor Zuivelbereiding te Oudshoorn en daarna directeur van het Rijkslandbouwproefstation te Groningen, om eindelijk, den 13n Oct. 1893 den stoel voor Scheikunde aan de Groningsche universiteit te aanvaarden, waartoe hij 13 Sept. tot hoogleeraar was benoemd. Zijn ambt aanvaardde hij met een rede: *Twee richtingen der scheikunde met elkander vergeleken*.

Prof. HOLLEMAN gaf te Groningen een Leerboek der organ. chemie, een Leerboek der anorgan. chemie en Practisch-chemische oefeningen uit. Hij is mede-redacteur van het *Recueil d. T. Ch. d. P.-B.*, waarin de meeste zijner onderzoekingen zijn medegedeeld.

Prof. Dr. D. Huizinga.

'einberg, Groningen.

Prof. Dr. D. HUIZINGA.

Dr. DIRK HUIZINGA, geboren 16 Oct. 1840 te Den Horn, gem. Aduard (Gr.), bezocht het gymnasium te Zutfen en werd in 1857 student aan het Doopsgezind Seminarium te Amsterdam.

Na vijf jaren verliet hij de theologische studiën en werd phil. student aan de Groningsche universiteit, waar hij, na de lessen te hebben gevolgd van de proff. VAN HALL, VAN KERCKHOFF, ERMERENS, MULDER en ENSCHEDE, in Juni 1867 promoveerde tot doctor in de wis- en natuurkunde, op een proefschrift: *Onderzoekingen over Ozon.*

Vanaf 1864 intusschen was dr. HUIZINGA assistent aan het physiologisch laboratorium van prof. DEEN, welke betrekking ZHG. vervulde tegelijk met die van leeraar in natuur- en scheikunde aan de burgeravondschool te Groningen, tòt 1870, het jaar waarin hij het ambt van hoogleeraar aanvaardde in Physiologie en Histiologie (27 Jan.), waartoe hij in Dec. 1869 was benoemd. Zijn inaugurale rede handelde over *De ontwikkeling der nieuwere physiologie.*

Prof. HUIZINGA, die in 1864 een accessit behaalde voor het antwoord op een prijsvraag van de Amsterd. universiteit betreffende *Onderzoekingen over roode bloedlichaampjes*, wijdde zich voornamelijk aan het onderzoek van de aanwezigheid van blauwzuur in het bloed, van ozon in den atmosféer en aan onderzoekingen over de suikerbepaling in urine, de innervatie van bloedvaten en de bereiding van glycogeen. Zijn in 1893 te Groningen gehouden rede op het Natuur- en Geneeskundig congres: *Vitalisme en Mechanisme* verscheen in druk, evenals *Een en ander over voeding* (1876) en *Schetsen uit het Leven* (1877).

ZHG. is L. B. G., L. P. U. G., L. M. t. b. d. N. G. en H., R. N. L. en was gedurende 1875—93 lid v. d. gemeenteraad te Groningen.

Prof. Dr. J. C. Kapteijn.

Prof. Dr. J. C. KAPTEIJN.

Dr. JACOBUS CORNELIUS KAPTEIJN werd 19 Jan. 1851 te Barneveld geboren. Op de kostschool van zijn vader, den heer G. J. KAPTEIJN, kreeg hij zijn opleiding voor de universiteit, waartoe hij in 1869 te Utrecht als student in de philosophie werd toegelaten.

Leerling van de proff. BUIJS BALLOT en GRINWIS, en tot zijn candidaats-examen van prof. HOEK, promoveerde hij den 24n Juni 1875 tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift: *Onderzoek der trillende platte vliezen.* Daarna aanvaardde hij de betrekking van observator aan de Leidsche sterrenwacht.

Den 14n Dec. 1877 werd Dr. KAPTEIJN benoemd tot hoogleeraar in Sterrenkunde, Theoretische werktuigkunde en Waarschijnlijkheidsrekening; met een openbare les over *De parallaxis der vaste sterren* trad hij den 20n Febr. van het volgende jaar als zoodanig op.

Prof. KAPTEIJN was rector magnificus gedurende den cursus 1890—91. Hij is R. L. v. E., L. K. A. W., F. A. R. A. S., L. P. U. G., L. B. G., L. H. M. W., lid van het *Comité permanent de la carte du ciel* enz. Zijn voornaamste werken zijn: *Ueber das Kepler'sche Problem; Ueber eine Methode die Polhöhe möglichst frei von systemat. Fehlern zu bestimmen; Bestimmung von Parallaxen durch Registrir-Beobachtungen am Meridianstreine;* verschill. stukken over *Een Parallastische toestel voor het uitmeten van sterrephotografiën; Différence systématique entre les grandeurs photographiques et visuelles dans les différentes régions du ciel; Corrections de réfraction et d'aberration pour les coördonnées rectangulaires;* verschillende stukken over *De verdeeling der sterren in de ruimte* en over *De verdeeling der kosmische snelheden.* Samen met zijn broeder prof. W. KAPTEIJN (Utrecht): *Les sinus de 4me ordre* en *Die hoheren Sinus.* Samen met prof. DONNER (Helsingfors): 250 *Fixsternparallaxen.* Samen met Dr. GILL (H. M., Astronomer at the Cape): *Cape Photographie Durchmusterung,* waarvan 2 dln. verschenen en het 3e ter perse ligt.

Prof. Dr. H. A. Kooyker.

Prof. Dr. H. A. KOOYKER.

Dr. HENDRIK ALBERT KOOYKER werd 8 Mei 1832 te Amsterdam geboren, waar zijn vader leeraar was. Na er het gymnasium te hebben bezocht, werd hij student aan de medische school te Utrecht en werd na vier jaren officier van gezondheid, als hoedanig hij langen tijd werkzaam was. In 1861 promoveerde hij tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *Beschrijving van de gierstuitslagkoorts in het algemeen.*

Kort daarop werd hem het onderwijs in de physische en chemische diagnostiek en de gerechtelijke geneeskunde aan de militaire medische school te Utrecht, later te Amsterdam, opgedragen; den 19n Sept. 1873 werd hij benoemd tot hoogleeraar in Kliniek en Diagnostiek aan de Groningsche universiteit.

Prof. KOOYKER is degene, die jaren lang geijverd heeft voor de oprichting van sanatoria voor minvermogende longlijders. Zijn streven is bekroond geworden met de verwezenlijking van zijn ideaal, dank zij de vorstelijke gift, die H. M. de Koningin-Moeder bij de eindiging van Haar Regentschap over het Koningrijk daarvoor beschikbaar stelde. Prof. KOOYKER werd bij die gelegenheid tevens benoemd tot R. N. L.

Prof. Dr. E. F. Kruijf.

ERG, Groningen.

Prof. Dr. E. F. KRUIJF.

Dr. ERNST FREDERIK KRUIJF, geboren te Wamel den 8n Dec. 1834, ontving voorbereidend onderwijs te Leeuwarden en te Franeker en werd in 1862 student te Utrecht. Proff. VAN OOSTERZEE, DOEDES en TER HAAR werden zijn leermeesters en na den 29n Juni 1877 te zijn gepromoveerd tot doctor in de godgeleerdheid op een proefschrift: *De opkomst der Gallicaansche Kerk*, werd hij predikant te Hijlaard, daarna te Velp en te Leeuwarden.

Den 18n Jan. 1878 benoemd tot kerkelijk hoogleeraar in Bijbelsche en Practische godgeleerdheid en Geschiedenis der Christelijke zending, aanvaardde hij zijn ambt den 1n Juni met een rede: *De miskenning van het historische karakter des Christendoms.*

Prof. KRUIJF gaf de volgende werken in het licht: *Geschiedenis van het Anglo-Katholicismus* (uitgegeven d. h. Haagsch Genootschap); *Geschiedenis van de opkomst en den ondergang der Gallicaansche Kerk; Geschiedenis van het Nederl. Zendinggenootschap en zijne zendingposten* en *Het goed recht der Christelijke zending.*

Prof. Mr. N. K. F. Land.

Prof. Mr. N. K. F. LAND.

Mr. NICOLAAS KAREL FREDERIK LAND, geb. te Leeuwarden den 25n Mei 1840, bezocht het gymnasium te Leiden en werd daar in 1857 student. Den 9n Oct. 1861 promoveerde hij er tot doctor in de rechten op een dissertatie: *Pand op inschulden,* waarna hij zich als advocaat daar vestigde.

Den 13n Oct. 1887 aanvaardde Mr. LAND het hoogleeraarsambt met een rede: *Ons moderne privaatrecht*, terwijl hij bij het vertrek van prof. DRUCKER, in 1839, diens vakken overnam (Romeinsch Recht), hetwelk evenwel niet verhinderde dat hij ook na dien tijd zijn aandacht is blijven wijden aan het Nederl. Privaatrecht.

Behalve tal van opstellen in verschillende rechtsgeleerde tijdschriften, gaf prof. LAND in het licht: *Beginselen van het Hedendaagsch wisselrecht* (1881) en een *Verklaring van het Burgerlijk Wetboek* (1889 en vervolgens).

Prof. Dr. H. U. Meyboom.

Prof. Dr. H. U. MEYBOOM.

Dr. Hajo Uden Meyboom, geb. te Hornhuizen, 17 Dec. 1842, bezocht de lagere school en het gymnasium te Groningen en werd in 1859 te Amsterdam student.

Na de lessen te hebben gevolgd van de proff. Moll, Loman, Hoekstra, Tideman, Nieuwenhuis en de Hoop Scheffer, promoveerde hij in 1866 tot doctor in de theologie, op een proefschrift: *Geschiedenis en Critiek der Marcushypothese.*

Daarna werd hij predikant, eerst te Scherpenzeel (Fr.), later te Veendam en vervolgens te Assen, om den 3n Dec. 1892 het hoogleeraarsambt te aanvaarden aan de universiteit te Groningen, met een rede: *De beweegelijkheid der theologische encyclopaedie.*

ZHG. geeft onderwijs in Theologische encyclopaedie, Geschiedenis van het Christendom en Zedekunde. Hij is L. M. N. L. en was (1882—84) algem. secretaris van den Ned. Protestantenbond. Zijn geschriften zijn voornamelijk: *Marcion en de Marcionieten* (1888) en *Het Christendom der tweede eeuw* (1897).

Prof. Dr. M. E. MULDER.

Prof. Dr. M. E. MULDER.

Dr. MARTEN EDSGE MULDER, geb. te Hoogezand den 6n Juni 1847, ontving voorbereidend onderwijs eerst op de Lat. school aldaar, later op het gymnasium te Hoogezand. In 1866 werd hij student in de geneeskunde te Utrecht en leerling voornamelijk van de proff. DONDERS en SNELLEN, bij wien hij gedurende 2 jaren assistent was in het Nederl. Gasthuis voor Ooglijders.

Den 4n Dec. 1874 promoveerde hij tot med. doctor op: *Parallelle rolbewegingen der oogen*, dat in het Duitsch verscheen. Daarna werd hij privaat-docent, later lector in de oogheelkunde, tevens oogarts en geneesheer-directeur van de Inrichting voor Ooglijders te Groningen. Den 17n Maart 1891 werd hij aldaar benoemd tot hoogleeraar in Oogheelkunde aan de rijksuniversiteit, welk ambt hij den 7n Juni aanvaardde met een rede: *Eenige beschouwingen over het onderwijs in de oogheelkunde.*

Prof. MULDER schreef over *Exenteratio bulbi*, over *Nastaaroperalie*, over *Cataracta polaris posterior*, over *Chorioïdaaltumoren*, over *Blepharo-sphincterectomie* en *Ueber Papillitis sympathica.* Verder: *Unser Urteil über vertical bei Neigung des Kopfes nach rechts und links (De la rotation compensatrice de l'oeil en cas d'inclination à droite ou à gauche de la tête).*

Prof. Dr. G. C. NIJHOFF.

Prof. Dr. G. C. NIJHOFF.

Dr. GERARDUS CORNELIS NIJHOFF, werd den 19n April 1857 te Enkhuizen geboren. Hij bezocht eerst hier de H. B. S , daarna die te Leiden en ontving ook privaat-onderwijs van prof. COBIJN, alvorens hij daar in 1874 student werd in de geneeskunde. Van de toenmalige hoogleeraren der philosoph. en med. faculteiten, hadden vooral HEIJNSIUS, SIMON THOMAS, ROSENSTEIN en VAN ITERSON invloed op zijn vorming. Den 18n Juni 1881 promoveerde hij er tot doctor in de geneeskunde op een dissertatie: *Schets van het leven en de „Physiologie" van Herman Boerhaave.* Daarop vestigde hij zich als pract. vrouwenarts te Amsterdam en werd tevens assistent bij het verloskundig onderwijs aldaar (1881—88). In 1891 werd Dr. NIJHOFF leeraar aan de rijkskweekschool voor vroedvrouwen, totdat hij bij K. B. van 19 Nov. 1897 werd benoemd tot hoogleeraar in Verloskunde en Gynaecologie aan de universiteit te Groningen. Zijn ambt aanvaardde hij met een inaugurale rede: *De huisdokter als vrouwenarts.*

Prof. NIJHOFF schreef verschillende artikelen in *Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde*, *Geneeskundige Courant*, *Geneeskundige Bladen*, *Centralbl. f. Gynäkologie* en in *Monatshefte für Geburtshilfe und Gynäkologie.*

Prof. Mr. P. Pet.

·g, Groningen.

Prof. Mr. P. PET.

Mr. Pieter Pet, geb. te Amsterdam, 21 Oct. 1846, studeerde daar aan het Athenaeum en promoveerde er 22 Dec. 1869 op een proefschrift: *De vrachtbetaling in het hedendaagsche zeerecht.* Gedurende 20 jaren bleef hij te Amsterdam als advocaat gevestigd en was er van 1877—89 lid van den gemeenteraad en gedurende 1888—89 wethouder dier gemeente.

Den 22n Maart 1890 aanvaardde hij te Groningen het hoogleeraarsambt in het Privaatrecht, het Burgerlijk- en het Handelsrecht met een redevoering: *Recht en bewijs in het burgerlijk proces.*

Prof. Dr. H. J. Polak.

Prof. Dr. H. J. POLAK.

Dr. HERMAN JOSEPH POLAK, geb. te Leiden 1 Sept. 1844, werd, na voornamelijk onderwijs te hebben genoten aan de voormalige Lat. school te Tiel, in 1861 student te Leiden. Zijn voornaamste leermeesters daar werden proff. COBET, PLUYGERS, DE VRIES, FRUIN en DOZY en den 18n Febr. 1869 promoveerde hij er tot doctor in de letteren op een proefschrift: *Observationes ad Scholia in Homeri Odysseam.*

Van Sept. 1866—Sept. '69 was dr. POLAK tweede praeceptor a. h. gymnasium te Leiden, daarna tot 1882 leeraar in Nederl. taal, letteren en vaderl. geschiedenis, vervolgens in de oude talen, aan het Gymnasium Erasmianum te Rotterdam en van 1882—'94 conrector aldaar.

Den 8n Dec. 1894 aanvaardde prof. POLAK het hoogleeraarsambt in Grieksche taal- en letterkunde en Oudheden aan de Gron. universiteit, waartoe hij den 5n October was benoemd, met een rede: *De aesthetische waardeering der Grieksche letteren, voorheen en thans.*

Prof. POLAK is L. K. A. W. Behalve tal van bijdragen aan *Mmemosyne*, *Hermes*, enz. gaf hij in het licht *Ad Odysseam eiusque Scholiastas Curae Secundae* (Brill 1881/82); van niet-philologischen aard: *Studiën* (1888). Verder: verschill. letterk. bijdragen aan de *N. Rott. Courant*, *Gids*, *Tijdspiegel*, enz.

Prof. Dr. J. Reitsma.

Prof. Dr. J. REITSMA.

Dr. JOHANNES REITSMA werd 15 Dec. 1837 te Oudemirdum geboren. Hij kreeg zijn elementaire opvoeding te Groningen, werd daar in Sept. 1856 student in de theologie en promoveerde er in Maart 1864 tot doctor in de kerkgeschiedenis op een dissertatie: *Franciscus Junius, een levensbeeld uit den eersten tijd der hervorming.*

Na ongeveer een twintigtal jaren het ambt van predikant der N. Herv. Kerk te hebben uitgeoefend, werd dr. REITSMA den 2n Aug. 1885 benoemd tot kerkelijk hoogleeraar aan de Gron. hoogeschool, om onderwijs te geven in de theolog. leervakkken, welke betrekking hij den 29n Sept. aanvaardde met het uitspreken van een inaugurale rede: *Karakter en waarde der dogmatiek en haar betrekking tot de historie.*

Sedert gaf prof. REITSMA verschillende geschiedkundige verhandelingen uit, voornamelijk handelende over onderzoekingen omtrent bronnen voor de geschiedenis.

Prof. Dr. C. H. van Rhijn.

Prof. Dr. C. H. VAN RHIJN.

Dr. CORNELIS HENDRIKUS VAN RHIJN, geb. 22 Juli 1849 te Delft, bezocht daar het sted. gymnasium en werd in 1868 student te Utrecht. De proff. DOEDES, VAN OOSTERZEE, TER HAAR, DE JONG en BRILL waren zijn leermeesters.

Den 10n Juni 1875 promoveerde hij tot theolog. doctor op een proefschrift: *De jongste bezwaren tegen de echtheid van den eersten Brief van Petrus getoetst*, en werd daarna predikant der Ned. Herv. Kerk achtereenvolgens te Leusden bij Amersfoort (1875—80) en te Gouda (1880—86). Den 28n Mei 1886 werd hij benoemd tot hoogleeraar in de Oudchristelijke letterkunde, Uitlegging van het N. T. en Geschied. v. d. leerstellingen v. d. Chr. godsdienst. Dit ambt aanvaardde hij den 19n Oct. met een rede over: *Traditie, Kritiek en de eisch van het Ideaal.*

Prof. VAN RHIJN, die L. M. N. L., L. P. U. G. en L. F. G. is, is lid van het hoofdbestuur v. h. Nederl. Zendelinggenootschap te Rotterdam. Hij is redacteur v. d. *Godgeleerde Bibliotheek* en v. *Theologische Studiën*, in welk laatste tijdschrift vooral hij de vruchten van zijn wetenschappelijke onderzoekingen neerlegde. Ook gaf hij een Hollandsche bewerking van het *Handwörterbuch des Bibl. Alterthums* (onder red. van dr. ED. RIEHM) met een aantal eigen artikelen; eenige verhandelingen in Studiën, Stemmen voor Waarheid en Vrede, Gedenkboek van de reductie van Groningen in 1594, Eeuwig Evangelie e. a. stichtelijke bladen. De rede, door ZHG. uitgesproken a. d. avond v. d. 225en gedenkdag van Groningen's ontzet (27 Aug. 1897) in de Martinikerk aldaar, verscheen onder den titel: *Ik zal gedenken.*

In 1895 deed prof. VAN RHIJN een reis naar Egypte en Palestina, waarover hij in onderscheidene plaatsen van ons land voordrachten hield.

Prof. Dr. P. H. Schoute.

Prof. Dr. P. H. SCHOUTE.

Dr. PIETER HENDRIK SCHOUTE werd 21 Jan. 1846 te Wormerveer geboren. Aldaar en aan het gymnasium te Deventer werd hij opgeleid voor student in de philosophie, als hoedanig hij Sept. 1863 te Delft en vanaf 1867 te Leiden was ingeschreven. Den 22n Juni 1870 promoveerde hij hier tot doctor in de wiskunde op: *Homographie*, waarna hij leeraar werd in de wiskunde, eerst te Nijmegen (Jan. 1871—Sept. 1874), daarna te 's Gravenhage (tot Sept. 1881). Met ingang van 1 Aug. 1881 nl. was hij benoemd tot hoogleeraar aan de Gron. hoogeschool, welke functie hij den 29n Sept. aanvaardde met een oratie: *De kegelsneden in de projectivische meetkunde.*

Prof. SCHOUTE, die gedurende den cursus 1892—93 rector magnificus was, geeft onderwijs in Analytische-, Beschrijvende- en Hoogere Meetkunde.

Prof. Dr. J. S. Speijer.

Prof. Dr. J. S. SPEIJER.

Dr. JACOB SAMUEL SPEIJER werd 20 Dec. 1849 te Amsterdam geboren. Dáár bezocht hij het gymnasium en werd er in 1865 student aan het Atheneaum Illustre bij de proff. BOOT en JORISSEN. In 1868 ging hij naar Leiden studeeren bij de hoogleeraren KERN, COBET en PLUYGERS en promoveerde er 21 Dec. 1872 tot doctor in de letteren op een dissertatie: *De ceremonia apud Indos, quae vocatur jâtakarma.*

Daarop werd hij leeraar aan het Amsterd. gymnasium (Nov. 1873) en lector in het Sanskrit aan de universiteit aldaar, (15 Oct. 1879; dus bij de oprichting), waarna hij in Mei 1888 benoemd werd tot buitengewoon hoogleeraar in het Sanskrit en de Vergelijkende Grammatica der Indogermaansche talen. Den 19n Dec. van datzelfde jaar werd prof. SPEIJER benoemd tot hoogleeraar aan de universiteit te Groningen, welk ambt hij den 23n Maart 1839 aanvaardde en waar hij onderwijs geeft in Sanskrit en Latijnsche taal- en letterkunde.

Prof. SPEIJER's studiën en onderzoekingen liggen hoofdzakelijk op het gebied van de Indologie. O. a. schreef hij een *Sanskrit Syntax* (1886), een vertaling van de *Jâtakamâlâ (Sacred Books of the Buddhists, ed. by Max Müller, vol. I,* 1895), een *Latijnsche Spraakkunst*, *Observationes et Emendationes*, een uitgave van *Phaedrus* en allerlei tijdschriftartikels; de *Vedische und Sanskrit Syntax* in Bühler's *Grundriss der indo-arischen Philologie*; verschillende critieken in het *Museum*, maanbl. v. philologie en geschiedenis, dat hij met prof. BLOK en prof. SIJMONS in 1893 oprichtte en dat te Groningen verschijnt, enz.

Prof. SPEIJER is L. K. A. W. en medewerker aan de te St. Petersburg verschijnende *Bibliotheca Buddhica.*

Prof. Dr. B. Sijmons.

Prof. Dr. B. SIJMONS.

Dr. BAREND SIJMONS, geb. 18 Nov. 1853 te Rotterdam, bezocht het gymnasium te Hannover en werd in 1873 student te Leipzig en leerling van de proff. ZARNCKE, HILDEBRAND, CURTIUS, EBERT en SPRINGER. In 1876 promoveerde hij er tot doctor in de Germaansche philologie op een dissertatie: *Untersuchungen über die sogenannte Völsungasaga.*

Daarna, in 1878, werd hij leeraar aan de H. B. S. te Sneek en, sedert het begin van den cursus 1878—79, privaat-docent aan de rijksuniversiteit te Groningen.

Den 6n Febr. 1881 aldaar benoemd tot hoogleeraar, aanvaardde prof. SIJMONS zijn ambt met een rede: *Jacob Grimm, de schepper der historische spraakkunst* (28 Maart 1881). ZHG. geeft onderwijs in Indogermaansche taalwetenschap, Oudgermaansche talen en Hoogduitsche taal- en letterkunde. Gedurende cursus 1891—92 was hij rector magnificus.

Zijn voornaamste geschriften zijn: *Kudrun* (1883); *Die Lieder der Edda* (1888); *Germanische Heldensage* (1890; 2e dr. 1898); verhandelingen in *Beiträge zur Gesch. der deutschen Sprache und Litteratur*, *Zeitschr. f. deutsche Philologie*, *Versl. en Meded. der Kon. Akademie*, *Gids* e. a. tijdschriften.

Prof. SIJMONS is R. N. L., L. K. A. W., lid van het *Kongetige nordiske Oldskrifselskab* te Kopenhagen en van andere geleerde genootschappen, benevens Voorzitter der examencommissie voor de Hoogduitsche taal (sedert 1881).

Prof. Dr. G. Wildeboer.

Prof. Dr. G. WILDEBOER.

Dr. GERRIT WILDEBOER, geb. te Amsterdam, 9 Sept. 1855, bezocht daar het gymnasium en werd in 1874 student te Leiden. Proff. KUENEN, SCHOLTEN, TIELE, ACQUOY, OORT, LAND en DE GOEJE waren zijn leermeesters en 14 Dec. 1880 promoveerde hij tot Dr. in de godgeleerdheid op een dissertatie: *De waarde der Syrische evangeliën door Cureton ontdekt en uitgegeven.* Daarop werd hij N. H predikant te Heiloo, bij Alkmaar.

Den 6n Juni 1884 benoemd tot hoogleeraar aan de Gron. universiteit, aanvaardde hij zijn ambt den 23n Sept. d.a.v. met een rede: *De Profetie onder Israël in hare grondbeteekenis voor Christendom en theologie*, om onderwijs te geven in Uitlegging des Ouden Verbonds, Israëlietische Letterkunde en Godsdienst van Israël. Gedurende cursus 1897—98 was ZHG. rector magnificus.

Prof. WILDEBOER, die o. m. L. K. A. W. en L. M. N. L. is, gaf de volgende geschriften in het licht: *Het ontstaan van den Kanon des Ouden Verbonds* (1889; 2e dr. 1891; *Duitsche* uitgave 1891; *Eng.* vertaling van proff. MOORE en BACON 1895); *De letterkunde des Ouden Verbonds naar de tijdsorde van haar ontstaan* (1893; 2e dr. 1896; *Duitsche* uitgave 1895); *Karakter en beginselen v. h. histor.-kritisch onderzoek des O. V.* (1897); *Sprüche, Prediger und Esther erklärt* in Marti's *Kurzes Handcommentarium;* verschill. artikelen in *Theol. Studiën*, *Stemmen voor Waarheid en Vrede*, *Theol. Tijdschrift*, *Tijdschr. v. Strafrecht* en *Zeitschr. f. alterth. Wissenschaft.*

Prof. Dr J. W. van Wijhe.

Prof. Dr. J. W. VAN WIJHE.

Dr. JAN WILLEM VAN WIJHE, geb. te Duiven 8 Sept. 1856, deed in 1873 eindexamen aan de H. B. S. te Arnhem, ten einde zich het volgende jaar te laten inschrijven als student in wis- en natuurkunde aan de Leidsche universitnit. Behalve de hoogleeraren van deze faculteit, waren ook de proff. ZAAYER en HEYNSIUS zijn leermeesters; den 17n Dec. 1880 promoveerde hij tot doctor in plant- en dierkunde op een dissertatie: *Over het visceraalskelet en de zenuwen van den kop der Ganaïden.*

Na prosector te zijn geweest aan het anatomisch kabinet te Freiburg in Breisgau, werd hij in 1839 benoemd tot hoogleeraar in Ontleedkunde en Embryologie, welk ambt hij op 24 Sept. van dat jaar aanvaardde met een rede: *Het lichaam van den mensch als getuigenis van zijn afkomst.* De senaat der Freiburgsche universiteit had hem te voren (12 Maart 1889) benoemd tot *doctor medicinae honoris causa.*

Prof. VAN WIJHE, die L. K. A. W is, gaf, behalve kleinere artikelen in *Zoölogischer Anzeiger*, *Anatomischer Anzeiger* en *Zittingsverslagen der Kon. Akademie* de volgende geschriften in het licht: *Ueber die Mesodermsegmente und die Entwicklung der Nerven des Schlachierkopfes; Ueber die Mesodermsegmente des Rumpfes und die Entwicklung der Excretionsorgane bei Schlachiern (in Archiv f. mikroskop. Anatomie.)*

Universiteit Utrecht.

Opgericht 1636.

Prof. Mr. J. Baron D'Aulnis de Bourouill.

.ietze en Schumaker, Utrecht.

Prof. Mr. J. Baron D'AULNIS DE BOUROUILL.

Mr. JOHAN baron D'AULNIS DE BOUROUILL werd 9 April 1850 te Groningen geboren. Aan het gymnasium te Gorinchem (1864—66) en daarna te Maastricht ('66—68) kreeg hij zijn opleiding, om in Sept. 1868 student te worden te Leiden. Na de colleges te hebben gevolgd van de proff. BUYS, GOUDSMIT, MODDERMAN en VISSERING, promoveerde hij daar den 11n Nov. 1874 in de rechten op een proefschrift: *Het inkomen der Maatschappij, een proeve van theoretische staathuishoudkunde.* Daarna vestigde hij zich als advocaat te Amsterdam en werd hij met ingang van 1 Mei 1875 aangesteld als commies a. h. Depart. v. Financiën (afd. Registratie en Domeinen) te 's Gravenhage, als hoedanig hij werkzaam bleef tot 23 Maart 1879, op welken datum hij optrad als hoogleeraar aan de universiteit te Utrecht, waartoe hij 31 Jan. van dat jaar was benoemd. Zijn inaugurale rede handelde over het *Kathedersocialisme;* prof. D'AULNIS geeft onderwijs in Staathuishoudkunde, Statistiek en Staatkundige geschiedenis. Gedurende het studiejaar 1888—89 was ZHG. rector magnificus.

Prof. D'AULNIS DE BOUROUILL gaf verschillende opstellen in het licht in *Themis* en in *De Economist*, alsmede brochures van economischen en politieken aard. Bovendien een werk over *Het hedendaagsch Socialisme* (1886). In het jaar 1896 was hij de vertegenwoordiger der Nederl. regeering op het Internat. landbouwcongres te Buda-Pesth en in 1898 een harer afgevaardigden op de Internat. suikerconferentie te Brussel.

Prof. Dr. J. M. S. Baljon.

Prof. Dr. J. M. S. BALJON.

Dr. JOHANNES MARINUS SIMON BALJON, geb. te Rotterdam 5 Juli 1861, bezocht het gymnasium te Zetten en werd in 1879 student te Utrecht. Als leerling van de proff. DOEDES, VAN OOSTERZEE, BEETS, VALETON, VAN HERWERDEN, FRANCKEN, BRILL, DE JONG, OPZOOMER, LASONDER en CANNEGIETER, promoveerde hij 14 Mei 1884 in de theologie op *De tekst der brieven van Paulus aan de Rom., de Kor. en de Gal. als voorwerp van de Conjecturaal critiek beschouwd.*

Na eenige jaren te Almelo als predikant der Ned. Herv. Kerk te zijn werkzaam geweest, werd hij 29 Juli 1895 benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, om onderwijs te geven in Encyclopaedie der Chr. theologie, Oudchristelijke letterkunde en Uitlegging van het N. T. Zijn ambt aanvaardde hij den 9n Oct. met een rede: *De Oudchristelijke letterkunde.*

Prof. BALJON schreef een *Inl. B. des N.V.*, een *Grieksch-Theologisch Woordenboek*, een *Novum Testamentum graecum* en *Het Evangelie en de Apocalypsus van Petrus.*

Prof. Dr. T. CANNEGIETER.

LIETZE en SCHUMAKER, Utrecht.

Prof. Dr. T. CANNEGIETER.

Dr. TJEERD CANNEGIETER, geb. te Schingen (Fr.) 28 Febr. 1846, kreeg voorbereidend onderwijs te 't Zandt (Gr.) van zijn vader en daarna op het gymnasium te Winschoten. In 1864 werd hij te Groningen student in de letteren en de godgeleerdheid, in welk laatste vak hij promoveerde, 6 Dec. 1869, op: *Christologie volgens den brief aan de Hebreërs.* Daarna werd hij predikant te Niehove (Gr. 9 Jan. 1870—11 April 1875), Hoogezand (tot 12 Mei 1878) en Tzum (tot 1 Dec. 1878), om den 18n Nov. 1878 het hoogleeraarsambt te aanvaarden, waartoe de Ned. Herv. Kerk hem in Aug. had geroepen; zijn inaug. rede had tot onderwerp: *Kerk, Kerkleer, Kerkrecht.*

Prof. CANNEGIETER is R. N. L. Zijn colleges omvatten de Leerstellige godgeleerdheid, Gesch. der N. Herv. Kerk en harer leerstellingen en het Nederl. Kerkrecht. Een groot aantal godgeleerde verhandelingen verschenen van zijn hand. In 1867 door de universiteit te Utrecht en in 1869 door die te Groningen werd hij resp. met een eervolle vermelding en met een gouden medaille bekroond. Bovendien is prof. CANNEGIETER sinds 1885 bestuurder van het Haagsch Genootschap tot verdediging v. d. Chr. godsdienst.

Prof. Dr. H. C. Dibbits.

Phot. Lietze en Schumaker, Utrecht.

Prof. Dr. H. C. DIBBITS.

Dr. HENDRIK CORNELIS DIBBITS werd 3 Sept. 1838 te Utrecht geboren. In zijn geboorteplaats bezocht hij het gymnasium en werd er in 1856 student en leerling van de proff. VAN REES, BUYS BALLOT, G. J. MULDER, MIQUEL, HARTING e. a. Den 25n Juni 1863 promoveerde hij tot phil. nat. doctor op proefschrift: *De spectraal-analyse.*

Achtereenvolgens nu was hij assistent b. d. scheikunde a. d. univ. te Utrecht (1861—62 en 1863—64), daartusschen tijdelijk leeraar aan de toenmalige Academie te Delft; leeraar in chemie aan de H. B. S. te Zutfen (1864—65) en daarna te Amsterdam (1865—76). Daarna werd hij in April 1876 benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, als opvolger van prof. P. J. v. KERCKHOFF. Zijn ambt aanvaardde hij 23 Juni met een rede: *De scheikundige werkingen als bewegingsverschijnselen opgev t.* Sedert doceert ZHG. de Anorganische chemie; gedurende cursus 1894—95 was hij rector magnificus.

Prof. DIBBITS gaf het volgende in druk: *Eerste beginsel n der qualitatieve analytische scheikunde; De stem der wijzen* (toespraak b. d. inwijding van het nieuwe laboratorium. v. anorgan. chemie in 1893); *Het geloof in de Alchemie en het misbruik daarvan* (1895) en verschill. bijdragen in vaktijdschriften.

Prof. Dr. C. Eykman.

Prof. Dr. C. EYKMAN.

Dr. CHRISTIAAN EYKMAN werd 11 Aug. 1858 te Nijkerk (Veluwe) geboren. In zijn vroege jeugd verhuisden zijn ouders naar Zaandam, waar hij de H. B. S. 4 j. c. bezocht met een afd. v. Latijn en Grieksch.

In 1875 werd hij militair med. student te Amsterdam, waar hij in '79 assistent werd in physiologie bij prof. PLACE, tot 1881, terwijl hij twee jaren later, na bevorderd te zijn tot arts, promoveerde tot medic. doctor op proefschrift: *Over polarisatie in de zenuwen*. Als off. v. gezondh. ging hij nu naar Indië (Tjilatjap), vanwaar hij spoedig wegens gezondheidsredenen repatrieerde; van zijn verloftijd maakte hij gebruik om te Amsterdam onder prof. FORSTER en te Berlijn onder prof. ROB. KOCH onderzoekingen te doen op het gebied der experiment. bacteriologie, totdat hij in Oct. 1886 werd toegevoegd aan de comm. v. h. onderzoek der beri-beri (proff. WINKLER en PEKELHARING), die in die maand naar Indië vertrok. Na verloop van een jaar was dit onderzoek geëindigd en bleef dr. EYKMAN te Batavia achter als directeur v. h. toen opgerichte Laboratorium v. Bacteriologie en Path. anatomie, waar hij in de volgende jaren tal van onderzoekingen deed op het gebied der physiologie en climatologie der tropen, der path. anatomie der trop. infectieziekten, speciaal beri-beri, en het bacteriol. onderzoek van drinkwater in Indië. De resultaten van deze experimenten legde hij neer in de *Verslagen* van het Laboratorium, in het Ned. Tijdsch. v. Geneeskunde, in verschill. buitenl. tijdschriften en in een studie: *Beri beri en voeding*.

In 1896 kwam dr. EYKMAN opnieuw wegens ziekte naar Europa en begon hij zijn bloedonderzoekingen in het laboratorium van prof. PLACE te Amsterdam; zijn functiën van directeur van bovengen. laboratorium, tevens van de doctor-djawaschool te Weltevreden (voor welke hij een paar *leerboeken voor physiologie en organ. chemie* schreef) en van corresp. L. K. A. W. legde hij echter eerst neder bij zijn benoeming tot hoogleeraar voor Hygiëne, Med. Politie en Gerechtelijke geneeskunde op 5 Aug. 1898, — het ambt dat hij 1 Oct. d.a.v. met een rede: *Over gezondheid en ziekte in heete gewesten* aanvaardde.

Prof. Dr. J. H. Gallee.

Prof. Dr. J. H. GALLEE.

Dr. JOHAN HENDRIK GALLEE, geb. te Vorden (G.) in het jaar 1847, ontving daar eerst huisonderwijs en bezocht daarna (1859—66) het gymnasium te Zutfen. In 1866 werd hij student te Leiden en leerling van de proff. DE VRIES, KERN, COBET, PLUYGERS en FRUIN, en Juni 1873 promoveerde hij tot doctor in de letteren op een proefschrift: *De dramatische vertooningen in de middeleeuwen.*

Van 1872—79 was hij leeraar a. h. gymnasium te Haarlem; van 1879—81 a. h. gymnasium te Utrecht; in Maart 1831 werd hij benoemd tot lector aan de universiteit aldaar en het volgende jaar tot hoogleeraar, om onderwijs te geven in Oud-Germaansche en Vergelijkende taalstudie. Gedurende cursus 1891—92 was hij rector magnificus.

Prof. GALLEE, die onder andere L. K. Vl. A. is, gaf tal van verhandelingen uit betreffende zijn onderzoekingen op het gebied der Nederduitsche dialecten uit ouderen en nieuweren tijd.

Prof. Mr. H. J. Hamaker.

Phot. Lietze en Schumaker, Utrecht.

Prof. Mr. H. J. HAMAKER.

Mr. HENDRIK JACOB HAMAKER, geb. te Hilversum 16 Sept. 1844, bezocht het gymnasium te Leiden en werd daar in 1863 student.

In 1870 promoveerde hij tot doctor in de rechten en werd met ingang van 1 Oct. 1877 benoemd tot hoogleeraar aan de universiteit te Utrecht, welk ambt hij aanvaardde met een rede: *Aard en doel van het internationaal privaatrecht.*

ZHG. geeft daar onderwijs in Burgerlijk recht, Internationaal privaatrecht en Encyclopaedie van het recht; gedurende den cursus 1883—84 was hij rector magnificus.

Prof. HAMAKER is R. N. L. en L. K. A. W.

Prof. Dr. H. van Herwerden.

Prof. Dr. H. VAN HERWERDEN.

Dr. HENRICUS VAN HERWERDEN, geb. te Beetsterzwaag (Fr.) den 17 Sept. 1831, ontving zijn voorbereidend onderwijs van zijn vader, in leven predikant aldaar, en de laatste twee jaren te Assen bij Dr. NASSAU, rector van het gymnasium.

In 1849 werd hij student te Leiden; als leerling van proff. BAKE, COBET en DOZY promoveerde hij Dec. 1855 tot Dr. in de klassieke letteren op een proefschrift: *Animadversiones criticae ad fragmenta comicorum Graecorum*, waarna hij leeraar werd in de oude talen, eerst aan het gymnasium te Groningen, daarna aan dat te 's Gravenhage.

In Juni 1864 werd Dr. VAN HERWERDEN benoemd tot hoogleeraar en 23 Oct. aanvaardde hij zijn ambt met een rede: *De litteris recentioribus futuro philologo minire contemnendis*, om onderwijs te geven in Grieksche taal- en letterkunde en de Grieksche Oudheden. Gedurende den cursus 1875—76 was hij rector magnificus.

Prof. VAN HERWERDEN is R. N. L., L. K. A. W., L. P. U. G., buitenlandsch lid van de Keizerl. Academie van Wetenschappen te St. Petersburg en van het wetensch. genootschap 'Αθηνᾶ te Athene. Zijn voornaamste werken bestaan in: Uitgaven van Thucydides, Herodotus, Lysias, Sophocles' Oedipus Rex, Euripides' Jon en Helena, Aristophanes' Pax. — Verder vele grootere en kleinere geschriften voor den tekst en de verklaring van Grieksche dichters en prozaschrijvers, grootendeels vermeld in de Utrechtsche Studenten-almanakken van 1864—97, zeer vele opstellen in Philologische tijdschriften, vooral in de *Mnemosyne*, de *Revue de Philologie* (Parijs), het *Rheinisches Museum* (Bonn), de *Hermes* (Berlijn), en eindelijk eenige overzettingen in de moedertaal van Gr. treurspelen van Aeschylus en Sophocles en van Plato's dialoog over de onsterfelijkheid der ziel, Phaedon.

Prof. Dr. M. Th. Houtsma.

Prof. Dr. M. TH. HOUTSMA.

Dr. MARTINUS THEODORUS HOUTSMA, geb. 15 Jan. 1851 te Irnsum (Fr.) werd aan het gymnasium te Dokkum opgeleid voor student in de theologie, als hoedanig hij Sept. 1868 te Leiden werd ingeschreven. Proff. RUTGERS, DOZY, DE GOEJE en KUENEN werden zijn leermeesters.

Den 8n Mei 1875 promoveerde hij op een dissertatie: *De strijd over het dogma in den Islam tot op el-Askari*, waarna hij werd aangesteld als adjutor voor de Oostersche handschriften aan de universiteit te Leiden en lector in het Perzisch en Turksch. Den 10n Maart 1890 volgde zijn benoeming tot hoogleeraar in Hebreeuwsche taal en Archaeologie, als hoedanig hij den 14n Mei in functie trad met een toespraak over *De ontwikkelingsgang der Hebreeuwsche taalstudie*. Gedurende cursus 1895—96 was hij rector magnificus.

Prof. HOUTSMA, die L. K. A. W. is, gaf verschillende Arabische, Perzische en Turksche tekstuitgaven in het licht, als: *Recueil de textes relatifs à l'histoire des Seldjoucides*, 3 dln., enz.

Prof. Dr. A. A. W. Hubrecht.

Prof. Dr. A. A. W. HUBRECHT.

Dr. AMBROSIUS ARNOLD WILLEM HUBRECHT, geb. 2 Maart 1853 te Rotterdam, bezocht daar het Instituut-Stadwijk van W. G. v. KRIEKEN en van 1865—69 de H. B. S. 5. j. c.

In 1869 werd hij student aan de Polyt. school te Delft, ging het volgend jaar over naar de Utr. universiteit, was gedurende cursus 1873—74 te Leiden en ging toen naar Erlangen, om in 1876 te Heidelberg zijn studiën te voltooien. Zijn voornaamste leermeesters waren P. HARTING, F. C. DONDERS en E. SELENKA geweest.

Den 21n Oct. 1874 promoveerde hij te Utrecht tot phil. nat. doctor op: *Aanteekeningen over de anatomie, histologie en ontwikkelingsgeschiedenis van eenige Nemertinen*, waarna hij voor een cursus assistent werd a. h. Zoölog. Instituut te Erlangen. Daarop werd hij conservator aan 's Rijks Museum van natuurl. historie te Leiden (1875—82), uit welke betrekking hij in Juni 1882 werd benoemd tot hoogleeraar te Utrecht. Den 20n Sept. opende hij zijn lessen in Anatomie, Vergelijkende Anatomie en physiologie met een rede; *De versnelde ontwikkeling door eerstgeboorte.*

Prof. HUBRECHT, die Sept. 1898 te Londen het Internat. Zoölog. congres presideerde, is R. N. L., L. K. A. W., F. M. Z. S., L. L. D. *hon. causa* St. Andrews University, L. L. D. *hon. causa* Princeton University, D. Sc. *hon. causa* Cambridge University en Corresp. Member New-York Academy of Sciences. Van zijn hand verschenen talrijke verhandelingen in het *Quarterly Journal of Microscop. Science* en in de *Werken der Kon. Academie* te Amsterdam; populaire opstellen in de *Gids* enz. Zijn onderzoekingen gelden vooral de anatomie en de ontwikkelingsgeschiedenis van wormen en weekdieren en de embryologie en placentatie van zoogdieren.

[illegible]

Prof. Dr. V. A. JULIUS.

Dr. VICTOR AUGUST JULIUS, geb. te Utrecht 11 Mei 1851, bezocht daar het gymnasium en werd er in 1869 student. Zijn leermeesters waren vnl. proff. VAN REES, BUYS BALLOT en GRINWIS; den 24n Jan. 1873 promoveerde hij tot *phil. nat. doctor et mathes. magister* op een dissertatie: *De leer der quaternions in hare toepassing op de leer van den circulairen hodograaf.*

Achtereenvolgens nu was Dr. V. A. JULIUS leeraar R. H. B. S. te Roermond (1872—77), leeraar aan de K. M. A. te Breda (1377—86) en leeraar aan de H. B. S. te Delft (1886—88); in Juni 1888 werd hij benoemd tot hoogleeraar, welk ambt hij 21 Sept. van dat jaar aanvaardde met een rede: *Wetten en hypothesen op het gebied der natuurkunde.* Van toen af tot 1896 doceerde prof. JULIUS de Proefondervindelijke Natuurkunde; sedert 1896 de Theor. Mechanica en de Mathematische Natuurkunde.

Prof. V. A. JULIUS, die L. K. A. W. is, schreef: *Beschouwingen over de grondslagen der natuurkunde;* een *Leerboek der natuurkunde; Bijdrage tot de theorie der capillaire verschijnselen; De lineaire spectra der elementen;* en verscheidene kleinere *verhandelingen over kwartsdraden, cilindrische lichtgolven*, enz.

Dr. W. H. Julius.

Prof. Dr. W. H. JULIUS.

Dr. WILLEM HENRI JULIUS, geb. te Zutfen 4 Aug. 1860, ontving zijn voorbereiding tot de universiteit aan de lagere school en de R. H. B. S. 3 j. c. te Gouda, waarbij hij privaat-onderwijs genoot in oude talen (van zijn vader Dr. W. JULIUS) en in wiskunde (van Hr. A. ROOZEBOOM).

In 1879 werd hij student te Utrecht, waar hij tot 1886 de colleges volgde der proff. der filosof. faculteit, voornamelijk van C. H. D. BUYS BALLOT, waarop hij 10 Febr. 1888 promoveerde tot phil. nat. doctor op een dissertatie: *Het warmtespectrum en de trillingsperioden der moleculen van eenige gassen.* — Intusschen was hij in 1882 assistent geworden a. h. physisch laboratorium (tot 1890) en was hij van Oct. 1888 tot Dec. 1890 leeraar aan de burgeravondschool aldaar.

Den 29n Oct. 1890 benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de natuurkunde aan de universiteit te Amsterdam, aanvaardde hij dit ambt 2 Febr. 1891 met een rede: *De methoden van onderzoek in de natuurkunde.* Den 17n Oct. 1896 aanvaardde hij het hoogleeraarsambt te Utrecht, waartoe hij 6 Aug. was benoemd, met een rede: *Kritiek in de natuurkunde.* Ook hier wordt dit vak door ZHG. gedoceerd.

Prof. JULIUS' onderzoekingen zijn neergelegd in eenige verhandelingen over warmtestraling, over electrische straling, dreunvrije opstelling, polyoptrische spiegelaflezing en ook deed hij onderzoekingen met den bolometer en den radio-micrometer. ZHG. is L. K. A. W. te Amsterdam.

Prof. Dr. W. Kapteyn.

Prof. Dr. W. KAPTEYN.

Dr. WILLEM KAPTEYN, geb. 16 Aug. 1849 te Barneveld, werd in 1866 student te Utrecht, na in zijn geboorteplaats voorbereidend onderwijs te hebben genoten.

In 1872 promoveerde hij tot doctor in de wis- en natuurkunde op een dissertatie: *Over trillende platen*, waarna hij docent werd aan de H. B. S. te Middelburg.

In Dec. 1877 benoemd tot hoogleeraar aan de Utr. universiteit, aanvaardde hij zijn ambt den 16n Febr. van het volgend jaar met een rede: *Leven en werken van Cauchy*; sedert geeft ZHG. onderwijs in Hoogere stelkunde, Differentiaal- en Integraalrekening en Theorie der Functiën.

Prof. Dr. B. J. Kouwer.

Prof. Dr. B. J. KOUWER.

Dr. BENJAMIN JAN KOUWER, den 31n Aug. 1861 te Wormerveer geboren, bezocht de H. B. S. te Zaandam met den daaraan verbonden cursus voor oude talen en deed in 1878 admissie-examen voor de Leidsche universiteit. Na de lessen te hebben gevolgd van de proff. HEYNSIUS, ZAAYER, DOYER, HUET, ROSENSTEIN, MAC GILLAVRY, VAN ITERSON en vooral SIMON THOMAS, promoveerde hij den 6n Dec. 1884 tot med. doctor op een dissertatie: *Verslag der verlosk. kliniek en polikliniek van het academisch ziekenhuis te Leiden over* 1883—84, na te zijn bevorderd tot arts in het begin van dat jaar.

Een jaar te voren was hij assistent geworden van prof. SIMON THOMAS, een betrekking die hij ongeveer drie jaren waarnam, waarna hij zich in Maart 1886 te Haarlem vestigde als chirurg en gynaecoloog.

In Juli van het volgend jaar werd dr. KOUWER benoemd tot chirurg van het Groote of Sint-Elisabeth-gasthuis, als hoedanig hij werkzaam was, toen op 21 Oct. 1898 zijn benoeming tot hoogleeraar in Verloskunde en Gynaecologie in de Staatscourant verscheen. Dr. KOUWER was tevens consuleerend-geneesheer a. h. medico-mechanisch Zanderinstituut en mede-directeur v. h. Haarlemsch Röntgen-instituut.

Prof. KOUWER is de opvolger van wijlen prof. dr. T. HALBERTSMA en mede-oprichter v. d. Nederl. Bond v. Ziekenverpleging. Zijn vele geschriften op gynaecologisch gebied verschenen voornamelijk in het Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde.

Prof. Dr. F. J. L. Krämer.

Prof. Dr. F. J. L. KRAMER.

FREDERIK JAN LOUIS KRÄMER, *doctor honoris causa* in de Nederl. letteren (Utrecht 1893), werd 3 Jan. 1850 te Dordrecht geboren. Aan de Lat. school aldaar, onder rector Mr. J. D. baron VAN HOËVELL, werd hij opgeleid voor student, als hoedanig hij in 1867 te Utrecht de lessen begon te volgen der hoogleeraren VAN HERWERDEN, OPZOOMER, ROVERS en BRILL. Na voltooiing zijner studiën werd hij docent in Geschiedenis en Romeinsche antiquiteiten aan het gymnasium aldaar, van waar hij 12 Juni 1893 werd benoemd tot hoogleeraar in Algem. en Vaderl. geschiedenis. Zijn ambt aanvaardde hij met een oratie: *De wetenschap der historie* den 22n Sept. d.a.v.

Een aantal boeken en kleine geschriften over de geschiedenis der 17e eeuw (*Maria II Stuart; de Nederl.-Spaansche diplomatie vóór den vrede van Nijmegen;* e. a.), benevens een aantal artikelen in *Nijhoffs Bijdragen*, *Gids*, *Navorscher*, *Tijdschr. v. Geschiedenis*, e. a. verschenen van zijn hand.

Aan prof. KRÄMER viel de eer te beurt van het onderwijs in de Algemeene historie te mogen geven aan H. M. Koningin WILHELMINA, waarvoor hem later de orde van den Nederl. Leeuw werd geschonken. Bovendien werd ZHG. het lidmaatschap van verschillende wetenschappelijke genootschappen aangeboden.

Prof. Dr. F. J. L. Krämer.

Prof. Dr. F. J. L. KRAMER.

FREDERIK JAN LOUIS KRÄMER, *doctor honoris causa* in de Nederl. letteren (Utrecht 1893), werd 3 Jan. 1850 te Dordrecht geboren. Aan de Lat. school aldaar, onder rector Mr. J. D. baron VAN HOËVELL, werd hij opgeleid voor student, als hoedanig hij in 1867 te Utrecht de lessen begon te volgen der hoogleeraren VAN HERWERDEN, OPZOOMER, ROVERS en BRILL. Na voltooiing zijner studiën werd hij docent in Geschiedenis en Romeinsche antiquiteiten aan het gymnasium aldaar, van waar hij 12 Juni 1893 werd benoemd tot hoogleeraar in Algem. en Vaderl. geschiedenis. Zijn ambt aanvaardde hij met een oratie: *De wetenschap der historie* den 22n Sept. d.a.v.

Een aantal boeken en kleine geschriften over de geschiedenis der 17e eeuw (*Maria II Stuart; de Nederl.-Spaansche diplomatie vóór den vrede van Nijmegen*; e. a.), benevens een aantal artikelen in *Nijhoffs Bijdragen*, *Gids*, *Navorscher*, *Tijdschr. v. Geschiedenis*, e. a. verschenen van zijn hand.

Aan prof. KRÄMER viel de eer te beurt van het onderwijs in de Algemeene historie te mogen geven aan H. M. Koningin WILHELMINA, waarvoor hem later de orde van den Nederl. Leeuw werd geschonken. Bovendien werd ZHG. het lidmaatschap van verschillende wetenschappelijke genootschappen aangeboden.

Prof. Dr. E. H. van Leeuwen.

Prof. Dr. E. H. VAN LEEUWEN.

Dr. EVERARDUS HENDRIKUS VAN LEEUWEN, geb. te Zaltbommel den 14n Maart 1833, bezocht de Lat. school in zijn geboorteplaats en werd in 1852 student te Utrecht.

Na de colleges te hebben gevolgd van de proff. VINKE, BOUMAN en TER HAAR, promoveerde hij 23 Maart 1859 *magna cum laude* tot theol. doctor op een dissertatie: *Specimen exegetico-theologicum exhibens Jesu doctrinam de resurrectione mortuorum*. Daarop werd hij predikant te Vreeland (10 Juli 1859), te Vlissingen (1866), te Vlaardingen (1869) en te Zutfen (1876), vanwaar hij 20 Oct. 1886 werd benoemd tot hoogleeraar vanwege de N. Herv. Kerk aan de universiteit te Utrecht, om onderricht te geven in Bijbelsche godgeleerdheid, Geschiedenis der Chr. zending en Prakt. godgeleerdheid. Zijn ambt aanvaardde hij 21 Jan. 1887 met een rede: *De studie der bijbelsche godgeleerdheid en haar vernieuwd belang voor den Evangeliedienaar*.

Van de hand van prof. VAN LEEUWEN verschenen de volgende werken: *De eed en de moderne Staat* (1881); *Beschouwingen over art.* 168 *der Grondwet* (1885); *De Staat in het licht des Christendoms* (1886); *Bijbelsch realisme* (1887); *Prolegomena van Bijb. godgeleerdheid* (1890); *De leer aangaande God* (1892); *De parousie-verwachting in het N. T.* (1898); eenige brochures en tal van artikelen over verschillende onderwerpen in de periodieke pers.

Prof. Mr. J. de Louter.

Prof. Mr. J. DE LOUTER.

Mr. Jan De Louter [illegible] geboren. Hier, aan de [illegible] dhaagschool en de Lat. school [illegible] te Utrecht [illegible] Geer van Jutphaas [illegible]

Den [illegible] Juni [illegible] verdediging van een [illegible] heid [illegible]

En [illegible] naar de universiteit [illegible] te Utrecht [illegible] Administratief [illegible] ambt [illegible] wetenschappen [illegible] De Louter [illegible]

Aan prof. De Louter [illegible] H. M. de Koningin [illegible] Van zijn hand [illegible] het recht, [illegible] ding tot de [illegible] Ned. Indië, [illegible]

Prof. De Louter [illegible] en L. P. S. van [illegible]

Prof. Mr. J. de Louter.

Prof. Mr. J. DE LOUTER.

Mr. JAN DE LOUTER werd 3 Aug. 1847 te Amersfoort geboren. Dáár, aan de Departements-Nutsschool, de Fr. kost- en dagschool en de Lat. school werd hij opgeleid om in 1865 student te Utrecht te worden en leerling van de proff. OPZOOMER, DE GEER VAN JUTPHAAS, J. A. FRUIN en O. VAN REES.

Den 21n Juni 1869 werd hij doctor in de beide rechten na verdediging van een proefschrift: *De beperkingen der rechtsbevoegdheid tengevolge van vermindering der burgerlijke eer.*

Na een aantal jaren het hoogleeraarsambt te hebben bekleed aan de universiteit te Amsterdam, werd hij 18 Oct. 1879 hoogleeraar te Utrecht voor de vakken: Ned. Staatsrecht, Volkenrecht, Administratief recht en Wijsbegeerte van het publiek recht. Zijn ambt aanvaardde hij met een rede *Over het verband der Staatswetenschappen.* Gedurende den loopenden cursus 1898—99 is prof. DE LOUTER rector magnificus.

Aan prof. DE LOUTER werd het onderwijs opgedragen aan H. M. de Koningin in het Nederlandsch en Koloniaal staatsrecht. Van zijn hand verschenen vele bekende werken op het gebied van het recht, die alle zeer verspreid zijn, inzonderheid de *Handleiding tot de kennis van het staats- en administratief recht van Ned. Indië*, waarvan 4 uitgaven het licht zagen.

Prof. DE LOUTER is R. N. L., Lid van den Gemeenteraad en L. P. S. van Utrecht.

Prof. Mr. W. L. P. A. MOLENGRAAFF.

Prof. Mr. W. L. P. A. MOLENGRAAFF.

Mr. WILLEM LEONARD PIETER ARNOLD MOLENGRAAFF, geb. te Nijmegen 10 Mei 1858, bezocht daar het gymnasium en werd in 1875 student te Leiden.

Na daar de lessen te hebben gevolgd van de proff. GOUDSMIT, VAN BONEVAL FAURE, MODDERMAN en BUYS, promoveerde hij 20 Maart 1880 in de rechtswetenschap op een proefschrift: *Internationale avarij-grosse-regeling.* Daarop vestigde hij zich als advocaat te Amsterdam, waar hij ook rechter-plaatsvervanger werd in de arr.-rechtbank.

Den 26n Jan. 1885 benoemd tot hoogleeraar in Handelsrecht en Burgerl. rechtsvordering aan de universiteit te Utrecht, aanvaardde hij dit ambt den 17n April d. a. v. met een rede: *Het verkeersrecht in wetgeving en wetenschap.*

In 1883 werd Mr. MOLENGRAAFF adjunct-secretaris, in 1885 lid en in 1888 tevens secretaris van de staatscommissie t. herz. v. h. Wetb. v. Koophandel; in 1892 lid en in 1894 voorzitter v. d. staatscommissie t. wettelijke regeling v. h. levensverzekeringbedrijf Van zijn hand verscheen een *Leiddraad bij de beoefening van het Nederl. handelsrecht*, 4 dln.; *De Faillissementswet verklaard* (1898).

Prof. MOLENGRAAFF is R. N. L., R. L. O. en sedert 1882 redacteur van het *Rechtsgeleerd Magazijn.*

Prof. Dr. F. J. L. Krämer.

Prof. Dr. F. J. L. KRAMER.

FREDERIK JAN LOUIS KRÄMER, *doctor honoris causa* in de Nederl. letteren (Utrecht 1893), werd 3 Jan. 1850 te Dordrecht geboren. Aan de Lat. school aldaar, onder rector Mr. J. D. baron VAN HOËVELL, werd hij opgeleid voor student, als hoedanig hij in 1867 te Utrecht de lessen begon te volgen der hoogleeraren VAN HERWERDEN, OPZOOMER, ROVERS en BRILL. Na voltooiing zijner studiën werd hij docent in Geschiedenis en Romeinsche antiquiteiten aan het gymnasium aldaar, van waar hij 12 Juni 1893 werd benoemd tot hoogleeraar in Algem. en Vaderl. geschiedenis. Zijn ambt aanvaardde hij met een oratie: *De wetenschap der historie* den 22n Sept. d.a.v.

Een aantal boeken en kleine geschriften over de geschiedenis der 17e eeuw (*Maria II Stuart; de Nederl.-Spaansche diplomatie vóór den vrede van Nijmegen*; e. a.), benevens een aantal artikelen in *Nijhoffs Bijdragen*, *Gids*, *Navorscher*, *Tijdschr. v. Geschiedenis*, e. a. verschenen van zijn hand.

Aan prof. KRÄMER viel de eer te beurt van het onderwijs in de Algemeene historie te mogen geven aan H. M. Koningin WILHELMINA, waarvoor hem later de orde van den Nederl. Leeuw werd geschonken. Bovendien werd ZHG. het lidmaatschap van verschillende wetenschappelijke genootschappen aangeboden.

Prof. Mr. J. C. Naber.

Prof. Mr. J. C. NABER.

Mr. JEAN CHARLES NABER, geb. te Haarlem, 11 Maart 1858, was student in de rechten aan de Amsterdamsche universiteit en promoveerde daar, 29 Nov. 1882, na verdediging van een proefschrift: *De staatkunde van Johann de Witt.*

Den 6n Mei 1885 werd hij benoemd tot hoogleeraar in het Romeinsch recht aan de hoogeschool te Utrecht, welk ambt hij den 21n Sept. aanvaardde met een rede: *De vormende kracht van het Romeinsche recht.*

Zijn voornaamste geschriften zijn: *Calvinist of Libertijnsch* (1884); *De verhouding van het Rom. recht tot het hedendaagsche* (redevoering bij de opening zijner colleges op 28 Oct. 1889) en *Beginselen van grondboekwetgeving* (1892).

Prof. Dr. A. Narath.

Prof. Dr. A. NARATH.

Dr. ALBERT NARATH, hoogleeraar in de Chirurgie, was lange jaren assistent aan de kliniek van den beroemden chirurg BILLROTH te Weenen geweest, toen hij in 1896 als opvolger van prof. dr. Freiherr VON EISELSBERG te Utrecht werd benoemd.

Geboren te Weenen, 13 Sept. 1864, kreeg hij in deze „Groszstadt'' zijn opleiding voor de universiteit, waar hij in 1884 als student werd toegelaten. Als vereerder en leerling van prof. dr. THEODOR BILLROTH promoveerde hij in het jaar 1890 tot arts en med. doctor (dissertaties zijn in Oostenrijk geen gewoonte) en klom hij weldra op tot diens eerste assistent, totdat hij het beroep naar Utrecht aannam en daar den 14n April 1896 met een rede: *Anatomie und Chirurgie* zijn ambt aanvaardde.

Een reeks van anatomische en chirurgische verhandelingen in verschillende vaktijdschriften verschenen sedert van zijn hand.

Aug.
PRO v. den Donau (of n. Antwe
0 Sept.
SPINA v. Tunis (of n. A'dam), p
TO v. Bilbao (of n. IJmuiden), pr
ED v. den Donau (of n. Antwerpe
ORGIO OHLSEN v. Bona (of n. E
1 Aug.
ARCALO v. Buenos-Aires (of n. A
15—25 Sept
ARPALYCE v. San Lorenzo (of
Antwerpen), 12—25 Oct.
ASSAT v. den Donau (of n. Antwe
Aug.
OMANBY v. Bahia Blanca (of n. A
5—28 Aug.
AD v. Necochea (of n. Antwer
Sept.
IROPINAS v. den Donau (of n. A
15—31 Augustus
AIFUN v. den Donau (of n. Antw
Aug.
ESTSEE v. Bahia Blanca (of n.
10—21 Sept.

BUITENLANDSCHE HAVE

RRACAN 17 te Londen v. Barahc
EGINA 16 te East London v. B.
NATOLIA 16 te Buenos Aires v.
SSUAN 14 v. Singapore n. La Gu
MASIS p. 15 Ouessant, Hamburg n

Prof. Dr. A. A. NIJLAND.

Dr. ALBERT ANTONIE NIJLAND, geb. te Utrecht 30 Oct. 1868, kreeg van 1877—80 onderricht bij zijn vader (den tegenwoordigen districts-schoolopziener aldaar) en van 1880—86 aan het sted. gymnasium. In Oct. 1886 liet hij zich inschrijven als student en, als leerling van de proff. J. A. C. OUDEMANS en W. KAPTEYN, promoveerde hij 15 Juni 1896 tot phil. nat. doctor op een dissertatie: *Over een bijzondere soort van geheele functiën.* Den 20n Nov. 1897 promoveerde hij daarna tot doctor in de wis- en sterrenkunde op een proefschrift: *Uitmeting der sterrenhoop G. C. 4410, zoowel door rechtstreeksche waarnemingen als op fotografische platen.* — Sedert Mei 1895 was hij intusschen observator aan de Sterrenwacht te Utrecht.

Den 24n Mei 1893 werd Dr. NIJLAND benoemd tot hoogleeraar in Astronomie en Waarschijnlijkheidsrekening, als opvolger van prof. OUDEMANS, welk ambt hij den 23n Sept. d.a.v. aanvaardde met een rede: *Het recht van bestaan van kleine sterrenwachten.*

Prof. NIJLAND publiceerde de resultaten zijner onderzoekingen voornamelijk in de *Astronomische Nachrichten*, en wel omtrent vallende sterren, veranderlijke sterren en de planeet Jupiter.

Prof. Dr. C. A. Pekelharing.

Prof. Dr. C. A. PEKELHARING.

Dr. CORNELIS ADRIANUS PEKELHARING ontving zijn voorbereidend onderwijs te Zaandam, alwaar hij 19 Juli 1848 was geboren.

In 1866 werd hij student te Leiden, waar hij als leerling van prof. dr. A. HEYNSIUS den 18n Mei 1874 promoveerde in de geneeskunde op een dissertatie: *Over ureumbepaling in bloed en weefsels.* Daarna vestigde hij er zich als prakt. geneesheer.

Na eenigen tijd leeraar te zijn geweest in physiologie, pathologie en pathologische anatomie aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, werd hij in Juli 1881 benoemd tot hoogleeraar in Histologie en Physiologische Chemie aan de universiteit, welk ambt hij den 21n Sept. d.a.v. aanvaardde met een rede: *De waarde der physiologie voor den beoefenaar der ziektekunde.*

Gedurende den cursus 1896—97 was ZHG. rector magnificus.

Prof. Mr. D. SIMONS.

Prof. Mr. D. SIMONS.

Mr. DAVID SIMONS, geb. te 's Gravenhage 3 Nov. 1860, bezocht het gymnasium aldaar en werd bij den aanvang van cursus 1879—80 student in de rechten te Leiden. Den 14n Nov. 1883 promoveerde hij op een dissertatie: *De vrijheid van drukpers in verband met het wetboek van strafrecht* en vestigde zich daarna als advocaat en procureur te Amsterdam, waar hij zich voornamelijk toelegde op strafzaken en waar hij lange jaren als plaatsverv. kantonrechter fungeerde.

Den 2n Aug. 1897 werd mr. SIMONS benoemd tot hoogleeraar in Strafrecht en Strafvordering; op 15 Oct. d.a.v. aanvaardde hij zijn ambt met een rede: *De verdediging in het strafproces.*

Behalve de voornoemde geschriften gaf prof. SIMONS nog in het licht een *Beknopte handleiding tot het Wetboek van strafvordering* en een groot aantal rechtsgeleerde bijdragen in onderscheidene tijdschriften. Zijn dissertatie was een antwoord op een prijsvraag der Leidsche universiteit, dat met de gouden medaille werd bekroond.

Prof. Dr. H. Snellen.

Prof. Dr. H. SNELLEN.

Dr. HERMAN SNELLEN, geb. te Zeist, 19 Febr. 1834, studeerde aan de universiteit te Utrecht en promoveerde daar, voornamelijk als leerling van prof. DONDERS, in 1857 tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *De invloed der zenuwen op de oogontsteking.* Intusschen bleef hij assistent bij prof. DONDERS.

In 1862 verscheen een verhandeling: *Letterproeven tot bepaling der gezigtsscherpte* en in 1865 een *Bijdrage tot de gesch. der oogziekte, heerschende in de rijksgestichten Veenhuizen en Ommerschans*, rapporten en correspondentie v. d. Inspecteur van den oogheelk. dienst 1860—1864.

Den 17n Nov. 1877 benoemd tot hoogleeraar in Oogheelkunde, aanvaardde prof. SNELLEN zijn ambt den 15n Dec. met een openbare les. Tegelijk is ZHG. directeur van het Nederl. Gasthuis voor Ooglijders.

Prof. SNELLEN deed tallooze onderzoekingen op het gebied der oogheelkunde en de physiologie van het oog. Een zeer groot aantal onderscheidingen in den vorm van ridderorden en eerbewijzen van geleerde genootschappen vielen hem van binnen- en buitenslands ten deel.

Prof. Dr. C. H. H. Spronck.

Lietze & Schumaker, Utrecht.

Prof. Dr. C. H. H. SPRONCK.

Dr. CHARLES HENRI HUBERT SPRONCK, geb. te Beek (L.) den 18n Febr. 1858, ontving lager onderwijs aldaar; vervolgens bezocht hij het gymnasium te Maastricht.

In 1876 werd hij student te Amsterdam, waar hij als leerling speciaal van de proff. KUHN en PEL den 1n Oct. 1886 promoveerde tot doctor in de geneeskunde. Eerst te Amsterdam assistent bij de pathol. anatomie, daarna aan de interne kliniek, werd hij 19 Jan. 1886 benoemd tot lector in de ontleedkunde aan de universiteit te Utrecht, waarna hij den 24n Sept 1888 optrad als hoogleeraar in Alg. Pathologie en Pathol. anatomie, met een rede: *De onsterfelijkheid in de levende natuur.* Zijne benoeming daartoe dateert van 21 Juni van dat jaar.

Prof. SPRONCK hield zich bezig met onderzoekingen op het gebied der anatomie, der pathol. anatomie, der pathologie en *voornamelijk* op het gebied der *bacteriologie.* ZHG. is R. N. L. en plaatsverv. lid v. d. Geneesk. Raad voor Gelderland en Utrecht.

Prof. Dr. S. TALMA.

Prof. Dr. S. TALMA.

Dr. SAPE TALMA werd 20 Dec. 1847 te Dokkum geboren.

In 1866 werd hij student te Utrecht, waar hij na zeven jaren studie promoveerde tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift getiteld: *Over licht- en kleurperceptie.*

Na tot 1876 assistent te zijn geweest bij de medische kliniek aan de universiteit aldaar, werd hij in laatstgenoemd jaar hoogleeraar, ten einde onderwijs te geven in Pathologie en Therapie der „inwendige ziekten", en was hij gedurende den cursus 1881—82 rector magnificus.

Prof. TALMA, die verschillende onderzoekingen deed omtrent de ziekten der digestie-organen, is R. N. L.

Prof. Dr. J. J. P. Valeton Jr.

Prof. Dr. J. J. P. VALETON Jr.

Dr. JOSUÉ JEAN PHILIPPE VALETON, geb. te Groningen 14 Oct. 1848, ontving voornamelijk privaat-onderwijs, alvorens hij er in 1865 als student werd ingeschreven. Hij deed daar zijn propaed. examen en studeerde een jaar theologie onder de proff. HOFSTEDE DE GROOT, MUURLING en DIEST LORGION en ging Sept. 1867 naar Utrecht, waar hij leerling werd van de proff. TER HAAR, DOEDES en VAN OOSTERZEE. Dáár promoveerde hij 24 Maart 1871 tot theol. doctor op: *Jesaja volgens zijn algemeen als echt erkende geschriften* en werd nu achtereenvolgens N. Herv. predikant te Varik (Nov. '72—'75), en te Bloemendaal (Nov. '75—'77), om 8 Dec. 1877 te Utrecht het hoogleeraarsambt te aanvaarden, waartoe hij 10 Sept. was benoemd, met een rede: *De Israëlietische letterkunde als onderdeel der Chr. theologie.*

Sedert geeft prof. VALETON onderwijs in Uitlegging van de boeken des O. T., Gesch. v. d. Israël. letterkunde en Gesch. v. d. Israel. godsdienst. Gedurende cursus 1882—83 en 1897—98 was ZHG. rector magnificus. De oraties, die hij toen hield, handelden resp. over *De Israël. historiografie* en *De veronderstelling der theologie.*

Prof. VALETON was 1875—81 medewerker van *Studiën* en is sedert 1893 met prof. DE LA SAUSSAYE redacteur van *Overdenkingen*. Voor diens *Lehrbuch der Religionsgeschichte* schreef hij het hoofdstuk *Die Israëliten.* Verder schreef hij tal van artikelen van theol. en godsd. aard in onderscheidene tijdschriften; tal van theol. brochures en preeken: *Psalm XXII*, een bijbelstudie (1886); een viertal voorlezingen over *Profeten des O. V.* (1886); *Amos en Hosea*, een hoofdstuk u. d. gesch. v. Israël's godsdienst (1894) en *Verschillende toespraken*, gehouden b. d. opening zijner academische lessen (1892).

Prof. VALETON is R. N. L.

Prof. Dr. S. D. van Veen.

Prof. Dr. S. D. VAN VEEN.

Dr. SIETSE DOUWES VAN VEEN, geb. te Lemmer (Fr.) 7 Oct. 1856, werd op 19-jarigen leeftijd student te Utrecht, waar de proff. DOEDES, VAN OOSTERZEE en BEETS, later ook VALETON Jr. de theolog. faculteit vormden, en promoveerde er 15 Juni 1888, terwijl hij reeds predikant te Groningen was (1887—17 Mei 1896) tot doctor in de theologie op een proefschrift: *De gereformeerde kerk van Friesland in de jaren* 1795—1804.

Den 18n Sept. 1881 was hij N. Her . pred. geworden te Molkwerum, 24 Aug. 1884 te Rijperkerk, 9 Mei 1886 te Dedemsvaart en 11 Sept. 1887 te Groningen, terwijl hij van 17 Mei tot 27 Sept. 1896 pred. te Rotterdam was. Den 28n aanvaardde prof. VAN VEEN zijn hoogleeraarsambt aan de Utr. universiteit met een rede: *Het academisch onderwijs in de geschiedenis van het Christendom*, waartoe hij den 8n Aug. bij K. B. was benoemd. Zijn onderwijs aldaar omvat de Gesch. v h. Christendom, Gesch. v. d. leerstellingen v. d. Chr. godsdienst en Christel. archaeologie.

Prof. VAN VEEN schreef de volgende werken: *Vóór tweehonderd jaren, Schetsen v. h. leven onzer Geref. Vaderen* (1886): *Uit de vorige eeuw* (1887); *Zondagsrust en Zondagsheiliging in de 17e eeuw* (1889); *Uit drie eeuwen* (1894); *Voor elken dag. Stichtel. overdenkingen* (1896); met prof. REITSMA: *Acten der prov. en part. synoden, gehouden in de noordel. Nederlanden gedurende de jaren* 1572—1620 (Gron. 1892—98). Verder schreef hij *Leerboekjes voor het catech. onderwijs*, stichtelijke blaadjes en tal van artikelen in *Bouwsteenen*, *Stemmen voor Waarheid en Vrede*, *Archief v. Ned. Kerkgeschiedenis*, *Doopsgezinde bydragen*, *Theol. studiën*, *Gron. Volksalmanak*, *Tijdspiegel* enz. Ook is prof. VAN VEEN medewerker van de 3e uitgave der *Realencyklopädie für prot. Theologie und Kirche* (Leipzig; redactie v. prof. HAUCK).

Prof. VAN VEEN's studiën bewegen zich voornamelijk op het gebied der vaderl. kerkgeschiedenis.

Prof. Dr. J. van der Vliet.

Phot. Lietze & Schumaker, Utrecht.

Prof. Dr. J. VAN DER VLIET.

Dr. JOHANNES VAN DER VLIET werd 24 April 1847 te Reeuwijk geboren. In zijn geboorteplaats, later te Gouda en aan het gymnasium te Leiden studeerde hij voor de universiteit (Leiden), waar hij op zijn achttiende jaar als student werd toegelaten. De proff. COBET, PLUYGERS, KERN en DE VRIES werden zijn leermeesters.

In 1874 promoveerde hij tot doctor in de klassieke letteren op een proefschrift: *Studia Critica in Dionysii Halicarnassensis opera rhetorica* en was achtereenvolgens privaat-docent te Leiden, leeraar a. h. Instituut-De Vos te Rijswijk, rector te Zaltbommel, conrector te Assen, daarna te Haarlem, en privaat-docent aan de universiteit te Amsterdam.

Den 10n Sept. 1891 aanvaardde Dr. VAN DER VLIET zijn professoraat, waartoe hij in Mei van dat jaar was benoemd, met een rede: *Ahenae et Hierosolyma, over de studie der Latijnsche Kerkvaders*. Zijn onderwijs omvat de Latijnsche taal- en letterkunde, de Romeinsche oudheden en de beginselen van het Sanskrit. Een zeer groot aantal geschriften van zijn hand, betrekking hebbende op deze vakken, zagen in den loop der jaren het licht. Ook in onderscheidene binnen- en buitenlandsche tijdschriften gaf prof. VAN DER VLIET tal van artikelen, waaronder ook uit het Javaansch vertaald.

Prof. Dr. J. DE VRIES.

Phot. LIETZE & SCHUMAKER, Utrecht.

Prof. Dr. J. DE VRIES.

Dr. JAN DE VRIES, geb. te Amsterdam, 1 Maart 1858, ontving lager onderwijs in zijn geboorteplaats en bereidde zich verder voor aan de Realschule te Dusseldorf, vanwaar hij in 1876 als student werd ingeschreven aan het Athenaeum te Amsterdam. Proff. MATTHES, VAN PESCH en VAN DER WAALS waren zijn leermeesters.

Den 2n Juli 1881 promoveerde hij tot doctor in de wis- en natuurkunde op *Bolsystemen*, na het jaar te voren te zijn aangesteld tot leeraar aan de H. B. S. en het gymnasium te Kampen (1830—92). Daarna (1892—94) was hij leeraar aan de H. B. S. te Haarlem en, 1894—97, leeraar a. d. Polyt. school te Delft. Den 20n Febr. nl. benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, aanvaardde hij zijn ambt den 27n April met een rede over *De meetkunde van het aantal*. ZHG. geeft onderwijs in Analytische, Projectieve, Beschrijvende en Differentiaal-meetkunde.

Een groot aantal verhandelingen over wiskundige onderwerpen verschenen in de *Versl. en Meded. der Kon. Ak. v. Wetensch. afd. Natuurkunde*, in de *Versl. der gewone vergaderingen der Akademie*, in de *Sitzungsberichte der Kaiserl. Akad. der Wissenschaften in Wien, Math. nat. Classe*, in de *Acta Mathematica* en de *Mathematische Annalen*, in de *Rendiconti del Circolo matematico di Palermo*, in *Monatshefte f. Mathematik und Physik*, in het *Nieuw Archief voor Wiskunde* en in de *Archives du Musée Teyler*. Van deze verhandelingen zijn er 18 die bijdragen leveren t. d. theorie der configuraties, 15 bevatten bijdr. t. d. theorie v. kromme lijnen en groepen van punten, de overige handelen over onderwerpen van allerlei aard op meetk. en anal. gebied.

Prof. DE VRIES is L. K. A. W.

Prof. Dr. H. Wefers Bettink.

Phot. Lietze & Schumaker, Utrecht.

Prof. Dr. H. WEFERS BETTINK.

Dr. HENDRIK WEFERS BETTINK, geb. 17 Maart 1839, ging in zijn geboorteplaats Utrecht op een z.g. Fransche school en werd er in 1865 student. Proff. G. J. MULDER, HARTING, VAN REES, MIQUEL en BUYS BALLOT werden zijn leermeesters en na vijf jaren studie promoveerde hij tot doctor in de natuurwetenschappen op een proefschrift *Over de oplosbaarheid van CO_2 in water en den invloed, dien sommige zouten daarop uitoefenen.*

Tevoren had hij zich gevestigd als apotheker, waarvoor hij het examen had afgelegd, en was achtereenvolgens leeraar aan een bijz. meisjesschool te Utrecht (1866), aan de H. B. S. te Sappemeer (1868—70), directeur der Burgerdag- en avondschool (1870—1 Jan. 1878), leeraar aan de H. B. S. voor meisjes en hoofd der inrichting tot opleiding van mil. apothekers voor N. I. (1876), voordat hij in 1877 werd benoemd tot hoogleeraar aan de universiteit, om onderricht te geven in Pharmac. chemie, Toxicologie, Pharmacognosie en Galenica. Dit ambt aanvaardde hij 11 Dec. van dat jaar met een rede: *Het verleden, het heden en de toekomst der pharmacie.*

Met Dr. SALVERDA schreef prof. WEVERS BETTINK een boek over *De kennis der natuur.* Zijn onderzoekingen zijn opgenomen in het *Tijdschrift van Haaxman* en in het *Nederl. Tijdschr v. Pharmacie, Chemie en Toxicologie.*

Prof. WEFERS BETTINK is eerelid der Ned. Maatsch. tot bev. der Pharmacie en van verschill. pharmaceut. vereenigingen buitenslands. ZHG. was lid van den gemeenteraad van Utrecht en meermalen voorzitter der Ned. M. t. bev. der Pharmacie en v. d. Geneesk. Raad van Utrecht en Gelderland.

Prof. Dr. F. A. F. C. Went.

Prof. Dr. F. A. F. C. WENT.

Dr. FRIEDRICH AUGUST FERDINAND CHRISTIAN WENT, geb. te Amsterdam, 18 Juni 1863, bezocht daar de H. B. S. 5 j. c. en werd in 1880 student aan de universiteit. Als leerling van prof. C. A. J. A. OUDEMANS en vooral van prof. H. DE VRIES, promoveerde hij 2 Oct. 1886 tot doctor in de plant- en dierkunde op een proefschrift: *De jongste toestanden der vacuolen.*

Achtereenvolgens nu was dr. WENT tijdelijk leeraar aan de inrichtingen voor M. O. te Dordrecht, leeraar aan het gymnasium te 's Gravenhage, directeur van het proefstation voor suikerriet in West-Java te Kagok-Tegal en werd 18 Mei 1896 benoemd tot hoogleeraar in de Botanie aan de Utr. universiteit. Zijn ambt aanvaardde hij 21 Sept. met een redevoering getiteld: *Botanische problemen der laatste* 15 *jaren.*

Prof. WENT is L. K. A. W. Een aantal verhandelingen verschenen in verschill. tijdschriften over: Vermenigvuldiging van vacuolen; luchtwortels; kerndeeling; ziekten en physiologie van het suikerriet; de organismen van de arak-gisting; Castilloa elastica; nieuwe of weinig bekende schimmels; enz.

Prof. Dr. C. E. A. Wichmann.

Prof. Dr. C. E. A. WICHMANN.

Dr. CARL ERNST ARTHUR WICHMANN werd 9 April 1851 te Hamburg geboren. Dáár kreeg hij voorbereidend onderwijs, zoodat hij in 1871 student werd te Leipzig en leerling van de proff. ZIRKEL, H. CREDNER, SCHENK en G. WIEDEMANN.

Na te zijn gepromoveerd tot doctor in de philosophie op een proefschrift: *Die Pseudomorphosen des Cordierits*, werd hij assistent aan het Mineralogisch Instituut der Leipziger universiteit, vanwaar hij 16 Jan. 1879 werd benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, het ambt dat hij 22 Maart d.a.v. aanvaardde met een rede: *Die Umbildung und Zersetzung der Gesteine.*

Prof. WICHMANN geeft onderwijs in Mineralogie, Geologie, Kristallographie en Palaeontologie.

Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. VAN DER WYCK.

Phot. LIETZE & SCHUMAKER, Utrecht.

Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. VAN DER WYCK.

Jonkheer Dr. BERNARD HENDRIK CORNELIS KAREL VAN DER WYCK, geb. te Gorinchem 30 Maart 1836, ontving onderwijs op de Fr. school v. d. Hr. SERET te Heusden, daarna op de Lat. school van Ds. PAPE aldaar, vervolgens op de kostschool v. d. Hr. GERTH VAN WIJK te Wijk bij Duurstede en eindelijk op het gymnasium te Utrecht. Hier werd hij in 1855 student en als leerling voornamelijk van de proff. OPZOOMER, BUYS BALLOT en ACKERSDIJK promoveerde hij *honoris causa* tot doctor in de letteren en wijsbegeerte in 1863. In dit jaar nl. werd dr. VAN DER WYCK benoemd tot hoogleeraar in de Wijsbegeerte aan de universiteit te Groningen, welk ambt hij den 7n Mei aanvaardde met een rede: *Over den oorsprong en de grenzen der kennis* en waar hij bleef tot 1890. In dit jaar benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, als opvolger van prof. OPZOOMER, aanvaardde hij dit ambt den 6n Oct. met een rede: *Nogeens de oorsprong en de grenzen der kennis.* Sedert geeft ZHG. college in Geschiedenis der wijsbegeerte, Logica, Metaphysica en Zielkunde. Gedurende cursus 1878—79 was hij te Groningen rector magnificus, waar hij op 7 Mei 1888 ook zijn 25-jarig professoraat herdacht.

Prof. VAN DER WYCK, die in 1862 door de Holl. Maatsch. v. Fraaie Kunsten en Wetensch. met goud bekroond werd wegens zijn prijsverhandeling over Johannes Kinker als wijsgeer, is L. L. D. *honoris causa* (Edinburg), L. K. A. W. en R. N. L.

Een zeer groot aantal werken, verhandelingen en tijdschrift-artikelen verschenen in den loop der jaren van zijn hand, voornamelijk handelende over philosophische onderwerpen, schoonheidsleer, stelsels van moraal, methaphysica, enz.

... is van oordeel,
de onderwijzer recht heeft op zijn oude aanstelling, zoo-
dat de intrekking ongeldig moet worden verklaard.

Voor den staat heeft gepleit mr. A. F. Telders. Hij
herinnerde aan een vonnis van deze rechtbank, waarbij
in een procedure over een verbintenis van een reserve-
luitenant is beslist, dat wijziging van de verhouding
in de toekomst mogelijk is, ook wanneer dit eenerzijds
geschiedt. Op grond van deze beslissing heeft de staat
aan den onderwijzer in het onderhavige geval aangebo-
den uitbetaling tot 8 September. We hebben hier dus te
doen met een volkomen gelijk geval als dat van den re-
serve-luitenant, zoodat de rechtbank volkomen consequent
zal zijn, wanneer zij in dit geval een gelijke beslissing
neemt.

De conclusie van het O. M. werd bepaald op 27 dezer.

Omkooping?

Voor de Dordtsche rechtbank heeft vandaag terecht
gestaan A. K., wethouder van Schelluinen, beschuldigd
van omkooping als bedoeld in art. 126 van het Wetb. van
Strafrecht. De beklaagde zou den avond vóór de gemeente-
raadsverkiezing in Mei 1923 aan den landbouwer P. Veen
daar beloofd hebben, hem land te verhuren, mits Veen
zijn stem op hem zou uitbrengen. De beklaagde was ...

Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. van der Wyck.

Phot. Lietze & Schumaker, Utrecht.

Prof. Jhr. Dr. B. H. C. K. VAN DER WYCK.

Jonkheer Dr. BERNARD HENDRIK CORNELIS KAREL VAN DER WYCK, geb. te Gorinchem 30 Maart 1836, ontving onderwijs op de Fr. school v. d. Hr. SERET te Heusden, daarna op de Lat. school van Ds. PAPE aldaar, vervolgens op de kostschool v. d. Hr. GERTH VAN WIJK te Wijk bij Duurstede en eindelijk op het gymnasium te Utrecht. Hier werd hij in 1855 student en als leerling voornamelijk van de proff. OPZOOMER, BUYS BALLOT en ACKERSDIJK promoveerde hij *honoris causa* tot doctor in de letteren en wijsbegeerte in 1863. In dit jaar nl. werd dr. VAN DER WYCK benoemd tot hoogleeraar in de Wijsbegeerte aan de universiteit te Groningen, welk ambt hij den 7n Mei aanvaardde met een rede: *Over den oorsprong en de grenzen der kennis* en waar hij bleef tot 1890. In dit jaar benoemd tot hoogleeraar te Utrecht, als opvolger van prof. OPZOOMER, aanvaardde hij dit ambt den 6n Oct. met een rede: *Nogeens de oorsprong en de grenzen der kennis.* Sedert geeft ZHG. college in Geschiedenis der wijsbegeerte, Logica, Metaphysica en Zielkunde. Gedurende cursus 1878—79 was hij te Groningen rector magnificus, waar hij op 7 Mei 1888 ook zijn 25-jarig professoraat herdacht.

Prof. VAN DER WYCK, die in 1862 door de Holl. Maatsch. v. Fraaie Kunsten en Wetensch. met goud bekroond werd wegens zijn prijsverhandeling over Johannes Kinker als wijsgeer, is L. L. D. *honoris causa* (Edinburg), L. K. A. W. en R. N. L.

Een zeer groot aantal werken, verhandelingen en tijdschrift-artikelen verschenen in den loop der jaren van zijn hand, voornamelijk handelende over philosophische onderwerpen, schoonheidsleer, stelsels van moraal, methaphysica, enz.

Prof. Dr. H. Zwaardemaker Czn.

Prof. Dr. H. ZWAARDEMAKER Czn.

Dr. HENDRIK ZWAARDEMAKER CORNELISZOON, geb. te Haarlem 10 Mei 1857, studeerde aan de universiteit te Amsterdam en was daar 1879—82 assistent voor de pathol. anatomie.

In 1882 aangesteld tot off. v. gezondheid 2e kl., promoveerde hij 21 Dec. 1883 *cum laude* tot doctor in de geneeskunde op een dissertatie: *Onderzoekingen over Ischaemie.* Daarna werd hij tot 1885 assistent voor physiologie bij prof. PLACE.

Vervolgens van 1886—88 leeraar v. physiologie aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht en intusschen bevorderd tot off. v. gezondheid 1e kl., vestigde dr. ZWAARDEMAKER zich als specialist voor neus-, oor- en keelziekten te Utrecht en docent aan den cursus voor mil. artsen aldaar.

Den 20n Aug. 1897 werd hij benoemd tot hoogleeraar in Physiologie, als opvolger van prof. ENGELMANN, welk ambt hij den 24n Sept. d.a.v. aanvaardde.

Voor zijn werk: *Die Physiologie des Geruchs* (1895) werd aan dr. ZWAARDEMAKER op 13 Dec. 1896 de eerste Tilanus-medaille (1890—95) uitgereikt. Een groot aantal verhandelingen over physiologie, vooral van het gehoor, verschenen van zijn hand.

Universiteit Amsterdam.

Opgericht 1877.

(Stichting van het Athenaeum Illustre 1632.)

Prof. Dr. W. H. Bakhuis Roozeboom.

Prof. Dr. W. H. BAKHUIS ROOZEBOOM.

Geboren te Alkmaar, 24 Oct. 1854, bezocht Dr. BAKHUIS ROOZEBOOM eerst de openbare lagere school en de H. B. S. in zijn geboorteplaats en leerde hij door eigen studie Latijn en Grieksch, alvorens hij te Leiden student werd en leerling van de proff. VAN BEMMELEN, LORENTZ en KAMERLINGH ONNES.

Den 7n Juni 1884 promoveerde hij tot doctor in de scheikunde op een proefschrift: *De hydraten van zwaveligzuur, chloor, broom en chloorwaterstof;* den 6n Maart 1896 werd hij benoemd tot hoogleeraar in Anorganische en Physische chemie aan de Amsterd. universiteit. Daarvóór was hij assistent en lector in de Physische chemie aan de rijksuniversiteit te Leiden. Te Amsterdam aanvaardde hij het hoogleeraarsambt den 27n April 1896 met een rede: *De wetenschappelijke beoefening der chemie en hare uitkomsten.*

Prof. BAKHUIS ROOZEBOOM deed verschillende onderzoekingen over evenwichtsverschijnselen in heterogene stelsels. ZHG. is L. B. G., L. P. U. G., L. H. M. W. en L. K. A. W.

Prof. Dr. C. Bellaar Spruyt.

Prof. Dr. C. BELLAAR SPRUYT.

Dr. CORNELIUS BELLAAR SPRUYT, geboren 5 Juni 1842 te Kockengen (prov. Utrecht), ontving onderwijs aan de dorpsschool aldaar en aan het Instituut-Lagerwey, nam privaatlesser in Latijn en Grieksch te Weesp bij Ds. VAN WIJK en werd in 1858 student te Utrecht, waar de proff. VAN REES, MULDER, HARTING, BUYS BALLOT, MIQUEL en HOEK zijn leermeesters werden.

In Nov. 1867 promoveerde hij tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift: *Over de electromotorische kracht van het element van Daniëll bij verschillende temperaturen.* Van Nov. '63 — Sept. '66 was hij intusschen leeraar in scheikunde en natuurl. historie a. h. gymnasium te 's-Gravenhage, daarna tot Nov. '77 aan de H. B. S. te Utrecht. Op 3 Oct. 1877 benoemd tot hoogleeraar in de Logica, Psychologie, Metaphysica en Geschiedenis der Wijsbegeerte, aanvaardde hij zijn ambt den 24en Nov. met een rede: *De verhouding der wijsbegeerte tot de bijzondere wetenschappen.* Gedurende cursus 1898—'99 vervult prof. SPRUYT de functie van rector magnificus.

Prof. BELLAAR SPRUYT is Secretaris der letterk. afdeeling van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam en lid van verschillende geleerde genootschappen.

Prof. Dr. P. D. Chantepie de la Saussaye.

Prof. Dr. P. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE.

Prof. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, de schrijver van het *Lehrbuch der Religionsgeschichte*, R. N. L., werd 9 April 1848 te Leeuwarden geboren. Zijn opvoeding en het daarmee samengaande voorbereidend onderwijs ontving hij te Leiden en te Rotterdam, waarna hij in 1866 zich als student liet inschrijven aan de universiteit te Utrecht.

In 1871 promoveerde hij over den *Oorsprong van den godsdienst* tot doctor in de theologie, waarna hij predikant werd te Hemmen (Over-Betuwe).

Sedert 1878 is Dr. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de Amsterdamsche universiteit. ZHG. redigeert, met prof. VALETON te Utrecht, het theolog. tijdschrift *Overdenkingen*.

Prof. Mr. Max Conrat.

Prof. Mr. MAX CONRAT.

Mr. MAX JOSEPH ADOLF CONRAT (tot 1882 COHN) werd 16 Sept. 1848 te Breslau (Pruisen) geboren. Na het gymnasium in zijn geboortestad te hebben bezocht, werd hij er in 1867 student en studeerde later te Heidelberg. De proff. GOLDSCHMITT, E. HERRMANN en VON TREITSCHKE waren zijn leermeesters.

In 1870 promoveerde hij tot doctor in de rechtswetenschap op *De natura Societatum iuris Romani quae vocantur publicae* en werd daarna privaat-docent aan de universiteit te Heidelberg. In 1874 werd mr. CONRAT hoogleeraar te Zürich, in 1878 te Amsterdam, waar hij onderwijs geeft in Romeinsch recht en zijn Geschiedenis en waar hij gedurende cursus 1895—96 rector magnicus was.

Zijn geschriften bestaan in: *Zum röm. Vereinsrecht* (1873); *Die sogen. actio de eo quod certo loco* (1877); *Beiträge z. Bearbeitung des röm. Rechts I* (1880); *Das Florentiner Rechtsbuch* (1882); *Die Epitome exactis regibus* (1884); *Pandekten u. Institutionenauszug der Brittischen Dekretalensammlung* (1887); *Gesch. d. Quellen u. Litt. d. röm. Rechts in früheren M. Alter I* (1891); *Die christl. Verfolgungen im römischen Reiche vom Standpunkte des Juristen* (1897). Ook bewerkte hij Asser's *Internationale Privatrecht* (1880) en Kappeyne v. d. Coppello's *Abhandlungen* (1885).

Prof. MAX CONRAT is *Duitscher* van landaard en gezindheid, maar *Nederlandsch* hoogleeraar van beroep en neiging.

Prof. Dr. S. Cramer.

Prof. Dr. S. CRAMER.

Dr. SAMUEL CRAMER, geb. 3 Juli 1842 te Middelburg, bezocht daar het gymnasium en werd in 1860 student te Amsterdam aan het Athenaeum Illustre en aan het Doopsgez. Seminarium; daarna studeerde hij een tijdlang te Heidelberg en te Zürich. Zijn voorn. leermeesters waren de proff. HOEKSTRA, DE HOOP SCHEFFER en ALEX. SCHWEIZER (Z). In 1866 promoveerde hij te Utrecht tot theol. doctor op: *Zwingli's leer van het godsdienstig geloof.*

Achtereenvolgens nu was Dr. CRAMER doopsgez. predikant te Zijdijk, Emden, Enschede en Zwolle en werd hij 25 Febr. 1890 benoemd tot hoogleeraar a. h. Doopsgez. Seminarium als opvolger van prof. DE HOOP SCHEFFER en 9 Juli tot hoogleeraar a. d. Amsterd. universiteit, welk ambt hij den 26n Sept. aanvaardde met een rede over *Beschrijvende en toegepaste godgeleerdheid.* ZHG. doceert hoofdzakelijk (als kerkelijk hoogleeraar) de Prakt. Godgeleerdheid, en Gesch. der Doopsgez. Broederschap en verder, tot 1893: Uitlegging v. h. N. T. en Gesch. v. Israël's godsdienst, en nadien, als opvolger van prof. VAN TOORNENBERGEN, Geschiedenis v. h. Christendom.

Prof. CRAMER schreef verschill. artikelen in het *Theol. tijdschrift* en andere binnen- en buitenlandsche theolog. bladen, voornamelijk over nieuwere kerkgeschiedenis, prakt. godgeleerdheid en geschiedenis der Doopsgezinden (vooral in *Doopsgez. bijdragen*, waarvan ZHG. redacteur is). Verder schreef hij *Conservatief modernisme, godgeleerdheid en volksleven* (1883).

Prof. CRAMER's taak is voornamelijk gebaseerd op de vorming van doopsgezinde predikanten en de behartiging der belangen van de Doopsgez. broederschap.

Prof. Dr. A. H. G. P. van den Es.

Prof. Dr. A. H. G. P. VAN DEN ES.

Dr. ANTONIE HENDRIK GERRIT PAUL VAN DEN ES, geb. 2 Juni 1831 te Sassenheim, ontving voorbereidend onderwijs aan het Nassau-Veluwsch Gymnasium te Harderwijk (rector dr. W. C. L. CLARISSE), later aan het sted. gymnasium te Leiden. Hier werd hij in 1848 student en leerling voorn. van proff. BAKE, COBET en DOZY en promoveerde hij 12 Mei 1854 in de letteren op een dissertatie: *Adnotationes ad Lycurgi orationem in Leocratem.*

Tot 1882 was hij nu rector van het gymnasium te Utrecht, daarna te Amsterdam, alwaar hij 3 Aug. 1883 tevens tot hoogleeraar werd benoemd, welk ambt hij 1 Oct. d.a.v. aanvaardde met een rede: *Over de studie van de Grieksche oudheidkunde gedurende de laatste jaren.*

Prof. V. D. ES, die Grieksche Antiquiteiten en Paedagogiek doceert, is R. N. L. en O. O. V. G. Door zijn bemoeiingen als rector v. h. Amsterd. gymnasium kwam in 1885 het nieuwe gebouw a. d. Weteringschans tot stand en zijn in 1883 de vrijwill. oefeningen i. d. wapenhandel der Amsterd. gymnasiasten m. h. jaarl. kamp bij Laren i. h. Gooi begonnen. Zijn geschriften bestaan in, behalve eenige werken v. gymnas. onderwijs o. h. gebied v. spraakleer, letterkunde en antiquiteiten, en vele artikelen en boekaankondigingen in tijdschriften en dagbladen: *De jure familiarum apud Athenienses* (1864); *Adversus Boeotum de dote*, *Demosthenes in anonymus?* (1865); *De Heliaea* (1871); *Feestgave b. d. herdenking v. h. 400-jarig bestaan v. h. Utrechtsch gymnasium* (1874); *Waarom Grieksch?* (1898). Daarenboven tusschen 1860 en 1896 met medewerking van prof. C. M. FRANCKEN, *vijf* drukken v. h. *Grieksch-Nederlandsch Woordenboek.*

Prof. Dr. J. V. de Groot.

Prof. Dr. J. V. DE GROOT.

Prof. J. V. De Groot, geb. te Schiedam den 4n Juli 1848, ontving zijn eerste onderwijs aan het St. Dominicus-college der E.E. P.P. Predikheeren te Nijmegen. Op 18-jarigen leeftijd trad hij in de orde van den H. Dominicus, in welke hij een jaar later de kloostergelofte aflegde. In 1873 kreeg hij te Utrecht de priesterwijding.

Geplaatst in het college te Nijmegen, onderwees hij ongeveer twintig jaren aan de fraters zijner orde de dogmatiek, kerkelijke wijsbegeerte en geschiedenis van den godsdienst. In 1885 deed hij het *examen ad gradus* en verkreeg in 1891 den titel van *magister theologiae.*

In 1895 werd Dr. De Groot door het R. K. episcopaat van Nederland aangesteld als hoogleeraar aan de universiteit te Amsterdam om er onderwijs te geven in de Wijsbegeerte van den H. Thomas van Aquino.

In Aug. 1898 herdacht prof. De Groot zijn 25-jarig priesterschap. Verschillende belangrijke geschriften verschenen van zijn hand, voornamelijk handelende over wijsbegeerte van den R. K. godsdienst.

Prof. Dr. A. A. G. Guye.

Prof. Dr. A. A. G. GUYE.

Dr. AMBROISE ARNOLD GUILLAUME GUYE, geb. te Maastricht, 17 Aug. 1839, ontving eerst privaat-onderwijs en bezocht daarna de twee hoogste klassen van het Amsterd. gymnasium (1853—55). Op zestienjarigen leeftijd werd hij student aan het Athenaeum Illustre te Amsterdam, doch te Leiden promoveerde hij, in 1862, in de geneeskunde op: *Peyersche en Lieberkühnsche klieren* en in 1865 in de heelkunde.

Na eenige jaren privaat-docent te zijn geweest in oorheelkunde aan de Amsterdamsche universiteit, aanvaardde hij 4 Oct. 1886 het hoogleeraarsambt in dit vak met een rede: *De beteekenis der oorheelkunde in de geneeskundige wetenschap.* Sindsdien gaf Dr. GUYE verscheidene verhandelingen in het licht o. a. in Archiv f. Ohrenheilkunde, Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde, Revue de médicine et de chirurgie (Paris), in de verslagen van: Internat. medic. congress London 1881, Congrès internat. d'hygiène La Haye 1884, Congrès internat. d'otologie Bâle 1884, id. Bruxelles 1889, enz.; verder in Donders-feestbundel, in D. med. Wochenschrift, Berlin. klin. Wochenschrift, British med. journal, Revue internat. de rhinologie, de werken v. h. Genootsch. t. bev. v. Nat. Genees- en Heelkunde, enz.

Prof. GUYE is R. N. L., R. L. v. E. en was in 1879 algem. secretaris v. h. Internat. Geneesk. Congres te Amsterdam.

Prof. Mr. G. A. van Hamel.

Prof. Mr. G. A. VAN HAMEL.

Mr GERARD ANTON VAN HAMEL werd 17 Jan. 1842 te Haarlem geboren. Na er het gymnasium te hebben afgeloopen, werd hij er in 1860 student aan de universiteit en leerling van de proff. GRATAMA, TELLEGEN, DIEPHUIS en vooral JONCKBLOET. In 1863 ging hij naar Leiden studeeren onder de proff. GOUDSMIT, VAN BONEVAL FAURE, DE WAL en VISSERING. Den 25n Febr. 1865 promoveerde hij hier op een proefschrift (burgerl. recht) over *De nietigheid van den verkoop van eens anders goed*. Daarna werd hij substituut-officier van justitie en vervolgens rechtskundige-adviseur aan het Dep. van Oorlog te 's Gravenhage.

Met ingang van 1 Sept. 1880 benoemd tot hoogleeraar in Strafrecht en Strafproces te Amsterdam, aanvaardde hij dit ambt den 24n Sept. met een rede: *De grenzen der heerschappij van het strafrecht*. Gedurende cursus 1890—91 was hij rector magnificus; zijn rectorale oratie handelde over *De nieuwe beweging op het gebied van het strafrecht*.

Prof. Mr. VAN HAMEL gaf de volgende werken in het licht: De *derde* systematisch bewerkte *uitgave* van *Schooneveld's Wetboek van Strafrecht* (samen met mr. F. J. NOYON); *Inleiding t. d. studie v. h. Nederl. Strafrecht I;* velerlei opstellen over strafrechtelijke onderwerpen, vooral in het *Tijdschr. v. Strafrecht* en in het *Bulletin de l'Union Internationale de Droit Pénal; rapporten* over verschill. congressen op dit gebied; artikelen in *De Gids;* samen met proff. POLS, VAN DER HOEVEN en DOMELA NIEUWENHUIS: *Het wetboek van strafrecht,* met aanteekeningen, literatuur en rechtspraak (1893), enz.

Prof. VAN HAMEL is R. N. L. en C. O. J. C. Hij is eerelid der Ned. Vereen. v. Psychiatrie en Neurologie en nam in 1870 het initiatief tot oprichting van de Ned. Juristenvereeniging, waarvan hij thans secretaris is. Met prof. VON LISZT (Halle) en prof. PRINS (Brussel) richtte hij in 1888 de Union Internat. de Droit Pénal op, terwijl hij in 1898 mede-ontwerper was van het Wetb. v. Strafrecht over de Europeanen in Ned. Indië.

Prof. Mr. L. de Hartog.

Prof. Mr. L. DE HARTOG.

Mr. LAVI DE HARTOG. geb. te Gorinchem, 6 Nov. 1835, bezocht eerst een biz. Fr. school, later het sted. gymnasium te Leiden en werd Sept. 1852 student aan de Leidsche hoogeschool in letteren en rechten, waarvoor resp. de proff. COBET en DOZY en VAN ASSEN, COCK, DE WAL en VISSERING zijn leermeesters waren. Den 27n Sept. 1859 promoveerde hij tot doctor in de rechten op een dissertatie: *Ad regulam: Neme sibi causam possessionis mutare potest.* Prof. GOUDSMIT was zijn promotor; kort te voren was deze met prof. BONEVAL FAURE opgetreden als opvolgers van prof. VAN ASSEN.

Van '59 tot 1 Jan. '65 bleef Mr. ASSER als advocaat en repetitor te Leiden gevestigd; daarna was hij tot Juli 1866 leeraar in staatkunde enz. aan de H. B. S. te Haarlem, vervolgens tot Oct. 1877 aan de H. B. S. te Utrecht, om bij de oprichting der gem. universiteit te Amsterdam te worden benoemd tot hoogleeraar in Staats-, Administratief- en Volkenrecht en Rechts-Encycoplaedie, welk ambt hij 5 Nov. 1877 met een rede: *Staatsleer en Staatsleven* aanvaardde. Gedurende cursus 1885—86 was ZHG. rector magnificus.

Behalve vele staatsrechtelijke opstellen in *Gids*, *Tijdspiegel*, *Bijdragen t. d. kennis v. Staats-*, *Prov.- en Gemeentebestuur* en *Themis*, schreef prof. DE HARTOG: *Gronden der Staatsinrichting van Nederland*, en *Das Staatsrecht d. Königr. der Niederlande* in Marquardsen's *Oeffentl. Recht der Gegenwart.*

Prof. DE HARTOG is L. K. A. W., O. I. P. en R. N. L. In de letteren legde hij het candidaats- en het doctoraal-examen af en studeerde, nà zijn candidaats, gedurende 3 jaren Oostersche talen, vooral Arabisch, en geschiedenis der middeleeuwen onder bijzondere leiding van prof. DOZY.

Prof. Mr. J. F. Houwing.

Prof. Mr. J. F. HOUWING.

Mr. JOHANNES FREDERICUS HOUWING, geb. te Blokzijl den 17n April 1857, bezocht het gymnasium te Assen en werd in 1876 student te Leiden in de klassieke letteren. Proff. PLUYGERS, CORNELISSEN, later als jurist de proff. VAN BONEVAL FAURE en D'ABLAING waren zijn voorn. leermeesters. In 1883 promoveerde hij tot doctor in de kl. letteren op een proefschrift: *De Romanorum legibus dumptuariis* en in 1888 tot doctor in de rechtswetenschap op: *Dwaling bij overeenkomsten naar Nederl. recht.*

Van 1888—91 was Mr. HOUWING advocaat en arrond.-schoolopziener te Leiden, van 1891—93 ambtenaar v. h. Openb. ministerie a. h. kantongerecht te Hoorn en Medemblik en van 1893—95 rechter te Amsterdam. Intusschen was hij in 1892 benoemd tot schoolopziener eerst v. h. arrond. Medemblik, later (tot nu toe) voor arrond. Zaandam.

In Juli 1895 als opvolger van J. P. MOLTZER benoemd tot hoogleeraar Burgerl. recht en Burg. rechtsvordering aan de Amsterd. universiteit, aanvaardde hij zijn ambt in Oct. van dat jaar met een rede: *Wet en recht.*

Prof. HOUWING schreef verschill. tijdschrift-artikelen. Als rechter-plaatsvervanger te Amsterdam neemt hij nog deel aan de pract. beoefening van het recht, terwijl hij tot in voorjaar 1898 fungeerde als voorzitter der plaatsel. schoolcommissie en secretaris van den Raad van Toezicht op de Rijkspostspaarbank.

Prof. Mr. D. Josephus Jitta.

Prof. Mr. D. JOSEPHUS JITTA.

Mr. DANIEL JOSEPHUS JITTA werd 19 Juli 1854 te Amsterdam geboren. Te Brussel bezocht hij de gemeenteschool en het Athénée en werd hij in 1870 student aan de universiteit onder de proff. ARNTZ, ROUSSEL en RIVIER. In 1874 ging hij naar Leiden studeeren onder de proff. GOUDSMIT, BUYS, MODDERMAN en VAN BONEVAL FAURE en deed 13 Aug. van dat jaar te Brussel het staatsexamen in de rechtswetenschap vóór de faculteiten van Brussel en van Luik. Den 15n April 1880 promoveerde hij te Leiden op een proefschrift: *Het vonnis van faillietverklaring in het internat. privaatrecht.* Daarna vestigde hij zich als advocaat te Amsterdam, waar hij tevens lid van den gemeenteraad werd.

Den 20n Dec. 1893 benoemd tot hoogleeraar in Handelsrecht en Internat. Privaatrecht, aanvaardde hij zijn ambt 5 Maart 1894 met een rede: *Over de beteekenis van de nieuwe faillissementwet voor het nationale en het internationale recht.*

Prof. JOSEPHUS JITTA, die R. L. O. is, schreef: *La Méthode du droit international privé* (1890); *La codification du droit international de la faillite;* verschillende tijdschriftartikelen en kleinere werken.

Prof. Dr. C. M. Kan.

Prof. Dr. C. M. KAN.

Dr. CORNELIUS MARIUS KAN, geb. 18 Maart 1837 te Groningen, bezocht hier eerst een lagere en een Fransche school, daarna het gymnasium en werd er in 1856 student onder de proff. FRANCKEN en W. HECKER. In 1862 promoveerde hij tot doctor in de klassieke letteren op een dissertatie: *De Euhemero*, na vanaf 1858 te zijn werkzaam geweest als conrector aan het gymnsium te Winschoten.

Van 1862—66 was hij conrector aan het gymnasium te Middelburg en van 1866—77 leeraar aan de R. H. B. S. te Utrecht. In Oct. 1877 aanvaardde hij het hoogleeraarsambt in Physische en Politieke Aardrijkskunde en de Land- en Volkenkunde van Oost- en West-Indië, in een openbare les, sprekende over *De aardrijkskunde als vak van hooger onderwijs*. Daarna was hij gedurende cursus 1892—93 rector magnificus.

Prof. KAN schreef de volgende werken: Nederland en de kust van Guinea (1870); De ontdekkingsreizen van den nieuweren tijd, I Afrika (1871); de redactie van het *Tijdschr. v. h. Kon. Ned. Aardrk. Genootsch.* 1873—97, van de *Revue coloniale internaionale* 1885—87, en in de *Encyclopaedie v. Ned. Indië* de artikelen *Borneo*, *Celebes*, *Flores* en *Java*.

ZHG. is O O. E., R. N. L., O. I. P. en eerelid van de Aardrijksk. genootschappen te Londen, München, Leipzig, Bern, Brussel, de Société de géogr. commerciale te Parijs en Buda-Pesth.

Prof. Dr. H. T. Karsten.

Prof. Dr. H. T KARSTEN.

Dr. HERMAN THOMAS KARSTEN, geb. te Amerfoort 9 Mei 1839, bezocht te Utrecht de scholen der M. t. nut van 't Algemeen en werd er in 1857 student. Na de lessen te hebben gevolgd van de proff. S. KARSTEN (zijn vader), ROVERS en OPZOOMER, promoveerde hij in 1864 tot doctor in de klass. letteren op een proefschrift: *De Platonis, quae ferantur Epistolis.*

Van 1862—73 was Dr. KARSTEN praeceptor aan het gymnasium te Amsterdam, van 1873—82 conrector aan dat te Rotterdam en in Juli 1882 benoemd tot hoogleeraar in de Latijnsche taal- en letterkunde te Amsterdam, aanvaardde hij zijn ambt in Oct. van dat jaar met een rede: *Over den omvang der studie van de Lat. taal- en letterkunde.*

Prof. KARSTEN schreef de volgende werken: *De Taciti fide in sex pr oribus Analium libris* (1863); *De inkomsten en uitgaven van de Rom. republiek* (1880); *Spicilegium criticum over werken van Cicero en Seneca* (1881); *Umbrische taalvormen vergeleken met de Latijnsche* (in de werken v. h. Utr. Prov. Genootsch., 1836); *De uitspraak van het Latijn* (1893); *Terentiani prologi* (1895); verschillende tijdschriftartikelen en artikelen in *Mnemosyne* (1873—97) over bronnen der Rom. geschiedenis. Cicero, Seneca, Tibullus, Horatius, Livius, enz.; in de *Werken der K. A. v. W.*, in *De Gids*, *Tijdspiegel*, enz.

Prof. Dr. D. J. Korteweg.

Prof. Dr. D. J. KORTEWEG.

Dr. DIEDERIK JOHANNES KORTEWEG, geb. te 's Hertogenbosch den 31n Maart 1848, ontving voorbereidend onderwijs op het Instituut-Berman aldaar, later privaatlessen van den heer RINGELING (thans schoolopziener). In Sept. 1865 werd hij ingeschreven aan de Polyt. school te Delft; maar vrij spoedig liet hij de techn. studiën varen en begon hoofdzakelijk op eigen rekening, wiskunde en mechanica te studeeren. Hij deed examen M. O. en werd leeraar a. d. H. H. S. te Breda; onderwijl deed hij in 1876 admissie-examen en in 1877 candidaats te Utrecht, in 1878 doctoraal te Amsterdam en in datzelfde jaar promoveerde hij daar in wis- en natuurkunde op proefschrift: *Over voortplantingssnelheid van golven in elastische buizen.* Aan prof. F. G. v. d. BERG te Leiden had hij zeer veel te danken gehad.

Den 10n Oct. 1881 aanvaardde dr. KORTEWEG het hoogleeraarsambt met een rede over *De wiskunde als hulpwetenschap*, ten einde onderricht te geven in Analyt. meetkunde, Mechanica, Waarschijnlijkheidsberekening en de *beginselen* der Astronomie. Gedurende cursus 1893—94 was ZHG. rector magnificus.

Prof. D. J. KORTEWEG is L. K. A. W. Hij schreef o. a. over verschillende onderwerpen der Mathematische physica, der Mechanica, der Wiskunde en geschiedenis der Wiskunde. In 1892 voorzitter zijnde v. h. Wisk. Genootschap, richtte hij de *Revue semestrielle des publications mathématiques* op, samen met prof. SCHOUTE, onder wiens hoofdredactie het sedert verschijnt; voorts is prof. KORTEWEG lid der commissie voor de uitgave der werken van CHR. HUYGENS (met BOSSCHA, V. D. SANDE BAKHUYZEN, LORENTZ, e. a.), aan welke uitgave hij een zeer werkzaam aandeel nam en die thans, na het overlijden van BIERENS DE HAAN, geschiedt onder leiding van BOSSCHA.

Prof. Dr. J. A. Korteweg.

Prof. Dr. J. A. KORTEWEG.

Dr. JOHANNES ADRIANUS KORTEWEG, geb. te 's Hertogenbosch den 10n Aug. 1852, ontving onderwijs aan verschillende inrichtingen in zijn geboorteplaats en voornamelijk privaatlessen, om in Sept. 1869 als student te worden ingeschreven aan de universiteit te Leiden en leerling te worden van de proff. RIJKE, ZAAYER, HEYNSIUS, POLANO, ROSENSTEIN, SIMON THOMAS en HUET. Den 17n Mei 1877 promoveerde hij hier tot doctor in de medicijnen over *De oorzaken der breukbeklemming.*

Achtereenvolgens nu was dr. KORTEWEG assistent aan het Leidsche Ziekenhuis (bij prof. POLANO), geneesheer v. h. Ned. Isr. Ziekenhuis te Amsterdam, heelkundige v. h. Kinderziekenhuis en onderwijl prakt. geneesheer te Amsterdam.

Den 24n Maart 1887 aanvaardde dr. KORTEWEG het hoogleeraarsambt in de Heelkunde aan de universiteit te Groningen, met een rede: *Heelkunde een wetenschap?* en den 19n Oct. 1889 aanvaardde hij hetzelfde ambt te Amsterdam.

Prof. KORTEWEG publiceerde verschillende artikelen over chirurgische onderwerpen. Als assistent fungeerden bij ZHG. de heelkundigen: prof. KOCH (Groningen), FRANK (Zwolle), VERHEYDEN (Middelburg), PETERS (Paramaribo), KOCH (Soerabaja), V. D. BERG (Groningen), TIMMER, VAN CAMPEN en WESTERMAN (allen te Amsterdam).

Prof. Dr. C. H. Kuhn.

Prof. Dr. C. H. KUHN.

Dr. CASPER HENDRIK KUHN, geb. 27 Oct. 1848 te Amsterdam, ontving voorbereidend onderwijs in zijn geboorteplaats en werd in Sept. 1866 als student ingeschreven aan het Athenaeum Illustre. De hoogleeraren BERLIN, KÜHNE, HERTZ en PLACE waren zijn voornaamste leermeesters en in Juli 1875 promoveerde hij er tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *Respiratieschommelingen der arterieele bloedsdrukking.*

Na gefungeerd te hebben als lector in de Gerechtelijke geneeskunde, werd hij Sept. 1877 benoemd tot hoogleeraar in dit vak en in Pathologische Anatomie, welk ambt hij den 2n Nov. d.a.v. aanvaardde. Gedurende cursus 1896—97 was ZHG. rector magnificus.

Sedert publiceerde prof. KUHN verschillende casuïstische mededeelingen, enz. in vaktijdschriften en ontving hij onderscheidene benoemingen van binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen. Als student verwierf hij een gouden medaille voor de beantwoording van een wetenschapp. prijsvraag en ook viel ZHG. de eer te beurt, om door de Faculteit der geneeskunde te Amsterdam voorgedragen te worden, met eenparigheid van stemmen, als eerste voor een benoeming tot hoogleeraar in de heelkunde, ofschoon hij zich sedert jaren uit de praktijk had teruggetrokken.

Prof. Dr. K. Kuiper.

Prof. Dr. K. KUIPER.

Dr. KOENRAAD KUIPER, geb. te Zaandam 8 Maart 1854, ontving onderwijs aan de Departements-nutsschool te Zwolle, later aan de Spieghelschool te Amsterdam, hoofd de heer G. J. Vos AZN., en werd hier in 1873 student. Voornamelijk leerling van prof. NABER aldaar en later van de proff. COBET en PLUYGERS te Leiden, promoveerde hij den 14n Febr. 1880 aan de Leidsche universiteit tot doctor in de klassieke letteren, op een dissertatie *De Vita Niciae.*

Van 1879—83 was dr. KUIPER leeraar aan het gymnasium te Zwolle, daarna te Haarlem, tot hij 14 Juli 1898 werd benoemd tot hoogleeraar in de Grieksche taal- en letterkunde aan de Amsterd. universiteit, welk ambt hij den 17n Oct. aanvaardde m. e. rede: *Over de beteekenis en de grenzen van het classicisme in de Grieksche letterkunde en hare beoefening.*

Behalve verschill. artikelen in *Mnemosyne* gaf dr. KUIPER in 1880 een werk over *Wijsbegeerte en godsdienst in het drama van Euripides* en in 1896 en '97 twee deeltjes studiën over den dichter CALLIMACHUS in het Latijn geschreven. Verder voltooit ZHG. A. PIERSON'S *Hellenisme*, waarvan de 2e afl.: *Alexandrië* voor het grootste gedeelte van zijn hand verscheen (1898).

Prof. Dr. C. A. Lobry de Bruijn.

Prof. Dr. C. A. LOBRY DE BRUIJN.

Dr. CORNELIS ADRIAAN LOBRY DE BRUIJN werd den 1n Jan. 1857 te Leeuwarden geboren; bezocht hier de R. H. B. S. en werd Sept. 1875 student te Leiden. Na voornamelijk van de proff. FRANCHIMONT en VAN BEMMELEN de lessen te hebben gevolgd, promoveerde hij 13 Oct. 1883 tot chem. doctor op een proefschrift over *De drie dinitrobenzolen.* Daarna werd hij scheikundige bij de Marine.

Den 5n Aug. 1896 benoemd tot hoogleeraar in de Scheikunde te Amsterdam, aanvaardde hij zijn ambt den 2n Nov. met een rede: *De organisch-chemische synthese, haar macht en haar toekomst.*

Sedert gaf hij onderscheidene publicaties in verschillende tijdschriften en werd hij benoemd tot L. K. A. W.

Prof. Dr. J. C. MATTHES.

Prof. Dr. J. C. MATTHES.

Dr. JAN CAREL MATTHES, geb. te Noordeloos, 29 Juli 1835, bezocht het gymnasium te Zutfen en werd in 1853 student te Leiden. Hij volgde de lessen der proff. COBET, RUTGERS, SCHOLTEN, KUENEN, KIST en PRINS, en promoveerde 8 Juni 1859 in de theologie op een dissertatie: *De pseudoprofetismo Hebraeorum.* Later werd hij doctor in de letteren *honoris causa* (Groningen).

Achtereenvolgens nu was Dr. MATTHES predikant, leeraar M. O. en sedert 1877 hoogleeraar, welk ambt hij aanvaardde met een rede: *De beoefening der Israëlietische letterkunde.* — Sedert geeft ZHG. onderwijs in Hebr. taal- en letterkunde, Israël. oudheden, Israël. letterkunde en hare geschiedenis, Uitlegkunde der Oude Testam. geschriften, Beginselen van het Arabisch en Bijbelsch Arameesch. Gedurende cursus 1883—89 was hij rector magnificus.

Prof. MATTHES is L M. N. L., L. P. U. G. en R. N. L. Hij schreef: *De nieuwe richting; Het boek Job;* verspreide opstellen in *Godgel. Bijdragen, Theol. Tijdschrift,* enz.; studiën over het *Profetisme; Over den Ouderdom van het Johannes-evangelie; Het leven van Hooft;* bijdragen in *De Gids,* Fransche *Chansons de gestes,* enz.

Prof. Dr. S. MENDES

Prof. Dr. S. MENDES DA COSTA.

Dr. SAMUEL MENDES DA COSTA werd 27 Juli 1862 te Amsterdam geboren. Hij bezocht hier de H. B. S. 5 j. c., studeerde aan de universiteit en promoveerde hier tot doctor in de geneeskunde.

Te Amsterdam ook vestigde hij zich als arts en privaatdocent voor huidziekten, alwaar hij in April 1898 het hoogleeraarsambt aanvaardde met een rede: *Een en ander over bestrijding van dermatosen*, ten einde onderwijs te geven in Dermatologie, Venereologie en Urologie.

Dr. MENDES DA COSTA schreef o. a. een *Leerboek der Algemeene Dermatologie.*

Prof. Dr. P. K. Pel.

Prof. Dr. P. K. PEL.

Dr. PIETER KLARES PEL werd 22 Febr. 1852 te Drachten geboren; bezocht daar de dorpsschool, later het gymnasium te Sneek en werd in Sept. 1869 student te Leiden en leerling der proff. ROSENSTEIN, POLANO, HUET, DOYER, ZAAYER en HEYNSIUS. Den 30n Sept. 1876 promoveerde hij tot med. doctor op een proefschrift: *De koortsverwekkende werking van digitaline.*

Achtereenvolgens nu was dr. PEL assistent bij prof. ROSENSTEIN en bij prof. STOKVIS, lector in de geneeskunde en prakt. geneesheer te Amsterdam en werd in Maart 1883 benoemd tot hoogleeraar in Klinische Geneeskunde en Physische Diagnostiek, welk ambt hij 25 Juni d.a.v. aanvaardde met een rede: *Over de beteekenis van het onderwijs aan het ziekbed.*

Prof. PEL gaf een reeks verhandelingen in het licht op het gebied der zenuw-, hart-, long-, lever-, nier-, maag- en acute infectieziekten.

Prof. Dr. A. J. van Pesch.

Prof. Dr. A. J. VAN PESCH.

Dr. ADRIANUS JACOBUS VAN PESCH, geb. te Amsterdam, 4 Oct. 1837, kreeg zijn opleiding aan het instituut van zijn vader te Hazerswoude, werd in 1859 student aan de Kon. Academie te Delft, waar de proff. COHEN STUART en VAN GOENS zijn voornaamste leermeesters waren en werd hier in 1863 civiel ingenieur. Daarna was hij, van 1863—70, leeraar aan de H. B. S. te Deventer en werd in 1871 hoogleeraar aan de Polyt. school te Delft.

In 1878 werd hij hoogleeraar in Wiskunde aan de universiteit te Amsterdam en in 1890 benoemd tot doctor *honoris causa* (Leiden).

Prof. VAN PESCH is voorts R. N. L. Hij gaf verschillende geschriften in het licht, o. a. over het opmaken van sterftetafels.

Prof. Dr. T. PLACE.

Prof. Dr. T. PLACE.

Dr. THOMAS PLACE, hoogleeraar in de Physiologie, werd 13 Dec. 1842 te Zeist geboren. Hij werd in 1860 student te Utrecht, waar hij, als leerling der proff. G. J. MULDER en F. C. DONDERS in 1847 promoveerde tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift: *Spiercontractie*. Daarna was hij assistent bij prof. HEYNSIUS te Leiden, van waaruit hij in 1891 het hoogleeraarsambt aanvaardde te Amsterdam. Gedurende cursus 1886—87 was hij hier rector magnificus.

Zijn onderzoekingen, in tal van geschriften gepubliceerd, bewegen zich bijna uitsluitend op het gebied der physiologie.

Prof. Dr. J. van Rees.

Prof. Dr. J. VAN REES.

Dr. JAC. VAN REES studeerde aan de hoogeschool te Utrecht en promoveerde daar in 1878 op een proefschrift: *Over luchtademing van carcinus moenas* tot med. doctor. Daarna vestigde hij zich te Hilversum.

Den 27n Maart 1889 werd hij benoemd tot buitengewoon hoogleeraar aan de Amsterd. universiteit om onderricht te geven in Histiologie, welk ambt hij den 23n Juni aanvaardde met een rede: *Het wezen der histiologie en hare beteekenis voor physiologie, anatomie, enz. en als zelfstandige wetenschap.*

Prof. Dr. J. Ritzema Bos.

Prof. Dr. J. RITZEMA BOS.

Dr. JAN RITZEMA BOS werd 25 Juli 1850 te Groningen geboren. Hij bezocht daar de R. H. B. S., nam privaatlessen in Latijn en Grieksch, werd in 1868 student en promoveerde, als leerling voornamelijk van proff. VAN HALL en M. SALVERDA, in 1874 in de zoölogie op een proefschrift: *Mededeelingen aangaande de Crustacea hedriophthalmata van Nederland en zijne kusten*.

Van 1869—71, als leeraar in de natuurl. historie aan de Landhuishoudk. school te Groningen en nadat deze was opgeheven, van '71—73, aan de Landbouwschool te Warfum, deed hij, nog candidaat zijnde, zijn eerste studiën over plantenziekten en schadelijke insekten en de maatregelen daartegen te nemen. Later, als leeraar aan de H. B. S. m. bijgevoegden landbouwcursus, te Wageningen, ontwikkelde zich een Bureau v. Kostelooze inlichtingen daartoe, dat gedurende zijn leeraarschap a. d. Rijkslandbouwschool, 1876—95, tot stand kwam.

In 1895 werd dr. R. Bos directeur van het nieuwe Phytopathologisch Laboratorium „W. C. Scholten" te Amsterdam en buitengew. hoogleeraar in Phytopathologie (ziektenleer der planten), welk ambt hij 29 Nov. van dat jaar aanvaardde m. e. rede: *De ziektenleer der planten en hare beteekenis voor de praktijk en voor de biologische wetenschappen.*

Prof. RITZEMA BOS is L. P. U. G., L. B. G., L. G. N. G. H., Voorz. der Ned. phytopathol. vereeniging, lid der internat. phytopathol. commissie, F. M. A. E. E., briefwisselend-lid v. h. Kruidkundig genootsch. *Dodonaea* te Gent en corresp. lid v. d. Entomolog. vereeniging te Stockholm. In 1895 was hij afgev. der Regeering n. d. Internat. conferentie t. besch. v. nuttige vogels te Parijs en in 1893 n. Amerika t. bestudeering v. d. San-José-schildluis en de maatregelen daartegen te nemen. Zijn onderzoekingen werden in verschillende wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerd en ook een aantal leer- en leesboeken en wetensch. werken verschenen van zijn hand.

Prof. Dr. H. C. Rogge.

Prof. Dr. H. C. ROGGE.

Dr. HENDRIK CORNELIUS ROGGE, geb. te Amsterdam 16 Febr. 1831, ontving onderricht eerst aan de Lat. school, later van Dr. EPKEMA, aldaar. In Sept. 1850 werd hij student aan het Athenaeum Ill. en leerling van de Proff. P. J. VETH, J. C. G. BOOT, A. DES AMORIE V. D. HOEVEN en W. MOLL. Eigenlijk studeerde hij a. h. Remonstr. Seminarium, deed dan ook geen academ. examens, maar werd bij het 3e eeuwfeest der Leidsche hoogeschool door deze benoemd tot *theol. doctor honoris causa.*

Achtereenvolgens was dr. ROGGE predikant te Moordrecht, Delft en Leiden, leeraar a. h. gymnasium en de H. B. S. te Leiden en van 1878—90 bibliothecaris a. d. universiteitsbibliotheek te Amsterdam. In Febr. 1890 benoemd tot hoogleeraar in Algemeene (m. uitzondering v. d. Oude) en Vaderlandsche Geschiedenis, aanvaardde hij dit ambt den 18en April met een oratie over *De wetenschap der geschiedenis en hare methode.*

Prof. ROGGE, die L. K. A. W. is, schreef de volgende werken: *Caspar Janszoon Coolhaas, de voorlooper van Arminius en de Remonstranten*, 2 dln., (1856 en '58); *Brieven en onuitgegeven stukken van Johannes Wtenbogaert*, 3 dln. (1868—75); *Johannes Wtenbogaert en zijn tijd*, 3 dln. (1874—76); *Bibliotheca Grotiana* (1883); *Geschiedenis der stedel. boekerij van Amsterdam* (1882); *Catalogus v. handschriften op de Bibliotheek der Remonstr.-Gereform. gemeente te Rotterdam*, samen met P. A. TIELE (1889); verschillende tijdschriftartikelen, o. a. in het door hem met Dr. J. G. R. ACQUOY uitgegeven *Archief v. Nederl. Kerkgeschiedenis.*

Prof. Dr. J. Rotgans.

Prof. Dr. J. ROTGANS.

Dr. JAKOB ROTGANS, geb. te Terschelling, 2 Jan. 1859, ontving voorbereidend onderwijs te Den Helder en werd in Oct. 1876 student te Amsterdam. Na de lessen te hebben gevolgd van de proff. V. D. WAALS, OUDEMANS, H. DE VRIES, GUNNING, PLACE, HERTZ, STOKVIS, KÜHN, FÖRSTER en V. D. MEY, promoveerde hij 12 Maart 1886 op een dissertatie: *Bijdrage tot de kennis der laatste vier hersenzenuwen*, tot doctor in de geneeskunde.

Achtereenvolgens was dr. ROTGANS assistent bij de anatomie te Amsterdam, geneesheer te Smilde, assistent en privaat-docent in de chirurgie te Groningen en sedert 30 Aug. 1893 hoogleeraar in de Chirurgie te Amsterdam, tot welke betrekking hij den 23n Aug. was benoemd en die hij aanvaardde met een rede: *Het onderwijs in de heelkunde en de praktijk van den arts*.

In 1882 was dr. ROTGANS bekroond met de gouden medaille voor de beantwoording van een prijsvraag der med. faculteit van Amsterdam. Voorts schreef hij over *Pancreascysten; Arthrotoma genu; Reflex-epilepsie; Chirurgie der galwegen; Osteomyelitis; Intrabuccale bovenkaak resectie; Echinococcus tusschen blaas en rectum; Abcessus cerebelli.*

Prof. ROTGANS voleindigde zijn studiën aan de universiteiten van Jena en Berlijn.

Prof. Dr. R. H. SALTET.

Prof. Dr. R. H. SALTET.

Dr. RUDOLPH HENDRIK SALTET, geb. 8 Maart 1853 te Amsterdam, bezocht hier verschillende particuliere scholen en werd in 1871 student te Leiden. Later ging hij naar Heidelberg, daarna naar Amsterdam, waar hij 18 Dec. 1879 promoveerde tot medic. doctor op een proefschrift: *Bijdrage tot de kennis van de werking van het arsenigzuur op den gezonden mensch.*

Hierop werd hij officier van gezondheid 2e kl., vervolgens assistent a. h. Hygiën. laboratorium der universiteit en privaat-docent voor de gezondheidsleer te Amsterdam. Daarna werd hij adj.-inspecteur v. h. geneesk. staatstoezicht v. N.-Holland, vervolgens directeur v. d. gezondheidsdienst te Amsterdam, om 8 Juli 1896 te worden benoemd tot hoogleeraar in Hygiène en Medische Politie, welke betrekking hij den 19n Oct. aanvaardde met een rede: *De bestrijding van epidemieën door de overheid.*

Prof. SALTET schreef een aantal verhandelingen in het *Nederl. Tijdschr. v. Geneeskunde, Hyg. Rundschau, Archiv f. Hygiëne*, ook in het *Nieuws v. d. Dag* over PASTEUR's behandelingswijze van door dolle honden gebetenen, enz.

Prof. Dr. R. Sissingh.

Prof. Dr. R. SISSINGH.

Dr. REMMELT SISSINGH werd Febr. 1858 te Delfzijl geboren. Hij bezocht de H. B. S. te Rotterdam, werd in 1876 student te Leiden en promoveerde aldaar, Maart 1885, in de wis- en natuurkunde op: *Metingen over de elliptische polarisatie van het licht.*

Van 1881—88 assistent aan het Natuurk. laboratorium en van 1887—90 privaat-docent in Experim. Natuurkunde te Leiden, was dr. SISSINGH achtereenvolgens leeraar aan de Burgeravondschool van het Genootschap „Mathesis Scientiarum Genitrix" aldaar, leeraar aan de H. B. S. te Delft en leeraar aan de Polyt. School.

In April 1897 benoemd tot hoogleeraar in de Experimenteele Natuurkunde te Amsterdam, aanvaardde hij dit ambt den 31en Mei met een rede: *Beschouwingen over de ontwikkeling der Natuurkunde.*

Prof. SISSINGH deed onderzoekingen over de elliptische polarisatie van het teruggekaatste licht en over de terugkaatsing van het licht door magneten.

Prof. Dr. W. Stoeder.

Prof. Dr. W. STOEDER.

Dr. WILLEM STOEDER werd 29 Maart 1831 te Utrecht geboren. Hier bezocht hij de Lat. school, werd in 1847 student in de pharmacie, en vond hij in de proff. N. C. DE FREMERY en G. J. MULDER zijn voornaamste leermeesters. In 1851 werd hij bevorderd tot apotheker, als hoedanig hij van 1858—78 te Amsterdam gevestigd bleef en wel als chef der firma NIEUWENHUIS en STOEDER.

In 1878 benoemd tot buitengew. hoogleeraar in Pharmacie aan de universiteit aldaar, aanvaardde hij zijn ambt den 8n Oct. met een rede: *De Nederl. pharmacie in haar wording, haar zijn en haar streven.*

In 1891 gaf prof. STOEDER een *Geschiedenis der pharmacie in Nederland* en voorts verschenen van zijn hand een 90-tal opstellen over onderzoekingen meest van pharmaceutischen aard.

Prof. STOEDER is sedert 1865 lid v. d. Geneesk. Raad v. N.-Holland, sedert 1878 Lid-consulent v. h. Bat. Genootsch., was van 1885—89 voorzitter v. d. Ned. Maatsch. t. bev. der Pharmacie en is sedert 1882 honorair-lid dezer Maatschappij.

Prof. Dr. B. J. Stokvis.

Prof. Dr. B. J. STOKVIS.

Dr. BAREND JOSEPH STOKVIS werd 16 Aug. 1834 te Amsterdam geboren. Dáár bezocht hij de Lat. school, later het gymnasium (1843—50) en werd hij in 1850 student. Voor de natuurk. vakken waren proff. BAUMHAUER, MIQUEL en MATTHES, voor de geneeskundige proff. VROLIK, VAN GEUNS, TILANUS, SURINGAR en LEHMANN zijn leermeesters. Den 12n Juni 1856 promoveerde hij te Utrecht tot med. doctor op een dissertatie: *Over suikervorming in de lever in verband met de suikerafscheiding bij diabetes mellitus.* In Maart 1857 vestigde hij zich als prakt. geneesheer te Amsterdam.

In Jan. 1874 benoemd tot hoogleeraar in Alg. Ziektekunde, Geneesmiddelleer en Propaedeutische kliniek, aanvaardde hij dit ambt den 8n Juni met een rede: *De eenheid der physiologie en der pathologie.* Gedurende cursus 1891—92 was ZHG. rector magnificus.

Prof. STOKVIS gaf verschillende geschriften in het licht. Zijn laatste en veel bekende werk is: *Voordrachten over geneesmiddelen* in 3 dln. (2e druk van dl. 1 en 2), dat ook in het *Fransch* is vertaald.

ZHG was tal van malen vertegenwoordiger der Regeering op internat. geneesk. congressen, is R. N. L., L. L. D. Edinburgh University (sinds 1884), onder-voorzitter der natuurk. afd. der Kon. Ak. v. Wetenschappen te Amsterdam, eerelid en corresp. lid van eenige buitenl. academiën en vereenigingen, O. O. E. en R. J. C.

Een meer uitgebreide levensbeschrijving van prof. STOKVIS is te vinden in *Eigen Haard* (1893) en *Woord en Beeld* (1898).

Prof. Dr. H. Treub.

Prof. Dr. H. TREUB.

Dr. HECTOR TREUB, hoogleeraar in Verloskunde en Gynaecologie, werd 1 Aug. 1856 te Voorschoten geboren. Aan de lagere school aldaar, aan de H. B. S. te Leiden en in Latijn en Grieksch bij den geneesheer Dr. v. D HORN v. D. Bos te Voorschoten, ontving hij zijn opleiding, om in 1873 student te Leiden te worden en de colleges te volgen van de Proff. ZAAYER, HEYNSIUS, HUET, ROSENSTEIN en SIMON THOMAS. Den 30en Nov. 1878 promoveerde hij in de geneeskunde op een proefschrift: *Over reflexparalyse en neuritis migrans*. Daarna vestigde hij zich als prakt. geneesheer te Leiden en werd tevens assistent bij prof. ITERSON, die daardoor zijn voornaamste leermeester werd. Tot 26 Jan. 1887, den dag waarop hij het hoogleeraarsambt aanvaardde te Leiden (met een rede: *De verdiensten der Nederlanders op het gebied der Dekkesleer*), waartoe hij in Dec v. h. vorige jaar was benoemd. In Maart 1896 was Z.H.G. beroepen naar Amsterdam, waar hij den 11en Mei zijn hoogleeraarschap aanvaardde met een inaugurale oratie over *De gevaren der hedendaagsche gynaecologie*.

Een zeer groot aantal geschriften werd door prof. dr. H. TREUB in het licht gegeven, waaronder ook een aantal brochures. Z.H.G. is R. L. v. E.

Prof. Mr. M. W. F. Treub.

Prof. Mr. M. W. F. TREUB.

Mr. MARIE WILLEM FREDERIK TREUB, geb. te Voorschoten 30 Nov. 1858, bezocht de lagere school te Voorschoten en de H. B. S. te Leiden, en werd in 1880 cand.-notaris. In 1881 werd hij student te Leiden, bleef hier tot zijn candidaats-examen, ging vervolgens voor een semester naar Parijs, deed zijn doctoraal te Amsterdam en promoveerde te Utrecht, 31 Maart 1885, op een proefschrift: *Ontwikkeling en verband van de rijks-, prov.- en gemeente-belastingen in Nederland*, een verhandeling waarvoor hij in Sept. 1883 door dezelfde universiteit met een gouden medaille was bekroond.

Hierna vestigde hij zich als advocaat en privaat-docent voor notariaat en fiscaal recht te Amsterdam, waar hij tevens gemeenteraadslid en wethouder van publieke werken werd.

Den 17en Juni 1896 benoemd tot hoogleeraar in Staathuishoudkunde en Statistiek te Amsterdam, aanvaardde hij dit ambt den 23en Nov. met een rede: *De ontwikkeling der staathuishoudkunde tot sociale economie.*

Prof. Mr. TREUB schreef verschillende artikelen over burgerlijk en fiscaal recht in het *Weekblad v. Notarisambt en Registratie*, waarvan Z.H.G. redacteur was (1887—94) en over sociaal-econom. onderwerpen in *Vragen des Tijds* en het *Sociaal Weekblad.*

Geheel gevormd door de praktijk (mr. TREUB kwam reeds op zijn 17e jaar op de gemeente-secretarie bij zijn vader te Voorschoten, die daar burgemeester en secretaris was), verdeelde hij vroeger zijn dag tusschen secretarie en notariskantoor, zijn avonden houdend voor eigen studie.

Prof. Dr. C. C. Uhlenbeck.

Prof. Dr. C. C. UHLENBECK.

Dr. CHRISTIANUS CORNELIUS UHLENBECK, geb. te Voorburg, 18 Oct 1866, studeerde aan het gymnasium te Haarlem en werd in 1885 te Leiden student in de Nederlandsche letteren. Voornamelijk leerling van de proff. KERN en COSIJN, promoveerde hij den 1n Oct. 1888 op een dissertatie: *Over verwantschapsbetrekkingen tusschen de Germaansche en Baltoslavische talen.* Daarna werd hij tijdelijk leeraar aan het gymnasium te Leeuwarden en aan de H. B. S. te Leiden, benevens medewerker aan het *Nederlandsch Woordenboek.*

Den 26n Sept. 1892 aanvaardde hij het buitengewoon hoogleeraarsambt aan de universiteit te Amsterdam, met een rede: *De plaats van het Sanskrit in de Indogermaansche taalwetenschap.* Hij was daartoe den 15n Juni benoemd, om onderwijs te geven in Sanskrit, Gotisch, Angelsaksisch, Russisch en Vergelijkende Grammatica.

Prof. UHLENBECK gaf een groot aantal geschriften uit, deels afzonderlijk, deels in periodicke organen, voornamelijk op het gebied der Indogermaansche en Baskische taalwetenschap, alsook enkele betreffende de kennis van Rusland.

Prof. Dr. I. M. J. Valeton.

Prof. Dr. I. M. J. VALETON.

Dr. ISAÄC MARINUS JOSUÉ VALETON, geb. 30 Maart 1850 te Groningen, ontving hier voorbereidend onderwijs om in 1867 student te worden aan de universiteit. Prof. C. M. FRANCKEN werd zijn voornaamste leermeester en 3 Juni 1874 promoveerde hij tot doctor in de letteren op een proefschrift: *Over M. Valerius Messalla Corvinus.* Van 1 Febr. 1873—14 Maart 1874 was hij leeraar in de geschiedenis geweest aan de H. B. S. en het gymnasium te Kampen; daarna was hij tot 14 Juni 1877 praeceptor in Grieksch en Latijn aan het gymnasium te Groningen en vervolgens, tot Jan. 1879, aan het gymnasium te Rotterdam. Den 9n Oct. van het vorige jaar nl. benoemd tot hoogleeraar in Oude Geschiedenis en Romeinsche Antiquiteiten te Amsterdam, aanvaardde hij dit ambt in Febr. 1879 met een rede over: *De Romeinsche historiographie.*

Prof. VALETON gaf een groot aantal geschriften in het licht, o. a. *De Polybië fontibus*, een beantwoording v. e. prijsvraag door het Prov. Utr. Genootsch. in 1879. Verder schreef hij kleinere en grootere artikelen in de *Aanteekeningen v. h. P. U. G.*, in *Mnemosyne*, *Hellas*, *Versl. en Meded. der Kon. Ak. v. Wetenschappen*, *Museum*, enz.

Prof. Dr. Ed. Verschaffelt.

Prof. Dr. ED. VERSCHAFFELT.

Dr. EDUARD VERSCHAFFELT, geb. te Gent 15 Oct. 1868, studeerde daar aan de universiteit voornamelijk als leerling van de proff. J. MAC LEOD, CH. VAN BAMBEKE, I. PLATEAU, A. Z. RENARD en CH. SWARTS. In 1891 promoveerde hij er in de botanie, zonder dissertatie, zooals de Belgische wet, die alleen het examen eischte, toen voorschreef. Vanaf zijn candidaats-examen was hij assistent (préparateur adjoint) geweest a. h. botan. laboratorium van prof. MAC LEOD, om dadelijk na zijn promotie zich onder leiding te stellen van prof. HUGO DE VRIES te Amsterdam. In 1893 werd hij zijn assistent en bleef dit tot Dec. 1896, toen hij benoemd werd tot buitengewoon hoogleeraar in de Botanie en Pharmacognosie. Dit ambt aanvaardde dr. VERSCHAFFELT den 11n Jan. 1897 met een rede: *Over de beteekenis van het aanpassingsvermogen voor het biologisch onderzoek.*

Prof. VERSCHAFFELT's onderzoekingen bevatten hoofdzakelijk het gebied der planten-physiologie en in 't bizonder de osmotische verschijnselen der cel en der wetten der variabiliteit.

Prof. Dr. D. Völter.

Prof. Dr. D. VÖLTER.

Dr. DANIËL VÖLTER, geb. 14 Sept. 1855 te Esslingen (Württemberg), ontving zijn onderwijs aan het Pädagogium aldaar en aan het seminarium te Urach (W.). In 1874 werd hij student te Tübingen; later studeerde hij nog a. d. universiteiten van Göttingen en Berlijn. De proff. CH. SIGWART in de philosophie, C. WEISZÄCKER in de theologie en C. VON NOORDEN en A. v. GUTSCHMID in de historische vakken waren zijn voornaamste leermeesters. Na voleindiging zijner studiën promoveerde hij tot doctor in de theologie en in de philosophie.

Alvorens in Nov. 1885 te worden benoemd tot hoogleeraar a. h. Evang.-luth. Seminarie te Amsterdam, was dr. VÖLTER te Tübingen repetitor en privaat-docent voor de theologie. In Febr. 1886 werd hij hoogleeraar aan de gemeentel. universiteit te Amsterdam, waar hij zijn ambt met een oratie: *Over de historische elementen in de sage van Simon Magus* aanvaardde. Prof. VÖLTER geeft hier onderwijs in Oud-christelijke letterkunde, Dogmengeschiedenis, Dogmatiek en Geschiedenis v. h. Lutheranisme. ZHG. is L. K. A. W.

Zijn geschriften bestaan in: *Der Ursprung der Donalismus* (1883); *Die Entstehung der Apokalypse* (1882 und 1885); *Die Composition der Paulinischen Hauptbriefe* (1890); *Die ignationischen Briefe auf ihren Ursprung untersucht* (1892); *Das Problem der Apokalypse* (1893). Als student werd VÖLTER door de philos. en de theolog. faculteiten te Tübingen bekroond.

Prof. Dr. Hugo de Vries.

Prof. Dr. HUGO DE VRIES.

Dr. HUGO DE VRIES, geb. te Haarlem, 16 Febr. 1848, studeerde tot 1862 aan het gymnasium aldaar, daarna aan dat te 's Gravenhage en werd in 1866 student te Leiden en leerling van de proff. SURINGAR, VAN DER HOEVEN, SELENKA, RIJKE en VAN DER BOON MESCH. Den 6n Oct. 1870 promoveerde hij er tot Math. magister, Phil. nat. doctor op een dissertatie over den *Invloed der temperatuur op de levensverschijnselen der planten.* Daarna werkte hij Oct. 1870—Maart 1871 te Heidelberg bij prof. W. HOFMEISTER en April—Aug. 1871 te Würzburg bij prof. SACHS. Vervolgens werd hij leeraar in plant- en dierkunde a. d. H. B. S. en de Openb. Handelsschool te Amsterdam (1871—75), werd hij in 1875 door het Pruisisch Ministerie van landbouw belast m. h. onderzoek v. cultuurgewassen te Würzburg, in 1876 te Halle en later te Amsterdam tot 1880; was in 1877 gedurende het zomersemester privaat-docent te Halle en vervolgens lector in de plantkunde a. d. nieuw gestichte universiteit te Amsterdam en werd in 1878 benoemd tot buitengew. hoogleeraar in Plantkunde en in 1880 gewoon hoogleeraar aan de Amsterd. universiteit, alwaar hij zijn ambt met een rede: *Over de ademhaling der planten* had aanvaard. Gedurende cursus 1897—98 was ZHG. rector magnificus. Te voren was aan dr. DE VRIES een professoraat aangeboden a. d. Landbouw-academie te Berlijn.

Prof. DE VRIES is L. K. A. W., L. H. M. W. en sedert 1891 eerelid dezer vereeniging en van verschillende buitenlandsche geleerde genootschappen. ZHG. is de leermeester der proff. WIJSMAN (Leiden) en WENT (Utrecht) en gedeeltelijk van prof. VERSCHAFFELT (A'dam) en een vurig aanhanger van de leer van prof. SACHS. (Voor verdere bizonderheden zie *Wereldkroniek* 4e jaargang, no. 16).

Prof. Dr. J. te Winkel.

Prof. Dr. J. TE WINKEL.

Dr. JAN TE WINKEL, geb. 16 Nov. 1847 te Winkel (N.-H), waar zijn vader, P. G. TE W., predikant was, kreeg voorber. onderwijs te Bennebroek en te Rotterdam en a. h. gymnasium aldaar; werd in 1866 theol. et litt. hum. stud. te Leiden en in 1872 litt. hum. stud. te Groningen, waar hij 27 Maart 1877 promoveerde tot doctor in de klass. letteren op een dissertatie: *Maerlant's werken beschouwd als spiegel van de dertiende eeuw;* (2e geheel omgewerkte druk 1892, Gent). Daarna was hij van 1877—92 praeceptor a. h. gymnasium te Groningen; den 6n Jan. 1892 werd hij benoemd tot hoogleeraar a. d. Amsterd. universiteit, welk ambt hij 31 Maart met een rede: *De beoefening der Germanistiek aan de Amsterdamsche hoogeschool* aanvaardde, teneinde zijn onderwijs te beginnen in de vakken: Gesch. d. Nederl. letterkunde, Gesch. d. Ned. taal, Middelnederlandsch, Middelhoogduitsch en van 1892—97 ook Gotisch en Angelsaksisch.

Prof. TE WINKEL is buitenl. eerelid der Kon. Vlaamsche Academie, M. A. R. B., en was meermalen bestuurslid der congressen v. Ned. taal- en letterkunde voor welker verbreiding in België, Z.-Afrika enz. hij zich veel moeite gaf. Bij zijn taalonderwijs, zoowel als bij zijn wetensch. arbeid, stelt hij den historischen ontwikkelingsgang van onze letteren op den voorgrond, tegenover de vroegere aesthetisch-critische beschouwingen der kunstwerken, doch zonder de eischen v. h. tegenw. taalgebruik buiten beschouwing te laten. Een zeer groot aantal taal- en letterk. studiën in tijdschriften, enz., een *Nederl. Spraakkunst* (1836—88; 1893), verschill. grootere werken, ook over Middelnederlandsch, tekstuitgaven. enz. enz. verschenen van zijn hand.

Prof. Dr. C. Winkler.

Prof. Dr. C. WINKLER.

Dr. CORNELIS WINKLER werd 25 Febr, 1855 te Amsterdam geboren. In 1879 promoveerde hij tot doctor in de geneeskunde op een proefschrift, getiteld: *Over virus tuberculosum.* Al dadelijk legde hij zich toe op de studie der hersen- en zenuwziekten, zoodat hij in 1885 werd benoemd tot lector in de psychiatrie en zenuwziekten aan de universiteit te Utrecht. Het volgende jaar ging hij met prof. PEKELHARING naar Indië, om onderzoekingen te doen voor de beri-beri, waar zij bleven tot in 1887 en van welke studiën zij verslag gaven in het bekende. ook in het *Fransch* verschenen werk over deze ziekte.

In 1890 toonde hij in een alg. vergadering der Ned. Maatsch. t. bev. d. Geneeskunde de beteekenis der psychiatrie aan voor den prakt. geneesheer en de noodzakelijkheid van een psychiatr. kliniek voor ons land. Een gevolg hiervan was, dat te Utrecht in 1893 een leerstoel voor dit vak werd opgericht, waarbij dr. WINKLER werd benoemd tot hoogleeraar.

Tengevolge van het uitblijven eener kliniek echter legde prof. WINKLER in 1896 het hoogleeraarschap te Utrecht neer en nam in Aug. van dat jaar eenzelfde benoeming aan te Amsterdam, waar hij den 5n Oct. zijn ambt aanvaardde met een rede over: *De doelmatige beweging in de natuur.*

Prof. WINKLER schreef tal van grootere en kleinere verhandelingen en brochures, benevens tijdschriftartikelen in binnen- en buitenlandsche wetensch. bladen. 't Meest bekend zijn zijn onderzoekingen: *Over aderpols, Over secundaire degeneratie in de laterale afdeeling der hersenstelen, Over idiotisme,* enz.

Vrije Universiteit Amsterdam.

Opgericht 1880.

Prof. Mr. D. P. D. Fabius.

Prof. Mr. D. P. D. FABIUS.

Mr. DAMMES PAULUS DIRK FABIUS, geb. te Garderen Juli 1851, ontving voorbereidend onderwijs te Broek in Waterland, IJselstein, Amsterdam en Barneveld en werd in 1868 student te Leiden. Den 20n Dec. 1873 promoveerde hij hier tot doctor in het staatsrecht op een proefschrift: *De leer der souvereiniteit* en werd daarna commies aan het Prov. gouvernement van Drenthe.

Den 21n Oct. 1880 aanvaardde hij het ambt van hoogleeraar aan de vrije universiteit te Amsterdam met een rede: *Het goddelijk karakter van het recht*, om onderwijs te geven in Staatsrecht, Encyclopaedie en Wijsbegeerte van het Recht, terwijl hij thans tijdelijk het Romeinsch recht erbij doceert. Gedurende de schooljaren 1883—84, '89—90 en '94—95 was ZHG. rector magnificus.

Prof. FABIUS is R. N. L., lid v. d. centr. comm. v. d. statistiek, L. P. U. G., L. K. O. G., lid v. d. vereen. v. staathuishoudkunde en statistiek en L. H. G. U. Zijn geschriften bestaan in: *De Fransche revolutie* (1881); *Beschouwingen over het huwelijk* (1884); *Voorheen en thans* (1886); *Mosaïsch en Romeinsch recht* (1890); *Elout van Soeterwoude* (1895); *Gereformeerde beginselen* (1895); *Huiskamer en keuken* (1897) en eenige kleinere.

Prof. Dr. G. H. J. W. Geesink.

Prof. Dr. G. H. J. W. GEESINK.

Dr. GERHARD HERMAN JOHANNES WILHELM GEESINK werd 27 Mei 1854 te Amsterdam geboren, bezocht hier het gymnasium en werd er in 1872 student. Na de lessen te hebben gevolgd van de proff. NABER, JORISSEN, OORT, MOLL, DE HOOP SCHEFFER, HOEKSTRA, MARTENS en A. PIERSON, promoveerde hij te Utrecht tot doctor in de theologie (5 April 1879) op een dissertatie: *Gerard Zerbolt van Zutfen* en werd daarna predikant te Rotterdam.

Den 19n Sept. 1890 aanvaardde hij het hoogleerschap aan de vrije universiteit met een rede: *De beteekenis v. h. leerstuk d. oorspronkelijke gerechtigheid voor de godgeleerde zedekunde.* ZHG. geeft onderwijs (in de theolog. faculteit) in Ethiek en Elenctiek en (in de litter. faculteit) in Geschiedenis der Wijsbegeerte en Logica. Gedurende cursus 1896—97 was hij rector magnificus.

Prof. GEESINK schreef de volgende werken: *Voetius' Beginselen van Kerkrecht* (1883); *Schets van de Gereform. Geloofsleer* (1886); *Calvinisten in Holland* (1887); *Gideons Hervormingsdaad* (1887); *Menschelijke Wijsheid en Goddelijke Dwaasheid* (1888); *Beknopt Overzicht van de Geschiedenis van de Nederlandsche Gereformeerde Kerken in de 19e eeuw* (1889); *Gebed voor de volmaking der Gemeente* (1890); *Individualisme en Socialisme* (1892) en *De Ethiek in de Gereformeerde Theologie* (1897).

Prof. Dr. A. Kuyper.

Prof. Dr. A. KUYPER.

Dr. ABRAHAM KUYPER, sedert 1894 lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal voor Sliedrecht, en van 1874—77 voor Gouda, werd 29 Oct. 1837 te Maassluis geboren. Thuis bij zijn vader, die predikant was, en op het gymnasium te Leiden kreeg hij zijn opleiding om hier in 1854 zich te laten inschrijven als student in de theologie, waardoor hij leerling werd van de proff. DE VRIES, COBET, R. FRUIN en SCHOLTEN. In 1863 promoveerde hij tot theol. doctor op een dissertatie: *Vergelijkende studie over de Kerktheorie van Calvijn en à Lasco* en werd daarna predikant te Beesd (tot '67), Utrecht (tot Aug. '70) en Amsterdam (1870—74).

Bij de oprichting der vrije universiteit benoemd tot hoogleeraar, aanvaardde hij zijn ambt met een rede: *Souvereiniteit in eigen kring;* sindsdien geeft ZHG. onderwijs in Dogmatiek, Encyclopaedie, Hebreeuwsch, Ned. taal, Letterkunde en Aesthetiek en was drie malen rector magnificus.

Dr. KUYPER is hoofdredacteur van *De Standaard* en voorzitter der anti-revolutionaire partij. Hij schreef *Ons Program* (1879 en latere drukken) en tal van andere geschriften en brochures. ZHG. is R. N. L. In najaar 1393 maakte hij een reis naar Amerika, om in verschillende universiteitssteden voordrachten te houden over theologisch-wijsgeerige onderwerpen.

De lijst van prof. KUYPER'S geschriften is opgenomen in den Almanak—1898 van de studenten der vrije universiteit.

Prof. Dr. F. L. Rutgers.

Prof. Dr. F. L. RUTGERS.

Dr. FREDERIK LODEWIJK RUTGERS, *geb.* 26 Nov. 1836 te Breede (gem. Warfum, Gr.), bezocht van 1847—53 het gymnasium te Leiden en werd daarna student. Bij de litter. faculteit volgde hij de colleges v. d. proff. A. RUTGERS (zijn vader), COBET, DE VRIES en DOZY, bij de theol. fac. waren vooral de proff. SCHOLTEN en KUENEN zijn leermeesters. Den 31n Mei 1860 promoveerde hij tot Dr. in de theologie op een dissertatie: *De fide Christo habendae fundamento.* Daarna werd hij Herv. predikant, achtereenvolgens te Soesterberg, Eibergen, Brummen, Vlissingen, 's Hertogenbosch en Amsterdam, totdat hij hier in 1880 het hoogleeraarschap aanvaardde, om onderwijs te geven in Alg. en Vaderl. Kerkgeschiedenis, Kerkrecht en (tijdelijk) Uitlegging v. h. O. T. Gedurende de cursussen 1881—82, 1888—89 en 1897—98 was ZHG. rector magnificus.

Prof. RUTGERS gaf verschillende geschriften in het licht, meest over Kerkrecht en Kerkgeschiedenis, welke in jaarg. 1898 v. d. Almanak v. h. studentencorps der Vrije universiteit zijn opgegeven.

Prof. Dr. J. WOLTJER.

Prof. Dr. J. WOLTJER.

Dr. JAN WOLTJER, geb. te Groningen den 4n Februari 1849, was eerst kweekeling, daarna onderwijzer; vervolgens behaalde hij de acten L. O. voor wiskunde, Fransch en Duitsch en in 1870 Duitsch M. O., waarna hij zich ging toeleggen op Latijn en Grieksch om in Sept. 1872 het admissie-examen af te leggen voor de universiteit te Groningen; de proff. FRANCKEN, VAN DER WYCK en MOLTZER werden hier zijn voornaamste leermeesters. In Oct. 1877 promoveerde hij tot doctor in de letteren op een dissertatie: *De Lucretii philosophia cum fontibus comparata.* Daarop werd hij leeraar aan de H. B. S. en het gymnasium te Leiden (in geschiedenis en aardrijkskunde) en vervolgens (1877–81) aan het gymnasium te Groningen (in oude talen). Sedert Oct. 1881 is Dr. WOLTJER hoogleeraar in Latijn en Grieksch en Paedagogiek (vroeger ook Logica en Gesch. d. Oude philosophie), welk ambt hij met een rede: *De summi philologi imagine cuique philologiae studioso spectanda.* Gedurende de jaren 1885–86, 1890–91 en 1895–96 was ZHG. rector magnificus.

Prof. WOLTJER's voornaamste geschriften zijn: *Latijnsche grammatica* (1883; 3e dr. 1894); *Oefeningen v. h. onderwijs in Latijn* (1886—88, 1896); *Chr. Th. Mommsen* in *Mannen van beteekenis* (1885), *Herodes, een studie* (1898) en andere, die opgegeven zijn in den Almanak der studenten v. d. Vr. universiteit v. 1898.

ZHG. is L. M. N. L., L. P. U. G., L. H. G. U. en R. N. L.

Indische Instelling Delft.

Opgericht 1864.

Prof. Mr. L. W. C. van den Berg.

Prof. Mr. L. W. C. VAN DEN BERG.

Mr. LODEWIJK WILLEM CHRISTIAAN VAN DEN BERG, geb. te Haarlem, 19 Oct. 1845, studeerde a. h. gymnasium te 's Gravenhage, van 1864—68 a. d universiteit te Leiden en daarna nog een jaar a. d. toenmalige Rijksinstelling v. d. opl. v. O. I. ambtenaren te Leiden. In 1868 was hij gepromoveerd in de rechten op een Latijnsche dissertatie over het *Mohammedaansch recht*, die later door A. D. GATTESCHI in het *Italiaansch* werd vertaald. Voor de rechten waren de proff. BUYS en GOUDSMIT, voor de Oostersche talen de proff. DE GOEJE, DOZY en ROORDA zijn vnmste leermeesters geweest.

In het laatst van 1869 vertrok mr. V. D. BERG als rechterlijk ambtenaar naar Ned.-Indië, waar hij achtereenvolgens verschill. betrekkingen bekleedde, tot hij in 1887 benoemd werd tot hoogleeraar a. d. Ind. Instelling te Delft, waar hij onderwijs geeft in Godsdienstige wetten, volksinstellingen en gebruiken v. d. Inlandsche bevolking in Ned. O. Indië.

Prof. VAN DEN BERG is R. N. L. en C. S. O. O., eere-, corresp.- en gewoon lid v. verschill. binnen- en buitenl. gel. genootsch. en sedert 1892 lid en secretaris v. d. staatscomm. t. herz. d. Ind. wetgeving op privaat-rechterlijk gebied. — Zijne geschriften bestaan in een groot aantal opstellen en mededeelingen betreffende den Islam, het in Ned. Indië v. Europeanen en Inlanders vigeerende recht en daarmede samenhangende politieke kwesties, meerendeels vermeld in tijdschriften op dat gebied, in den *Gids* en de *Revue de droit international*, doch ook in boekvorm, als *De beginselen v. h. Mohammedaansch recht enz.* (Bat. 1874; 2e dr. 1878; 3e dr. 1884; in het *Russisch* vertaald door W. GIRGASS, 1882, en in het *Fransch* door F. DE TERSANT en DAMIENS, Algiers 1896); *Minhâdj at—Tâlibîn, le guide des zélés croyants*, 3 dln. (1882—84); en vele andere.

Prof. J. R. P. F. Gonggrijp.

Prof. J. R. P. F. GONGGRIJP.

Prof. JUSTUS RINIA PETRUS FRANÇOIS GONGGRIJP, geb. te Swinderen, gem. Wisch (G.), den 7n Febr. 1827, ontving lager onderwijs te Bremen en te Wageningen en bezocht later het gymnasium te Culemborg.

In 1845 zou hij student worden in de theologie te Utrecht, doch weldra zag hij af van zijn plan en bood zijn diensten aan b. h. Ned. Zendeling-genootschap te Rotterdam. In 1849 werd hij d. d. Comm. v. d. kerken in Oost- en West-Indië geordend tot zendeling-leeraar en uitgezonden van Rotterdam. Van 1851—54 was hij regent (directeur), tevens hoofd der school, v. h. Protestantsch Weeshuis te Samarang, alwaar hij de eerste spaarbank in Ned.-Indië in het leven riep, daartoe uitgenoodigd d. d. Maatsch. t. nut v. h. Algemeen te Semarang. Van 1854-64 was hij zendeling-leeraar b. d. Christengemeenten te Dèpot en te Toegoe; in April 1864 werd hij benoemd tot hoogleeraar voor het Maleisch aan de toen nog op te richten Ind. Instelling, als hoedanig hij in Sept. van dat jaar in functie trad. Sedert 1870 doceert ZHG. ook Soendaneesch, welke taal voorheen in ons land nooit was gedoceerd.

Prof. GONGGRIJP gaf verschill. *Maleische werkjes v. catechisatie en kerkgebruik* in het licht; *Geschiedenissen uit het O. T.* in 't *Arabisch* en verschillende andere Maleische werkjes. — Achtereenvolgens ontving de heer GONGGRIJP de kl. zilveren- (1861), de gr. zilveren-, een kl. gouden- (1865) en een groote gouden medaille van gouvernementswege. In 1889 werd hij benoemd tot R. N. L.

Prof. GONGGRIJP betreurt het zeer, dat sedert het Min. besluit v. 27 Dec. 1897 lett. D no. 21 (waarop de docenten der Ind. Inst. geenerlei invloed hebben kunnen uitoefenen) de studie v. h. Soendaneesch en v. alle andere inl. talen, behalve Javaansch en Maleisch, voor de studenten feitelijk voortaan onmogelijk is gemaakt.

Prof. A. L. van Hasselt.

Prof. A. L. VAN HASSELT.

Prof. AREND LUDOLF VAN HASSELT, geb. te Groningen den 6n Jan. 1848, werd in 1868 sergeant bij de infanterie in Ned. O.-Indië en in 't laatst van 1869 klerk b. h. Dept. v. Financiën, daarna b. h. College van Boedelmeesteren te Batavia. In April 1871 werd hij 3e commies a. h. Dept. v. Binnenl. bestuur en ging na eenige maanden naar Nederland terug, om student te worden aan de Ind. Instelling te Leiden, waar VETH en VAN DER LITH zijn voornaamste leermeesters werden.

In Jan. '73 deed hij het groot-ambtenaarsexamen en werd naar de residentie Semarang gedirigeerd, later naar Sumatra's Westkust; in December werd hij contrôleur 2e klasse.

In 1877 werd hij belast m. d. leiding v. h. niet-nautisch gedeelte der wetenschapp. expeditie naar Centraal-Sumatra van het Ned. Aardr. genootschap, waarvan hij gedurende 1879—82 met buitenlandsch verlof de gegevens uitwerkte.

In 1882 werd VAN HASSELT referendaris ter Alg. secretarie; in 1884 secretaris v. d. Raad van Ned. Indië en leeraar in land- en volkenkunde aan het gymnasium Willem III te Batavia; in 1888 resident van Tapanoeli en in '93 van Riouw en keerde in April 1896 wegens ziekte naar Europa terug.

Den 1n Sept. 1898 werd de heer VAN HASSELT benoemd tot hoogleeraar in Land- en Volkenkunde van Ned. Indië aan de Ind. Instelling te Delft — ZHG. is eerelid v. h. Kon. Aardr. Genootsch. en v. h. Kon. Zoölog. Genootsch. *Natura Artis Magistra*, O. O. M., R. S. L. I. en *Officier d'académie*.

Prof. VAN HASSELT schreef een aantal tijdschriftartikelen, een *Volksbeschr. van Midden-Sumatra* m. ethnogr. atlas, *De talen en letterkunde van Midden-Sumatra*, en met de medeleden der bovengen. expeditie JOH. F. SNELLEMAN en C. H. CORNELISSEN: *Reizen in Midden-Sumatra*; ook een gedeelte v. d. *Bijdragen t. d. kennis der Flora van Midden-Sumatra.*

Prof. Mr. J. E. Heeres.

Prof. Mr. J. E. HEERES.

Mr. JAN ERNST HEERES, geb. te Zuidhorn, 30 Mei 1858, bezocht de lagere school te Zuidhorn, het gymnasium te Groningen en werd hier in 1877 student. Den 26n Maart 1885 promoveerde hij aldaar in de rechtswetenschap op een dissertatie: *De wijzigingen in den regeeringsvorm van Stad en Lande in* 1743 *en* 1749 (zijn voornaamste leermeester was prof. P. J. BLOK geweest) en den 12n Nov. 1886 werd hij candidaat in de Nederl. letteren.

Daarop werd hij ambtenaar b. h. rijksarchief te 's Gravenhage, later adjunct archivaris en werd den 21n Juni 1897 benoemd tot hoogleeraar in Gesch. v. Ned. Indië aan de Ind. Instelling, welk ambt hij den 15n Sept. aanvaardde.

Prof. HEERES schreef: *Bouwstoffen v. d. gesch. d. Nederlanders in den Maleischen archipel* II (1890; met P. A. TIELE) en III, 1895 (Dr. P. A. TIELE bezorgde deel I, 1885); *Dagregister des kasteels Batavia* 1624—29 (1896); *Abel Janszoon Tasmans Journal* (1893); *Beredeneerde lijst v. boekwerken en tijdschriftartikelen over Nederl. gesch. in Nederland en het buitenland verschenen* (1888—97). Verder was hij medewerker v. Nederland a. d. *Jahresberichte der Geschichtswissenschaft* 1888—93), redacteur v. d. *Gron. Volksalmanak* (1890—97) en schreef artikelen in verschill. tijdschriften.

ZHG. is bestuurslid v. h. Kon. Inst. v. Taal-, land- en volkenkunde v. Ned. Indië, v. h. Kon. Ned. Aardr. Genootsch., lid van verschill. gel. genootschappen hier te lande, v. d. comm. v. d. uitgave der brieven v. CONST. HUYGENS, v. d. comm. v. d. uitgave v. e. Hist. atlas v. Nederland en zijn koloniën en bezittingen, enz.

Prof. Mr. J. C Th. Heyligers.

Prof. Mr. J. C. TH. HEYLIGERS.

Mr. JULIUS CORNELIS THEODORUS HEYLIGERS werd 27 Dec. 1850 te Zalt-Bommel geboren. Hij bezocht daar het gymnasium en werd in 1863 student te Leiden en leerling der proff. GOUDSMIT, DE WAL, MODDERMAN en BUYS. Den 24n Juni 1874 promoveerde hij hier in de rechten op een dissertatie: *De dronkenschap uit een strafrechtelijk oogpunt beschouwd.* Daarna was hij achtereenvolgens advokaat b. d. arr.-rechtb. te Tiel, lid v. d. Raad v. Justitie te Semarang, voorzitter v. d. landraden te Bondowoso en Djember, lid en secretaris der staatscommissie v. arbeids-enquête en referendaris, chef der afd. Arbeid en Fabriekswezen, b. h. Dept. v. W. H. en Nijverheid te 's Hage.

Den 9n Aug. 1893 benoemd tot hoogleeraar a. d. Ind. Instelling, aanvaardde hij dit ambt den 18n Sept., om onderwijs te geven in Koloniaal privaat- en strafrecht.

Prof. HEYLIGERS schreef: *Het politiewezen in Nederland;* Praeadviezen ten behoeve der N. I. Juristenvereeniging (1887) en der Ned. Juristenvereeniging (1893); verschillende opstellen in De Economist, De Indische Gids, enz.

ZHG. is R. J. C., R. O. N. en sedert 1894 lid der staatscommissie v. d. herz. v. d. Ned. Indische wetgeving op privaatrechtelijk gebied.

Prof. C. Poensen.

Prof. C. POENSEN.

Prof. POENSEN, hoogleeraar in het Javaansch aan de Ind. Instelling, was van 1855—60 zendeling-kweekeling in het Zendelinghuis te Rotterdam. Den 13n Aug. 1860 naar Java vertrokken, was hij tot 1863 te M°adj°awarn°a (res. Soerabaja) en daarna, tot 1891, zendeling-leeraar te Kediri. Den 12n Juni 1891 werd hij benoemd tot hoogleeraar, welk ambt hij den 10n Sept. aanvaardde met een toespraak: *De Indische ambtenaar en de beoefening der Indische talen.*

Prof. POENSEN schreef verschill. *verhandelingen over de taal- en volkenkunde van Java* in de *Meded. vanwege het Ned. Zendelinggenootschap te Rotterdam*, het *Tijdschr. v. h. Bataviaasch Genootsch. v. K. en W. te Batavia*, en de *Bijdragen tot de T., L., en V.kunde van N.-Indië* d. h. Kon. Instituut te 's Gravenhage. Verder schreef hij: *Kidoeng* (3 Jav. liederboekjes); *Ontjèn-ontjèn* (Jav. leesboek in 3 deeltjes); *Piwoelang-Kristen* (Jav. Katechisatieboek); *Bijbelsche geschiedenis des O. T. in het Javaansch*; *Brieven over den Islam in d. binnenlanden van Java* (Leiden, 1886); *Bloemlezing uit Jav. geschriften; Grammatiek der Javaansche taal*, en kleinere geschriften en bijdragen.

Prof. Dr. J. Spanjaard.

Prof. Dr. J. SPANJAARD.

Prof. JACQUES SPANJAARD, doctor *honoris causa* in de staatswetenschappen (Utrecht, 1894), werd 6 Juli 1846 te Haarlem geboren. In 1866 werd hij leerling van de proff. Mr. S. KEYZER, J. J. MEINSMA en J. R. P. F. GONGGRIJP aan de Ind. Instelling te Delft, en legde het volgende jaar hier het groot-ambtenaars-examen af. Daarna ging hij als O. I. ambtenaar naar Indië en kwam den 20n Jan. 1869 naar het vaderland terug als hoogleeraar in de Staatsinstellingen van Ned. Indië aan de Ind. Instelling te Delft. Sedert 1886 is ZHG. hoogleeraar-directeur van deze inrichting.

Prof. SPANJAARD is R. N. L., R. L. v. E., C. O. J. C., C. O. C. en C. I. C.

NAGEKOMEN ZENDINGEN.

ALPHABETISCH.

De biografische gegevens en (of) de portretten dezer Hoogleeraren kwamen te laat in ons bezit, om bij de universiteiten-indeeling te worden ingelascht.

Prof. L. Bolk.

Phot. E. Mögle, Rotterdam.

Prof. L. BOLK.

Prof. Louis Bolk, geb. te Overschie 10 Dec. 1866, bezocht de H. B. S. en het gymnasium te Schiedam; ging toen studeeren voor het notariaat, behaalde in Aug. 1888 het diploma van candidaat-notaris en werd Sept d.a.v. student te Amsterdam. De hoogleeraren der philosoph. en med. faculteiten — van deze laatsten in het bizonder prof. Georg Ruge, thans te Zürich — waren zijn leermeesters. In Oct. 1896 bevorderd tot arts, werd hij assistent bij het anatom. onderwijs aan de Amsterdamsche universiteit.

Den 26n Febr. 1898 werd de heer Bolk benoemd tot hoogleeraar in Anatomie en Ontogenie aan de hoogeschool te **Amsterdam**, welk ambt hij den 2n Mei aanvaardde met een rede: *De morphotische eenheden van het menschelijk lichaam.*

Sedert publiceerde prof. Bolk verschillende verhandelingen op het gebied der vergelijkende anatomie en der anatomie van den mensch. Zijn voornaamste geschrift, dat nog slechts gedeeltelijk is verschenen, is *Die Segmentaldifferenzirung des menschlichen Rumpfes und seiner Extremitäten.* Bovendien verwierf hij den gouden eerepenning voor de beantwoording van een door de med. faculteit der Amsterd. universiteit uitgeschreven prijsvraag (1892).

Prof. Dr. A. J. H. W. Brandt.

Prof. Dr. A. J. H. W. BRANDT.

Dr. WILHELM (A. J. H. W.) BRANDT, uit Duitsche ouders den 22n Juli 1855 te Amsterdam geboren, bezocht het gymnasium aldaar en studeerde tot 1878 te Utrecht; was vervolgens 12 jaren predikant der Ned. Herv. Kerk, waarvan de zeven laatste jaren te Zierikzee.

In 1891 nam hij zijn emeritaat, om zich voortaan uitsluitend met wetenschappelijken arbeid bezig te houden, waartoe hij zich eerst te Straatsburg en vervolgens te Berlijn vestigde. In 1893 werd hij benoemd om prof. A. D. LOMAN op te volgen als hoogleeraar aan het Seminarie der Evangelisch-Luthersche Kerk en als gewoon hoogleeraar aan de universiteit te **Amsterdam.**

Behalve publicaties van anderen aard (als: de Afscheidsrede 1891 te Zierikzee, de inaugureele oratie te Amsterdam 1893, en Een Zondagsboek 1890 bij de MOOY en MOMMAAS te Zierikzee) schreef hij de volgende wetenschappelijke werken: *Die Mandäische Religion* (1889, bij Hinaides te Leipzig), waarop hij ook te Utrecht het doctoraat in de theologie behaalde; *Mandäische Schriften* (1893, te Göttingen); *Die Evangelische Geschichte und der Ursprung des Christenthums*, (1893; bij Reisland te Leipzig.)

Van de verhandelingen, die af en toe in tijdschriften verschenen, vermelden wij: *Priscillianus* in *Theol. Tijdschrift* 1891; *De Doopsformule* in het *Nieuwe Testament; God, Godsdienst, Religie* in *De Gids* 1892; *Das Schicksal der Seele nach dem Tode nach parsischen und mandäischen Vorstellungen* in *Jahrbücher für protestantische Theologie* 1892.

Voorts opstellen en kritieken in het *Theologisch Tijdschrift*, in de *Deutsche Litteraturzeitung* enz.

Prof. Dr. P. J. Cosijn.

Prof. Dr. P. J. COSIJN.

Prof. COSIJN, hoogleeraar in de Nederl. Taal aan de universiteit te Leiden, werd 29 November 1840 te Rijswijk geboren. Vooral bekend als taalkundige, schreef hij de volgende werken: *Nederl. Spraakkunst*, 2 dln.; *Altwest sächsische Grammatik*, 2 dln.; een aantal kleinere werken, bijdragen in de *Nederl. Letterbode* (mede-redacteur 1870—75), in *Taalkundige bijdragen* (mede-redacteur 1877—79), enz.

Voorts is prof. COSIJN medewerker aan het *Nederl. Woordenboek* en aan onderscheidene binnen- en buitenlandsche tijdschriften. Gedurende cursus 1898 - 99 is ZHG. rector magnificus.

Prof. Dr. J. F. EIJKMAN.

Prof. Dr. J. F. EIJKMAN.

Dr. JOHAN FREDERIK EIJKMAN werd 19 Jan. 1851 te Nijkerk op de Veluwe geboren. Zijn elementair onderricht genoot hij op het Instituut van zijn vader aldaar en later bezocht hij eenigen tijd een H. B. S.; maar voornamelijk is prof. EIJKMAN autodidact. Slechts in den cursus 1871—72 was hij eenige maanden student aan de universiteit te Amsterdam. Toch was hij gedurende 1872—76 assistent van prof. GUNNING aldaar, deed hij in 1874 het apothekersexamen en in 1875 het toelatingsexamen voor de Leidsche universiteit.

Doch in 1876 aanvaardde hij de benoeming tot directeur van het Hygiënisch- en Chemisch Laboratorium te Nagasaki (Japan), in 1877 eenzelfde betrekking te Tokio. Als zoodanig bleef hij werkzaam tot 1881; in dit jaar werd hem het hoogleeraarsambt opgedragen in Organische en Anorgan. chemie en Pharmacologie aan de hoogeschool te Tokio, in welke betrekking nog nooit een Nederlander was opgetreden. Als hoogleeraar der medische faculteit gaf prof. EIJKMAN zijn colleges in het Duitsch. De eerste *Pharmacopee* in Japan, in het Latijn en in het Japansch, was grootendeels zijn werk.

In 1885 maakte prof. EIJKMAN een reis door Ned. Indië en was hij de eerste Nederlander die wetenschappelijke onderzoekingen kwam doen in den Plantentuin te Buitenzorg. Hij stichtte daar het Laboratorium v. chem. en pharmacol. onderzoek v. Ind. planten en publiceerde zijn onderzoekingen in een *Bezoek aan 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.* In 1886 kwam hij naar Amsterdam en maakte hier op last der Japansche regeering zijn *Commentaar op de Pharmacopee* af. In het labm. van prof. J. H. v. 'T HOFF en later in een eigen laboratorium zette hij zijn wetensch. onderzoekingen voort. In Oct. 1897 werd hij benoemd tot hoogleeraar te Groningen, nadat hij in 1890 voor een benoeming te Leiden had bedankt. Zijn ambt aanvaardde hij den 9n Dec. met een rede: *Over de roeping der Pharmacie.*

Prof. EIJKMAN is L. B. G., L. P. U. G., L. G. t. b. d. N. G. en H. (waarvan hij een jaar alg. voorzitter was) en Officier in de orde v. d. Rijzende Zon 4e kl. v. Japan.

Prof. Dr. H. A. Lorentz.

Prof. Dr. H. A. LORENTZ.

Dr. HENDRIK ANTOON LORENTZ, geb. te Arnhem in 1853, studeerde te Leiden en promoveerde hier in 1875 tot doctor in de wis- en natuurkunde op een proefschrift: *Over de theorieën der terugkaatsing en breking van het licht.*

Van 1872—77 was hij leeraar aan de burger-avondschool te Arnhem en sedert Jan. 1878 is hij hoogleeraar aan de universiteit te Leiden.

Behalve verschill. verhandelingen schreef prof. LORENTZ: *Leerboek der differentiaal- en integraalrekening en van de eerste beginselen der analytische meetkunde, met het oog op de toepassingen in de natuurwetenschap; Beginselen der natuurkunde, leiddraad b. d. lessen a. d. rijksuniversiteit te Leiden; La théorie électromagnétique de Maxwell et son application aux corps mouvants; Versuch einer Theorie der elektrischen und optischen Erscheinungen en bewegten Körpern*; alle bij E. J. BRILL te Leiden.

Prof. Dr. C. P. SLUITER.

Prof. Dr. C. P. SLUITER.

Dr. CAREL PHILIP SLUITER, geb. 16 Nov. 1854 te Amsterdam, werd, na de H. B S. 5 j. c. te hebben bezocht, in 1874 student aan het Athenaeum Illustre in zijn geboorteplaats. Gedurende 1875—76 studeerde hij te Heidelberg, gedurende 1877—78 te Leiden. Zijn voornaamste leermeesters waren de proff. C. K. HOFFMANN, H. A. PAGENSTECHER en GEGENBAUER

Den 15n Febr. 1878 promoveerde hij in de zoölogie op een proefschrift: *Bijdrage tot de kennis van den bouw der kieuwen der Lamellibranchiaten* en werd daarna leeraar aan de H. B. S. te Batavia. Vervolgens was hij lector aan de universiteit te Amsterdam en tijdelijk leeraar H. B. S. 5 j. c. aldaar, toen hij 15 Sept 1898 werd benoemd tot hoogleeraar in Vergelijkende Anatomie en Zoölogie aan de hoogeschool te Amsterdam, welk ambt hij den 7n Oct. met een rede: *De wegen van het hedendaagsch zoölogisch onderzoek*, aanvaardde.

Een groot aantal bijdragen tot de zoölogische kennis en den bouw der Indische Evertebraten, eenige vergelijkende onderzoekingen over Vertebraten en onderzoekingen over het ontstaan der koraalriffen in Ned. Indië werden door Dr. SLUITER gepubliceerd. Als zoöloog nam hij deel aan de eerste Noordpool-expeditie met de „Willem Barentsz'' in 1873 en ook deed hij vele expedities naar de Koraaleilanden, Krakatau, de kusten van Java en Sumatra, Biliton, enz.

Prof. SLUITER is corresp.-lid der Kon. Ak. v. Wetensch., der Kon. Nat. Vereeniging in Ned.-Indië en van het Bat. Genootschap te Rotterdam.

Prof. Dr. H. P. Wijsman.

Prof. Dr. H. P. WIJSMAN.

Dr. HENDRIK PAULUS WIJSMAN werd 1 Nov. 1862 te Amsterdam geboren, bezocht hier de H. B. S. en werd er in 1879 student. Vooral leerling van prof. HUGO DE VRIES, en deels van de proff. VAN 'T HOFF, V. D. WAALS, GUNNING en OUDEMANS, promoveerde hij den 10n Juli 1889 tot doctor in plant- en dierkunde op een proefschrift: *De diastase beschouwd als mengsel van maltase en dextrinase*, en tegelijk tot doctor in de scheikunde op *Stellingen*. Daarna werd hij scheikundige aan de Nederl. gist- en spiritusfabriek te Delft en 19 Jan. 1891 benoemd tot hoogleeraar in Pharmacie en Toxicologie aan de universiteit te Leiden, welk ambt hij den 18n Maart aanvaardde met een rede: *Het verband van de toxicologie met andere natuurwetenschappen*.

Prof. WIJSMAN, die alleen eenige tijdschrift-artikelen publiceerde, is lid van verschill. geleerde genootschappen en commissiën.

APPENDIX.

Tot ons leedwezen konden wij niet of niet tijdig in het bezit komen van de portretten der navolgende hoogleeraren:

Prof.	Dr.	**J. J. M. DE GROOT**	te Leiden.
„	„	**A. P. FOKKER**	„ Groningen.
„	„	**G. HEYMANS**	„ „
„	„	**C. F. A. KOCH**	„ „
„	Mr.	**H. KRABBE**	„ „
„	Dr.	**J. W. MOLL**	„ „
„	„	**R. A. REDDINGIUS**	„ „
„	Mr.	**W. A. REIGER**	„ „
„	Dr.	**G. KALFF**	„ Utrecht.
„	„	**E. W. ROSENBERG**	„ „
„	„	**I. J. DE BUSSY**	„ Amsterdam.
„	„	**EUG. DUBOIS**	„ „
„	„	**Jhr. J. SIX**	„ „
„	„	**M. STRAUB**	„ „
„	„	**J. D. v. d. WAALS**	„ „
„	„	**M. WEBER**	„ „

ONZE hoogleeraren.